

ਮਾਮੂਲੀ ਤਕਰਾਰ ਨੇ ਧਾਰਿਆ ਖੂਨੀ ਰੂਪ, ਬਜ਼ੁਰਗ ਅੰਦਰ ਦੀ ਮੌਤ

ਤਰਨਤਾਰਨ 14 ਮਾਰਚ। ਤੂੜੀ ਨਾਲ ਫਸਲ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚ ਵਿਵਾਦ ਛਿੜ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਇਲਾਜ ਦੌਰਾਨ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਥਾਣਾ ਖਾਲੜਾ ਦੀ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ 4 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਵਾਂ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਤੂੜੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਬੀੜੀ 13 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਦੋਂ ਤੂੜੀ ਟਰੱਕ ਵਿਚ ਲੈਣ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਤੂੜੀ ਉੱਡ ਕੇ ਗਰਾਪਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਪੈ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਫਸਲ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹੋਏ ਤਕਰਾਰ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਜ਼ੋਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਪਰ ਵੀ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਗਈ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ 14 ਸਤੰਬਰ ਦੀ ਸਵੇਰ ਕਰੀਬ 6.30 ਵਜੇ ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਮਾਤਾ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਨਾ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਸਤੰਬਰ ਵਿਚ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਮਲਾ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਪੱਟੀ ਵਿਖੇ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ

ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਿਸ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਉਹ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਪੀ ਪਾਸੋਂ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਗੁਯਾਰ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਥਾਣਾ ਖਾਲੜਾ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਅਨਾਂ ਹੇਠ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ,

ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਪਤਨੀ ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਸਾਜਨ ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਵਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਪੁੱਤਰੀ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀਆਨ ਪਿੰਡ ਵਾਂ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਤੋਂ ਮੋਬਾਈਲ ਤੇ ਨਕਦੀ ਖੋਹੀ

ਤਰਨਤਾਰਨ 14 ਮਾਰਚ। ਸਥਾਨਕ ਮੁਹੱਲਾ ਮੁਹਾਦਪੁਰ ਵਿਖੇ ਬੀੜੀ ਸ਼ਾਮ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਦੁਕਾਨ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਦਾ ਮੋਬਾਈਲ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਨਕਦੀ ਖੋਹ ਕੇ ਲੈ ਜਾਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਥਾਣਾ ਸਿਟੀ ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਬਿਅਨ 'ਚ ਮੁਕੱਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਲਹੌਰੀ ਰਾਮ ਵਾਸੀ ਰਾਮਦੇਵ ਕਾਲੋਨੀ ਮੁਹਾਦਪੁਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੀੜੀ ਸ਼ਾਮ ਉਹ ਆਪਣੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਤਾਂ ਵਕਤ ਕਰੀਬ 6 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਨਕਦੀ ਖੋਹ ਕੇ ਲੈ ਜਾਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਥਾਣਾ ਸਿਟੀ ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਤਿੰਨ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲਾਂ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ 6 ਅਣਪਛਾਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੱਸ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਚ ਆਏ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਤੇ ਦਾਤਰ ਦਾ ਡਰਾਵਾ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਮੋਬਾਈਲ ਖੋਹ ਲਿਆ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨ 'ਚ ਪਏ ਕਾਉਂਟਰ ਦੇ ਗੱਲੇ 'ਚੋਂ 2 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਕਦੀ ਕੱਢ ਕੇ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਓਧਰ ਏ.ਐੱਸ.ਆਈ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਣਪਛਾਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਕੋਲੇ ਨਾਲ ਲੱਦੀ ਮਾਲ ਗੱਡੀ ਦੇ 6 ਡੱਬੇ ਪਟਰੀ ਤੋਂ ਉਤਰੇ, ਕਈ ਟਰੇਨਾਂ ਦਾ ਰੂਟ ਬਦਲਿਆ

ਕੋਮੀ ਪਤ੍ਰਕਾ

ਨੈਸ਼ਨਲ ਡੈਸਕ 14 ਮਾਰਚ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਟਨੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਰੋਲ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰਨ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਲੱਗਦੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਕੋਲੇ ਨਾਲ ਲੱਦੀ ਮਾਲ ਗੱਡੀ ਦੇ 6 ਡੱਬੇ ਪਟਰੀ ਤੋਂ ਉਤਰ ਗਏ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਵਿਅਸਤ ਰੇਲ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਖ਼ੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਕਾਰਨ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਕਈ ਯਾਤਰੀ ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ ਦਾ ਰੂਟ ਬਦਲਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਮੱਧ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਸਵੇਰੇ ਕਰੀਬ ਸਾਢੇ 10 ਵਜੇ ਨਿਉ ਕਟਨੀ ਜੰਕਸ਼ਨ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 'ਏ ਕੋਥਨ' ਦੇ ਨੇੜੇ ਵਾਪਰਿਆ। ਕਟਨੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੋਨੋਜਰ ਰੇਲਿੰਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੋਲੇ ਨਾਲ ਲੱਦੀ ਇਹ ਮਾਲ ਗੱਡੀ ਛੱਡੀ ਸਗਲ ਦੇ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਤੋਂ ਪੱਛਮੀ ਬੜੋਦਾ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੇ 6 ਡੱਬੇ ਪਟਰੀ ਤੋਂ ਉਤਰ ਗਏ। ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਕਾਰਨ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰੇਲ ਮਾਰਗਾਂ 'ਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਰੇਲਵੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਮੱਧ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜਨ ਸੰਪਰਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਰਿਸ਼ਿਤ ਸ਼ੀਵਾਸਤਵ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰੇਲ ਲਾਈਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਯੁੱਧ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਜਬਲਪੁਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟੀਮ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਰੇਲ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਦੇ ਹੀ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਬੀਮਾਰ ਸਹੁਰੇ ਦਾ ਹਾਲ-ਚਾਲ ਪੁੱਛਣ ਆਏ ਜਵਾਈ ਦੀ ਕੀਤੀ ਕੁੱਟਮਾਰ

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ 14 ਮਾਰਚ। ਆਪਣੇ ਬੀਮਾਰ ਸਹੁਰੇ ਦਾ ਹਾਲ-ਚਾਲ ਪੁੱਛਣ ਆਏ ਜਵਾਈ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਚ ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੀ ਪੁਲਸ ਨੇ 6 ਲੋਕਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਏ.ਐੱਸ. ਆਈ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ 'ਚ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਅਨ 'ਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸਰਵਨ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਸੁਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਰੋੜੇ ਵਾਲਾ 'ਚ ਆਪਣੇ

ਬੀਮਾਰ ਸਹੁਰੇ ਦੀ ਸਿਹਤ ਦਾ ਹਾਲ-ਚਾਲ ਪੁੱਛਣ ਆਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਦੋਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਦੇ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਜਦ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਦੇ ਸੱਟ ਕਿਵੇਂ ਲੱਗੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤਰਸੀ ਸਿੰਘ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਰੋਪੀ, ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਗੁਰਮੇਜ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਬਾਰੇ ਕੇ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪੀਰੂ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਇਕ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਗੁੱਸੇ 'ਚ ਆ ਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਮਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਨੀਅਤ 'ਤੇ ਉਸ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਹੁੰਦੇ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਸਮੇਤ ਉਥੋਂ ਭੱਜ ਗਏ। ਏ.ਐੱਸ. ਆਈ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਕੇ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਲੁਧਿਆਣਾ-ਬਰਨਾਲਾ ਹਾਈਵੇਅ 'ਤੇ ਵਾਪਰਿਆ ਦਰਦਨਾਕ ਹਾਦਸਾ ! ਜੀਜੇ-ਸਾਲੇ ਦੀ ਹੋਈ ਮੌਤ

ਮਹਿਲ ਕਲਾਂ 14 ਮਾਰਚ। ਬੀੜੀ ਰਾਤ ਲੁਧਿਆਣਾ-ਬਰਨਾਲਾ ਮੁੱਖ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਪਿੰਡ ਨਿਹਾਲਵਾਲ ਅਤੇ ਗੰਗੋਹਰ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਵਾਪਰੇ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ 'ਚ ਜੀਜੇ-ਸਾਲੇ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਜਦਕਿ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਥਾਣਾ ਮਹਿਲ ਕਲਾਂ ਦੇ ਏ. ਐੱਸ.

ਆਈ. ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਕ ਆਲਟੋ ਕਾਰ ਰਾਏਕੋਟ ਤੋਂ ਮਹਿਲ ਕਲਾਂ ਵੱਲ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਾਰ ਪਿੰਡ ਨਿਹਾਲਵਾਲ ਅਤੇ ਗੰਗੋਹਰ ਵਿਚਕਾਰ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਟੱਕਰ ਇੰਨੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰ 'ਚ ਸਵਾਰ ਤਿੰਨੋਂ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਏ.ਐੱਸ. ਆਈ. ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਹਿਲ ਕਲਾਂ ਦਾ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (28) ਪੁੱਤਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਾਲਾ ਦਿਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਾਸੀ ਅਮਲੋਹ ਗੰਗੋਹਰ ਸੱਟਾਂ ਕਾਰਨ ਇਲਾਜ ਲਈ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਭੇਜੇ ਗਏ, ਜਿੱਥੇ ਦੋਵੇਂ ਨੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਦੀ ਚਾਲ ਨਾ ਸਹਾਰਿਆਂ ਦਾਮ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਤੀਜਾ ਸਾਥੀ ਗੌਰਵ ਸਿੰਗਲਾ ਵਾਸੀ ਮਹਿਲ ਕਲਾਂ ਵੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਬਰਨਾਲਾ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਈਵੀਐਮ ਵੋਟ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਪੜਨਯੋਗ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਸੋਧ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 14 ਮਾਰਚ। ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਏ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਈਸੀਆਈ) ਨੇ ਈਵੀਐਮ ਵੋਟ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਪੜਨਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਚੋਣ ਸੰਚਾਲਨ ਨਿਯਮ, 1961 ਦੇ ਨਿਯਮ 49ਵੀਂ ਤਹਿਤ ਈਵੀਐਮ ਵੋਟ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਤਹਿਤ ਮੌਜੂਦਾ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਬਨਾਉਣ ਅਤੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪਿਛਲੇ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਈਸੀਆਈ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ 28 ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੋਂ, ਈਵੀਐਮ ਵੋਟ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਰੰਗੀਨ ਛਪੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਵਿਜ਼ੀਬਿਲਿਟੀ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਫੋਟੋ ਦੇ ਤਿੰਨ-ਚੌਥਾਈ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ੍ਰੀ ਏ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ/ਨੋਟਾ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਭਾਰਤੀ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਲਈ ਫਾਂਟ ਦਾ ਆਕਾਰ 30 ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬੋਲਡ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਕਰੂਪਤਾ ਯਕੀਨੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ/ਨੋਟਾ ਦੇ ਨਾਮ ਇੱਕ ਹੀ ਫਾਂਟ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਫਾਂਟ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਈਵੀਐਮ ਵੋਟਪੱਤਰ 70 ਜੀਐਸਐਮ ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਚੋਣ ਲਈ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਆਰਜੀਬੀ ਮਾਨ ਵਾਲੇ ਗੁਲਾਬੀ ਰੰਗ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਗਾਮੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਈਵੀਐਮ ਵੋਟਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਬਿਹਾਰ ਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਈਵੀਐਮ ਵੋਟ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਪੜਨਯੋਗ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਸੋਧ - ਏ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 14 ਮਾਰਚ। ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਏ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਈਸੀਆਈ) ਨੇ ਈਵੀਐਮ ਵੋਟ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਪੜਨਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਚੋਣ ਸੰਚਾਲਨ ਨਿਯਮ, 1961 ਦੇ ਨਿਯਮ 49ਵੀਂ ਤਹਿਤ ਈਵੀਐਮ ਵੋਟ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਤਹਿਤ ਮੌਜੂਦਾ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਬਨਾਉਣ ਅਤੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪਿਛਲੇ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਈਸੀਆਈ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ 28 ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੋਂ, ਈਵੀਐਮ ਵੋਟ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਰੰਗੀਨ ਛਪੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਵਿਜ਼ੀਬਿਲਿਟੀ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਫੋਟੋ ਦੇ ਤਿੰਨ-ਚੌਥਾਈ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ੍ਰੀ ਏ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ/ਨੋਟਾ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਭਾਰਤੀ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਲਈ ਫਾਂਟ ਦਾ ਆਕਾਰ 30 ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬੋਲਡ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਕਰੂਪਤਾ ਯਕੀਨੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ/ਨੋਟਾ ਦੇ ਨਾਮ ਇੱਕ ਹੀ ਫਾਂਟ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਫਾਂਟ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਈਵੀਐਮ ਵੋਟਪੱਤਰ 70 ਜੀਐਸਐਮ ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਚੋਣ ਲਈ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਆਰਜੀਬੀ ਮਾਨ ਵਾਲੇ ਗੁਲਾਬੀ ਰੰਗ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਗਾਮੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਈਵੀਐਮ ਵੋਟਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਬਿਹਾਰ ਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਮੋਟਰਸਾਈਕਲਾਂ ਦੀ ਆਗਮ-ਸਾਹਮਣੇ ਟੱਕਰ 'ਚ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਸਮੇਤ 2 ਦੀ ਮੌਤ

ਮਾਨਸਾ 14 ਮਾਰਚ। ਮਾਨਸਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਖਿਆਲਾ ਕਲਾਂ 'ਚ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਸਮੇਤ 2 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰਿਆ, ਜਦੋਂ ਦੋ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਇਕ ਬੱਸ ਨੂੰ ਓਵਰਟੇਕ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਟਕਰਾ ਗਏ। ਠੂਠਿਆ ਵਾਲੀ ਚੌਕੀ ਪੁਲ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸਿਲ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ (26) ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ (75) ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮਾਨਸਾ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਭੂਪਾਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਖਿਆਲਾ ਨੇੜੇ ਬੱਸ ਨੂੰ ਓਵਰਟੇਕ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦਾ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਟੱਕਰ ਦੌਰਾਨ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਪੁਲਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਇੰਚਾਰਜ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਸ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬਿਅਨ ਦਰਜ ਕਰ ਲਏ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਾਰਤ ਰੇਲਗੱਡੀ, ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੱਗਣਗੀਆਂ ਮੌਜਾਂ

ਕੋਮੀ ਪਤ੍ਰਕਾ

ਜੈਤੋ 14 ਮਾਰਚ। ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਰੇਲਵੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਮੈਨੇਜਰ ਸੋਨੀਵਾਲ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਡਰਿਗਟਾ ਅਤੇ ਸਹਰਸਾ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਾਰਤ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਰੇਲ ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਰੇਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਸੰਚਾਲਨ ਨਾਲ, ਇਸ ਰੂਟ 'ਤੇ ਰੇਲਵੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਹੋਰ ਵੀ ਸੁਚਾਰੂ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਡਰਿਗਟਾ ਅਤੇ ਸਹਰਸਾ ਵਿਚਕਾਰ ਨਵੀਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਾਰਤ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਰੇਲ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਡਰਿਗਟਾ ਅਤੇ ਸਹਰਸਾ ਵਿਚਕਾਰ ਨਵੀਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਾਰਤ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਰੇਲ ਸੇਵਾ 14628 ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 20-09-2025 ਤੋਂ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਰੇਲਗੱਡੀ ਨੰਬਰ 14628 ਹਰ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਡਰਿਗਟਾ ਤੋਂ ਸਹਰਸਾ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਰੇਲਗੱਡੀ ਨੰਬਰ

14628 ਡਰਿਗਟਾ ਤੋਂ ਰਾਤ 11:20 ਵਜੇ ਰਵਾਨਾ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 35 ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਵੇਰੇ 10:00 ਵਜੇ ਡਰਿਗਟਾ ਤੱਕ ਚੱਲੇਗੀ। ਟਰੇਨ ਨੰਬਰ 14627 ਸਹਰਸਾ ਤੋਂ ਦੁਪਹਿਰ 1:00 ਵਜੇ ਰਵਾਨਾ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 38 ਘੰਟੇ ਦੇ ਸਫਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਵੇਰੇ 3:20 ਵਜੇ ਡਰਿਗਟਾ ਪਹੁੰਚੇਗੀ। ਰੂਟ 'ਚ, ਇਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਾਰਤ ਸਪਤਾਹਿਕ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਬਿਆਸ, ਜਲੰਧਰ ਸਿਟੀ, ਫਗਵਾੜਾ, ਢੰਡਾਰੀ ਕਲਾਂ, ਸਰਹਿੰਦ, ਰਾਜਪੁਰਾ, ਅੰਬਾਲਾ ਕੈਂਟ, ਯਮਨਾਨਗਰ ਜਗਾਧਰੀ, ਸਥਾਰਨਪੁਰ, ਨਿਮਲੀ, ਮੁਰਾਦਾਬਾਦ, ਚੰਦੋਸੀ, ਸੀਤਾਪੁਰ, ਬੁਢੇਵਾਲ, ਗੋਦਾ, ਆਣਕਪੁਰ, ਬਸਤੀ, ਖਲੀਲਾਬਾਦ, ਗੋਰਖਪੁਰ, ਕਪਤਾਨਗਰ, ਸਿਸਵਾ ਬਾਜ਼ਾਰ, ਨਰਕਟੀਆਗੰਜ, ਸਿਕਤਾ, ਰਾਂਝੜਾ, ਸੀਤਾਮੜੀ, ਸਿਸ਼ੋ, ਸਕਰੀ, ਭਕਸ਼ੋਪੁਰ, ਨਿਮਲੀ, ਸਰਾਏਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਸੁਪੌਲ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੋਵੇਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ 'ਚ ਰੁਕੇਗੀ। ਇਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਾਰਤ ਵੀਕਲ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਵਿੱਚ 8 ਸਲੀਪਰ ਕਮਰ, 11 ਜਨਰਲ ਕਲਾਸ ਕੋਚ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੱਟਰੀ ਕਾਰ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸਸਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਇਲਾਜ ! ਜਾਰੀ ਹੋ ਗਏ ਨਵੇਂ ਹੁਕਮ

ਕੋਮੀ ਪਤ੍ਰਕਾ

ਹੋਰ ਵੈਕਟਰ-ਬੋਰਨ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਮਰੀਜ਼ਾਂ 'ਚ ਹੋਣ ਲਿਖੇ ਲੱਛਣ ਵੇਖਣ

ਸੁਨਾਮ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ 14 ਮਾਰਚ। ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹ ਵਰਗੀ ਸਥਿਤੀ ਉਪਰੰਤ ਪੇਦਾ ਹੋਏ ਹਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦਖਲਿਆਂ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ, ਡਾ. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਸੁਨਾਮ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਨੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲੈਬੋਰੇਟਰੀਜ਼, ਸੁਨਾਮ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਗਦੀਪ ਭਾਰਦਵਾਜ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਨਾਮ ਵਿਖੇ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲੈਬੋਰੇਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੈਬ 'ਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਟੈਸਟਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿਚ ਆਮ ਦਿਨਾਂ ਨਾਲੋਂ 10 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਲੈਬ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਟੈਸਟਾਂ ਦੀ ਫੀਸ ਡਿਸਪਲੇ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਟੈਸਟ ਪਾਜ਼ੀਟਿਵ ਆਵੇ ਤਾਂ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਲ ਗਾਈਡ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕ ਹਿੰਤ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਡੈਂਗੂ ਅਤੇ

ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਇੰਦਰ ਦਾਸ ਨੇੜੇ ਵਾਪਰਿਆ ਭਿਆਨਕ ਹਾਦਸਾ ! ਦਵਾਈ ਲੈਣ ਜਾ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ

ਕੋਮੀ ਪਤ੍ਰਕਾ

ਤਪਾ ਮੰਡੀ 14 ਮਾਰਚ। ਬਰਨਾਲਾ ਬਠਿੰਡਾ ਮੁੱਖ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਇੰਦਰਦਾਸ ਨੇੜੇ ਬੀੜੀ ਰਾਤ ਇਕ ਦਰਦਨਾਕ ਸੜਕ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰਿਆ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਾਹਨ ਨੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਟੱਕਰ ਮਾਰੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਜਦਕਿ ਦੂਜਾ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਏਮਜ ਹਸਪਤਾਲ ਬਠਿੰਡਾ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਬੰਬੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਡੋਲਾ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਢਿਲਵਾਂ ਨਾਲ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਰਾਮਪੁਰਾ ਤੋਂ ਦਵਾਈ ਲੈਣ ਲਈ ਜਾ ਰਹੇ ਸੀ ਜਾ

ਮਿਨੀ ਸਹਾਰਾ ਕਲੱਬ ਦੀ ਐਥਲੀਟਸ ਰਾਹੀਂ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਤਪਾ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਪਰ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਨਾਲ ਹਸਪਤਾਲ ਬਠਿੰਡਾ ਰੋਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਹਾਦਸੇ 'ਚ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨੁਕਸਾਨੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਜੀ ਵਾਹਨ ਚਾਲਕ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਘਟਨਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਦੇ ਹੀ ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੋਰਸ ਦੇ ਥਾਣੇਦਾਰ ਬੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਚੌਕੀ ਤਪਾ ਤੋਂ ਬਾਣੇਦਾਰ ਸਤਿਗੁਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਘਟਨਾ ਥਾਂ ਤੇ ਪਹੁੰਚਕੇ ਮਿਹਰਾਬ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ ਲੈ ਕੇ ਮਿਨੀ ਸਹਾਰਾ ਕਲੱਬ ਦੀ ਐਥਲੀਟਸ ਰਾਹੀਂ ਮੋਰਚਰੀ ਮੁਖ ਬਰਨਾਲਾ ਵਿਖੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਾਹਨ ਚਾਲਕ ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਰਦਨਾਕ ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲਦਿਆਂ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ, ਜਿੱਥੇ ਮਾਹੌਲ ਗਮਗੀਨ ਬਣ ਗਿਆ।

ਵਾਤਾਵਰਨ, ਵਨ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਪਸ਼ੂ ਮੰਤਰੀ ਰਾਓ ਨਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੇਵਾ ਪੱਖਵਾੜਾ ਤਹਿਤ ਹਿਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਪੌਪਾਰੋਪਣ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 14 ਮਾਰਚ। ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ, ਵਨ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਪਸ਼ੂ ਮੰਤਰੀ ਰਾਓ ਨਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੰਰਖਣ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਰਗੀ ਸਨੌਹਾ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਥਾਂ ਡਿਜ਼ਿਟਲ ਕਾਰਡ ਜਰਇੰਦ ਸਨੌਹਾ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਹਰ ਸਾਲ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀਠੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਰਾਓ ਨਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅੱਜ ਹਿਸਾਰ ਸਥਿਤ ਬੀੜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਪੱਖਵਾੜਾ ਤਹਿਤ ਆਯੋਜਿਤ ਪੌਪਾਰੋਪਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਇੱਥੇ 1500 ਰੁੱਖ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਵੀ ਰੁੱਖ ਝੰਡੀ ਵਿਖਾਕੇ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ ਜੀਣ ਲਈ

ਕੋਮੀ ਪਤ੍ਰਕਾ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ-ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਬਰ, ਸਕਾਈ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਅਤੇ ਐਡੀਟਰ ਨੇ ਕੋਮੀ ਪਤ੍ਰਕਾ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ ਏ-144 ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਅਲ ਏਰੀਆ ਸੈਕਟਰ ਏ-4, ਟ੍ਰਿਨਿਕਾ ਸਿਟੀ ਲੋਨੀ ਗਾਇਆਬਾਦ ਤੋਂ ਡਫਵਾ ਕੇ 5, ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਜ਼ਫਰ ਮਾਰਗ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-110002 ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

Printed and Published by Gurcharan Singh Babbar 5, Bahadur Shah Zafar Marg New Delhi 110002. Printed at Qaumi Patrika Printing Press A-4 Tronica City Loni Gaziabad Ph. : 011-41509689 011-23315814 Mob. : 9971359517 9312262300

E-mail address: gpatrika@gmail.com R.N.I. No. 39272/81

Legal Advisors: Advocate Mohd. Sajid Advocate Dr. A.P.Singh Advocate Manish Sharma Advocate Pooja Bhaskar Sharma

ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਮੀਤ

ਇਕ ਪਿਛ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਰੋਟੀ ਤੋਂ ਮਤਾੜ ਸੀ। ਇਕ ਲੋਥੀ ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਘਰ ਦਾ ਮੁਖੀਆ ਮਿੱਜੇ 'ਤੇ ਪਿਆ ਸੀ, ਘਰ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਜੀਅ ਸਨ, ਦੋ ਆਪ ਇਕ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ। ਘਰ ਦਾ ਮੁਖੀਆ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਕੇ ਰੋਣ ਲੱਗਾ 'ਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕਮਾਈ ਤੋਂ ਦੁਆ-ਦਾਰੂ ਦਾ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਘਰ ਵਿਚ ਰੋਟੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੱਕਦੀ ਸੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੁਆਂਢੀ ਬਹੁਰਗ ਚੱਲ ਵੱਸਿਆ ਤਾਂ ਬੱਚੀ ਕੀ ਦੇਖਦੀ ਹੈ ਪਿੱਛ ਦੇ ਲੋਕ ਗੀਤੀ ਚਿਵਾਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਲੈ ਕੇ ਆ ਰਹੇ ਨੇ, ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਗਈ ਪਰ ਉੱਥੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਝਿੜਕ ਮੌਜ ਦਿੱਤੀ। ਬੱਚੀ ਲੰਮਾ ਹੋਕਾ ਲੈ ਕੇ ਘਰ ਪਰਤੀ ਤੇ ਮਾਂ ਦੇ ਗਲ ਲੱਗ ਕੇ ਤੁੱਥੀ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਈ ਕਿਉਂਕਿ ਬੱਚੀ ਤਾਂ ਤੁੱਧ ਸਹਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਮਾਂ ਨੇ ਘਰ ਵਿਚੋਂ ਵੇਚਣ ਜੋਗਾ ਸਮਾਨ

ਮਾਂ ਮੇਰਾ ਬਾਪੂ ਕਦੋਂ ਮਰੇਗਾ?

ਵੇਚ ਕੇ ਇਕ ਡਿੱਗ ਦੀ ਰੋਟੀ ਬਣਾ ਕੇ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਖਵਾ ਦਿੱਤੀ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਰੋਟੀ ਨਸੀਬ ਨਾ ਹੋਈ। ਇਕ ਦਿਨ ਬੱਚੀ ਦੀ ਮਾਂ ਉਸ ਦੇ ਬਾਪ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਘੁੱਟ ਰਹੀ ਸੀ ਬੱਚੀ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਹੱਥ ਫੇਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਅਚਾਨਕ ਬੱਚੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗੀ, 'ਮਾਂ ਮੇਰਾ ਬਾਪੂ ਕਦੋਂ ਮਰੇਗਾ?' ਮਾਂ ਨੇ ਬੱਚੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਮਲਾਈਆਂ ਤੇ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗੀ, 'ਬੇਟਾ ਤੂੰ ਸੋਚਦਾ ਕਿਉਂ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੈ?' 'ਬੱਚੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦਾ ਬੁਝਾ ਮਰਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਪਿੱਛ ਦੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਰੋਟੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਬਾਪੂ ਮਰੇਗਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਪਿੱਛ ਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਘਰ ਨੂੰ ਵੀ ਰੋਟੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਗੇ। ਬੱਚੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੁਣ ਕੇ ਮਾਂ ਪੱਥਰ ਬਣੀ ਉਸ ਵੱਲ ਵੇਖ ਰਹੀ ਸੀ।

ਗੁਜ਼ਲਾਂ

ਇਕ ਮੇਰੀ ਅਖਬਾਰ ਜਿਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੈ। ਦੁਸਰੇ ਹੋ ਨਸ਼ਮ ਜੋ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੈ। ਇਹ ਹੋ ਮੇਰੀ ਨਸ਼ਮ ਦੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ, ਪਿੰਜਰਾ ਹਾਂ ਮੈਂ ਤੇ ਉਹ ਪਰਵਾਜ਼ ਹੈ। ਕੁਛ ਨਾ ਕਹਿ ਮਾਮੋਲ ਰਹਿ ਓ ਸ਼ਾਇਰਾ, ਸਭ ਨੂੰ ਤੋਰੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੈ। ਸੁਣ ਤੇਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਉਹ ਆ ਜਾਣਗੇ, ਹੱਥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੀਨੇ-ਦਿਲਨੂੰ ਸਾਜ ਹੈ। ਗੀਤ ਤੋਰੇ ਮੁਖਬਰੀ ਕਰ ਦੇਣਗੇ, ਤੇਰੀ ਠਿਕ ਵਿਚ ਰੋਲੈਨੀ ਦਾ ਰਾਜ ਹੈ। ਜੇ ਜਗੋ ਉਸ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬੰਨ੍ਹ ਦਾ, ਰਾਤ ਦਾ ਹਾਕਮ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਬਾਜ਼ ਹੈ।

ਉਹ ਕਿ ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਨ ਹੀ ਨੂੰਰੇ 'ਚ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਜਗਣ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੈ। ਤਗਮਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਇਕ ਵਿਚ ਗੋਲੀਆਂ, ਇਹ ਵੀ ਇਕ ਸਨਮਾਨ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਅਕਾਸ਼ਵਾਣੀ ਵੈਸਤੇ, ਇਹ ਤਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਧਰਤ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੈ

ਨਾਰੀ ਸੰਵੇਦਨਾ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਵਜੋਂ ਉਭਾਰਨ ਵਾਲੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ

ਪ੍ਰੋ. ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ 94641-05388

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਨਾਰੀ ਸੰਵੇਦਨਾ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਵਜੋਂ ਉਭਾਰਨ ਵਾਲੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਰੇਕ ਇਸਤਰੀ ਦਾ ਦਰਦ ਪਛਾਣ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ, ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੇਖ ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਕਿੱਨੀਆਂ ਅੱਠਤਾਂ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਵਾਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਹ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਜਗਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ 1947 ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਨੂੰ ਇਕ ਨਸ਼ਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਬਣਾ ਗਈ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਕਵਿਤਾ 'ਆਖ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਸਾਬਤ ਹੋਈ। ਉਸ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਅੱਖਰ ਅੱਖਰ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ:

ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੇ ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਉੱਠ ਕੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਮਜਬੂਰੀਆਂ, ਅਧੂਰੇ ਸੁਪਨਿਆਂ, ਪੀੜਾਂ ਅਤੇ ਅਬਲਾ ਦੀਆਂ ਦਰਦਨਾਕ ਪੀੜਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ...

ਅਸਲ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਾ ਕਾਵਿ, ਨਾਰੀਵਾਦੀ ਕਾਵਿ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੇ ਸੱਭਵਰਗੀ ਦੀ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਦੀ ਪੀੜ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ। ਉਹ ਇਕ ਕਵਿਤਰੀ ਸੀ, ਪਰ ਕਵਿਤਰੀ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਇਸਤਰੀ। ਉਹ ਇਸਤਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਇਕ ਡੋਗ ਵਿਲਾਸ ਦੀ ਵਸਤੂ ਤੇ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ। ਉਹ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੀ ਬੇਦਸ਼ੀ, ਮਜਬੂਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਕੁਰਲਾ ਉੱਠਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਕਰੜੀ ਅਲੋਚਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪੁਰਾਤਨ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਮਾਜ ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੇ ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਉੱਠ ਕੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਮਜਬੂਰੀਆਂ, ਅਧੂਰੇ ਸੁਪਨਿਆਂ, ਪੀੜਾਂ ਅਤੇ ਅਬਲਾ ਦੀਆਂ ਦਰਦਨਾਕ ਪੀੜਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਜਿਸ ਦੌਰ ਵਿਚ ਕਾਵਿ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਦੌਰ ਔਰਤ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਬੇਗਰਮਤੀ, ਅਮਨੁੱਖੀ ਏਟ, ਪਿਆਰ ਦੀ ਅਪੂਰਤੀ ਆਦਿ ਦਾ ਸੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਜੁੜਦੀ ਹੋਈ ਇਸਤਰੀ ਹੈ:

ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ? ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਤੇਰੀ ਕੈਨਵਸ ਤੇ ਉਤਰਾਵੀ ਜਾ ਖੋਰੇ ਤੇਰੀ ਕੈਨਵਸ ਦੇ ਉੱਤੇ ਇਕ ਹੱਸਿਆਈ ਲਕੀਰ ਬਣ ਕੇ ਖਾਮੋਸ਼ ਤੈਨੂੰ ਤੋਕ ਦੀ ਰਵਾਈ...

ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਉਹ ਕਵਿਤਰੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਲਗਪਗ ਹਰ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਅਜਮਾਇਆ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੂੰ ਵੱਡਮੁੱਲੀ ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਲਈ ਕਈ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਿਵਾਇਆ ਗਿਆ। 31 ਅਕਤੂਬਰ 2005 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਤਿਮ ਪੈੜਾਂ ਛੱਡਦੀ ਹੋਈ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਰੁਖਸਤ ਹੋ ਗਈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪੰਜਾਬੀ ਔਰਤ ਲੇਖਕਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਇਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵਿਤਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਭਰੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਇਕ ਬਹੁਤ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਦੀ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਨੇ ਨਾਵਲ ਵਿਚ ਵੀ ਹੱਥ ਅਜਮਾਇਆ। 'ਪਿੰਜਰ' ਨਾਵਲ ਇਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਵਲ ਵਿਚ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਬਿਥ ਹੈ, ਜੋ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਕ ਦ੍ਰਿੜ ਸੰਕਲਪ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਅਨਿਆਏ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਔਰਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣ। ਇਸ ਨਾਵਲ ਵਿਚ ਔਰਤ ਦੀ ਤ੍ਰਾਸਦਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਬੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮੁਲਾਂਕਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਕਹਾਣੀ ਵੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੂੰ ਇਕ ਕਵਿਤਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੀ ਦਰਦੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ।

ਬੜਾ ਨਾਦਨ ਸਾਂ, ਤੈਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਸਮਝਦਾ ਸਾਂ ਮੈਂ। ਕਿ ਇਕ ਡੋਬੂ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਹੀ, ਕਿਨਾਰਾ ਸਮਝਦਾ ਸਾਂ ਮੈਂ।

ਇਸੇ ਦੀ ਹੀ ਕਸ਼ਮ ਨੇ ਖਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਨੇ ਸਾਨ ਮੇਰੇ, ਕਿ ਜਿਸ ਟੁੱਟੇ ਸਿੱਕੇ ਦਿਲ ਨੂੰ, ਨਿਕਾਰਾ ਸਮਝਦਾ ਸਾਂ ਮੈਂ।

ਇਹ ਜੋ ਪੱਛਮ ਦੀ ਲਾਲੀ ਹੈ, ਇਹ ਦਿਲ ਦਾ ਖੂਨ ਹੈ ਯਾਰੇ, ਲਹੂ ਦੀ ਝੀਲ ਨੂੰ ਦਿਲ-ਕਸ਼ ਨਜ਼ਾਰਾ ਸਮਝਦਾ ਸਾਂ ਮੈਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੱਥ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਹੈ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਸਿਤਾਰਾ ਸਮਝਦਾ ਸਾਂ ਮੈਂ।

ਭਰੀ ਮਹਿਫਿਲ 'ਚ ਤੂੰ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਗੁੱਝੇ ਵਾਰ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਮੈਂ ਭਾਵੇਂ ਰੂਪ ਰਿਹਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਸਮਝਦਾ ਸਾਂ ਮੈਂ।

ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਸਾਜ਼ਾ ਰਚਦੇ ਸੀ ਅੰਦਰ ਵੜ ਕੇ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਚੋਕ ਵਿਚ ਹੋਊ ਨਿਕਾਰਾ ਸਮਝਦਾ ਸਾਂ ਮੈਂ।

ਮੈਂ ਹਰ ਪਲ ਵੈਸਤੀ ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਨੂੰ ਮਾਇਆਂ ਰੱਜ ਕੇ, ਗਿਆ ਵੇਲਾ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਦੁਬਾਰਾ, ਸਮਝਦਾ ਸਾਂ ਮੈਂ।

ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਤੰਗ ਸੀ, 'ਸਿੱਧੂ' ਬੜੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਛੈਆ ਸੀ, ਉਦਾ ਏਥੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਸਮਝਦਾ ਸਾਂ ਮੈਂ।

ਮੈਂ ਜਿਉਣਾ ਸਿੱਖਿਆ ਮਰ-ਮਰ ਕੇ, ਬਾਲਿਸ਼ ਨੂੰ ਸੁਭਕ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ। ਖੁਦ ਬੜੀ ਖੁਦ ਮਲਾਹ ਬਣ ਗਈ, ਤੁਰਨਾ ਸੰਗ ਟਕਰਾਉਣ ਲਈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੱਥ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਹੈ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਸਿਤਾਰਾ ਸਮਝਦਾ ਸਾਂ ਮੈਂ।

ਇਕ ਪਲ ਵੀ ਉਹ ਦਿਲ ਤੋਂ ਭੁੱਲਿਆ ਨਾ, ਮੈਂ ਜਤਨ ਬਥੇਰੇ ਕਰ ਵੇਖੇ, ਜਗ ਸਾਰੇ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰ ਦਿਣਾ, ਇਕ ਉਚੀ ਯਾਦ ਭੁਲਾਉਣ ਲਈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੱਥ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਹੈ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਸਿਤਾਰਾ ਸਮਝਦਾ ਸਾਂ ਮੈਂ।

ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਖ਼ਬਰ ਨਾ ਸੀ, ਕੁਝ ਖ਼ਬਰਾਂ ਦੇ ਵਾਲ ਦਾ ਇਹ ਹਾਸਲ, ਬਿਠਰੇ ਦੀ ਡੱਠੀ ਝੋਕ ਗਿਠਿ, ਸਾਨੂੰ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਤਪਾਉਣ ਲਈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੱਥ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਹੈ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਸਿਤਾਰਾ ਸਮਝਦਾ ਸਾਂ ਮੈਂ।

ਮੈਂ ਇਲਾਜ, ਦਿਲ ਨੂੰ ਤੂੰ ਵੀ, ਡੂੰਘੇ ਤੋਂ ਡੂੰਘਾ ਲਸ਼ਮ ਦਿਣਾ, ਦੁਨੀਆਂ ਕਿਹੜਾ ਬੜੀ ਸੀ, ਸੰਜਣਾ ਵੇ ਸਾਨੂੰ ਸਤਾਉਣ ਲਈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੱਥ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਹੈ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਸਿਤਾਰਾ ਸਮਝਦਾ ਸਾਂ ਮੈਂ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕਿਸੇ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਦੀ ਮੁਖਤਾਜ ਨਹੀਂ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਕਵਿਤਰੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵੱਡਮੁੱਲਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸਤਰੀ ਜਾਤੀ ਵਿਚ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਔਰਤ ਮਰਦ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਨਹੀਂ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਘਰ ਨੂੰ ਸਜਾਉਣ ਵਾਲਾ ਗਰੀਬ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹਰ ਦਰਦ ਨੂੰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਇੰਨਾ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਹਿ ਕੇ ਸਤਿਕਾਰਿਆ ਹੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਾ ਜਨਮ 31 ਅਗਸਤ 1919 ਨੂੰ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਜੋ ਕਿ ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹੈ ਵਿੱਚ ਮਾਤਾ ਰਾਜ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਿਤਕਾਰੀ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਉਹ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਨਾ ਮਾਰਤ ਦੀ ਮਿਲਦੀ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਿਮਤ ਸਦਾ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਜਦੋਂ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਮਾਤਾ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਹੀ ਕੀਤਾ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਜਦੋਂ ਤੁਰਾਂ-ਚੌਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ ਉਸੇ ਦੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਨਾਤਾ ਜੁੜ ਗਿਆ।

ਬੋਲ ਗਲਕਾਰੇ ਜਾਂਦਾ ਪਰ ਹੁਣ ਬੀਬੇ ਪੇਕੇ ਵੀ ਘੱਟ ਹੀ ਆਉਂਦੀ। ਤਰਜਾਣੀ ਨੂੰ ਵੀ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਮੋਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬੀਬੇ ਦੇ। ਉਹ ਸੋਚ ਦੀ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਔਲਾਦ ਹੋ ਗਈ ਉਹਦੇ ਤਾਂ ਪਤੀ ਨੂੰ ਅੱਪੋ ਪਿਆਰ ਪੈ ਜਾਣਾ ਤੇ ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਘੱਟ ਘੱਟ ਨਸ਼ੇ ਕਰਨਾ ਪਰ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਦਸ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵੀ ਬੀਬੇ ਦੀ ਝੋਲੀ ਔਲਾਦ ਵੱਲ ਸੱਖਣੀ ਹੀ ਰਹੀ। ਬੋਹੂ ਬਹੁਤਾ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਵੀ ਕਰਵਾਇਆ। ਬੀਬੇ 'ਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਤੁਰਾਬਕ ਬਹੁਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੇ ਉਹਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਮਰਦਾਨਾ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਮਰਦ ਦੀ ਹਰ ਗਲਤੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਬੀਬੇ ਦੀਆਂ ਦਰਦੀਆਂ ਦੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾ ਕੇ ਬੱਚੇ ਹੋ ਗਏ। ਬੀਬੇ ਹਰ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਚਿਆਂ 'ਚ ਪਰਚਾਰੀ ਰੱਖਦੀ ਪਰ ਸੱਸ ਤੇ ਦਰਦੀਆਂ ਬਾਬ ਹੋਣ ਦਾ ਮਿਹਨਾ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਦਰਦੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਫ ਵਰਗਾ ਭਰਾ ਸੀ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਬੀਬੇ ਪੇਕੇ ਆਉਂਦੀ ਤਾਂ ਮਾਂ ਨਾਲ ਗਲਾਂ ਕਰ ਕੇ ਉਹਦਾ ਦਾ

ਮੂਹਰੇ ਹੋ ਕੇ ਕਹਾਉਂਦੀ। ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ 'ਚ ਵਿਆਹ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਸੋਗ ਜਾਂ ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਦਾ ਘਰ ਹੁੰਦਾ, ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਬੀਬੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ। ਸਾਰੇ ਸ਼ਰੀਕੇ 'ਚ ਬੀਬੇ ਬੀਬੇ ਹੁੰਦੀ। ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰੋਂ ਬੋਲੀ ਗਲਾਂ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਫਿਰ ਇਕ ਦਿਨ ਪਿੱਛੇ ਵੀ ਮਰ ਗਿਆ ਬੀਬੇ ਦਾ। ਉਦੋਂ ਸੱਤੀ ਦੇ ਘਰ ਬੱਚਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਬੀਬੇ ਬਿਨ ਮਹਿੰਨੇ ਪੇਕੇ ਹੀ ਕਹੀ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਮਾ ਤਤੀਜੇ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਬਦਲ ਗਿਆ ਪਰ ਇਕ ਦਿਨ ਪੇਕੇ ਵੱਡਾ ਕਲੋਜ਼ ਪੈ ਗਿਆ। ਸੱਤੀ ਦੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਈਆਂ ਤੇ ਸਾਰਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਬੀਬੇ ਦੇ ਘਰ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਆ ਗਿਆ ਜੋ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨਸ਼ੇ 'ਚ ਪੁੱਤ ਕਈ ਵਾਰ ਰਾਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਰੁਕਿਆ ਸੀ। ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਉਹਨੇ ਬੀਬੇ ਨੂੰ ਕੁੱਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਭਰਾ ਦੇ ਘਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਹੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ। ਬਲਦੀਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਿਰੋਸ਼ ਡੈਟ ਦਾ ਪੱਖ ਲੈਣਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਮਝਾਇਆ ਪਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਬਾਬ ਔਰਤ ਦਾ ਪਠਕੜਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ

ਕੋਲ, ਉਹਦੀ ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਬੋਲੋ ਸਮੇਂ ਪਿੱਛੇ ਇਕ ਦਿਨ ਬੀਬੇ ਦਾ ਘਰਵਾਲਾ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣਾ ਵੇਖ 'ਚ ਹੀ ਮਰ ਗਿਆ, ਸਦੇਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੀਹ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਨਾ ਕਦੇ ਬੀਬੇ ਪੇਕੇ ਗਈ ਤੇ ਨਾ ਉਹ ਕਈ ਆਇਆ। ਬਲਦੀਰ ਵੀ ਕਈ ਨਾ ਆਇਆ ਰੱਖਣੀ ਬਣਾਉਣ ਬੀਬੇ ਦੇ ਪਹ ਉੱਠ ਦਾ, ਭਰਾ ਅਤੇ ਤਤੀਜੇ ਦੇ ਪਰ ਤਰਜਾਣੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਕੇ ਨਾ ਵੜਨ ਦੀ ਸਜ਼ਤ ਹਾਦਸਿਤ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਤੀ ਤੇ ਡਰਦੀ ਵੀ ਉਹ ਪੇਕੇ ਨਾ ਜਾਂਦੀ। ਬੀਬੇ ਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਉਹਦਾ ਸ਼ਰੀਕੇ 'ਚ ਤਾਇਆ ਆਇਆ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਬਲਦੀਰ ਤੇ ਉਹਦੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਸੱਤੀ ਨੂੰ ਤਾਂ ਤਤੀਜਾ ਕੈਨੇਡਾ ਲੈ ਗਿਆ। ਪਿੱਛਲੇ ਸਾਲ ਬੀਬੇ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਕੱਲੀ ਰਹਿ ਗਈ ਉਹਦਾ ਭਰਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਹਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਵੀ ਨਾ ਗਿਆ। ਕੱਲੀ ਬੋਠੀ ਉਹ ਸੋਚਦੀ ਤੇ ਰੋਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਫਿਰ ਉਹਨੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਮਾਰ ਲਿਆ। ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਉਹਨੇ ਆਖ ਗੁਆਂਢ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਲਾ ਲਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਦੁਪਹਿਰੇ ਜਾ ਕੇ ਬੋਠੀ ਉੱਥੇ ਹੀ ਰਾਤ ਦੀ ਰੋਟੀ ਖਾ ਕੇ ਉੱਠਦੀ। ਗੁਆਂਢੀ ਵੀ ਸਦੇਰੇ ਵਿਚਚੀ ਇਕੱਲੀ ਹੈ। ਨੂੰਹਾਂ ਧੀਆਂ ਕਹਿਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਬਹਿ ਜਾ ਬੀਬੇ ਦੇ ਰੋਟੀਆਂ ਇੱਥੇ ਹੀ ਖਾ ਲਈ। ਬੱਸ ਘਰੇ ਰਾਤੀ ਉਹ ਸੌਣ ਲਈ ਹੀ ਵੜਦੀ। ਫਿਰ ਇਕ ਦਿਨ ਪੇਕੇ ਪਿੱਛੋਂ ਇਕ ਕੁੜੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਉਹਦੇ ਸਹੁਰਿਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ, ਉਹਦੇ ਸ਼ਰੀਕੇ 'ਚ ਕੁੜੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਬੀਬੇ ਲਈ ਸੂਟ ਭੇਜਿਆ। ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਖੀ ਤੇ ਕੁੜੀ ਦੀ ਡੁਆ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਬੀਬੇ ਨੂੰ ਚਾਅ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਕੱਲੇ ਕੱਲੇ ਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁ ਮੋਰੀ ਤਤੀਜੀ ਹੈ। ਵਿਆਹ 'ਚ ਚਾਈ ਚਾਈ ਬੀਬੇ ਮੋਹਰੇ ਤਤੀਜੀ ਫਿਰੇ। ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ, ਕੁਝ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਬੀਬੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦਰਦੀ ਦੀ ਨੂੰਹ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਨਵੀਂ ਵਿਆਹੀ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ਪਰ ਘਰ 'ਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਏਨੇ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਕੋਟ ਸੀ ਘਰ 'ਚ। ਤਾਈ ਬਾਕੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਵੀ ਹੋ ਜਾਏ, ਮੂੰਹ ਦਿਮਾਈ ਕੀ ਵੇਰਗੀ, ਨਵੀਂ ਵਿਆਹੀ ਨੂੰ। ਬੀਬੇ ਸੋਚੀ ਪੈ ਗਈ। ਅੱਖਾਂ ਪੁੱਛ ਕੇ ਹੋਲੀ ਜਿਹੀ ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕੈਨੇਡਾ ਲਾਹ ਲਈਆਂ ਕੁੜੀ ਵੀ ਤਾਂ ਦੇਖੋ, ਮੇਰੀ ਡੁਆ ਨੇ ਵਾਲੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਨੇ। ਬੀਬੇ ਨੇ ਲੰਮਾ ਹੱਥੀ ਲੈ ਕੇ ਕਿਹਾ।

ਰਦਦੀਪ ਕੌਰ ਪੰਹੋਰ

ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਬੀਬੇ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਲਾਡਲੀ ਸੀ ਤੇ ਇਕ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਸੀ ਬੀਬੇ ਦਾ ਬਲਦੀਰ ਪਰ ਬੀਬੇ ਹਰ ਸਮੇਂ ਬੀਬੇ ਬੀਬੇ ਕਹਿੰਦੀ ਫਿਰਦੀ। ਬੀਬੇ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਸੀ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ 'ਚ ਤਾਂ ਬੀਬੇ ਦੀ ਮਾਂ ਦਾ ਦਮੇ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਉਦੋਂ ਦਿਲਾਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਬਹੁਤੇ, ਬਾੜ ਝੋਲ ਦੇ ਗਰਦੀ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਵੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਮਾਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਡਰਦਿਆਂ ਛੋਟੀ ਨਿੱਕੀ ਉਮਰੇ ਘਰ ਦਾ ਸਾਰਾ

ਮਾਂ ਦੇ ਕਹਿੰਦੇ ਧੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਸੁਰਬੂਠ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਬੀਬੇ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ। ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ ਬੀਬੇ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਬੀਬੇ ਨੂੰ ਦਰੋਜ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਰ ਮਾਂ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਗਹਿਣੇ ਨੂੰ ਦਰੋਜ 'ਚ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਤਾ ਲਗਿਆ ਕਿ ਬੀਬੇ ਦਾ ਘਰ ਵਾਲਾ ਨਿੱਤ ਦਾ ਸ਼ਰਾਬੀ ਸੀ ਔਲਾਦ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਝੋਲੀ ਸੱਖਣੀ ਰਹੀ ਬੀਬੇ ਦੀ ਬੀਬੇ ਦੇ ਘਰ ਵਾਲੇ ਦਾ ਜਦੋਂ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਉਹ ਨੂੰ ਕੁੱਟ ਕੇ ਘਰੋਂ ਕੱਢ ਦਿੰਦਾ ਬੋਹੂ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਬਲਦੀਰ ਦਾ ਵੀ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ ਪਰ ਉਹਦੀ ਤਰਜਾਣੀ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਕੁਪਤੀ ਸੀ ਸਾਤੀ ਹਰ ਦਿਹੜੇ ਮਿੱਠੀ ਰਹਿੰਦੀ ਤੇ ਲੜਕੇ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਲਾਡਲੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਬੁੱਢਾ ਪਿੱਛੇ ਖੋਰੀ ਬਹਾਨੇ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਪਰ ਬੀਬੇ ਦੀ ਮਾਂ ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਕਾਫੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਹਰ ਸਮੇਂ ਘਰ ਦਾ ਕਲੋਜ਼ ਝੋਲ ਦੇ ਗਰਦੀ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਵੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਮਾਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਡਰਦਿਆਂ ਛੋਟੀ ਨਿੱਕੀ ਉਮਰੇ ਘਰ ਦਾ ਸਾਰਾ

ਕਹਾਣੀ

ਬੀਬੇ ਨੂੰ ਸੱਸ ਤੇ ਦਰਦੀਆਂ ਬਾਂਝ ਰੋਣ ਦਾ ਮਿਹਨਾ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਇਕ ਦਿਨ ਦਰਦੀ ਦਾ ਛੋਟਾ ਮੁੰਡਾ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਬੀਬੇ 'ਤੇ ਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਹਰ ਸਮੇਂ ਬਾਂਝ ਰੋਣ ਨਾਲ ਫਿਰਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੀਬੇ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਕੱਲੀ ਬੀਬੇ ਦਾ ਮਨ ਨਾ ਲੱਗਦਾ...

ਭੂਆ ਦੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ

ਸੀ। ਕੁਝ ਆਪਣੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਵੱਲੋਂ ਵੀ। ਇਸੇ ਦੁੱਖ ਨੇ ਬੀਬੇ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈ ਲਈ ਬਲਦੀਰ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਬੀਬੇ ਦੀ ਮਾਂ ਮਰ ਗਈ ਬੀਬੇ ਲਈ ਅੱਪੋ ਜਾਨ ਨਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਪਰ ਮਾਵਾਂ ਵਰਗਾ ਭਰਾ ਸੀ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਬੀਬੇ ਪੇਕੇ ਆਉਂਦੀ ਤਾਂ ਮਾਂ ਨਾਲ ਗਲਾਂ ਕਰ ਕੇ ਉਹਦਾ ਦਾ

ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੈਟ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਬੀਬੇ ਨੇ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਤਰਜਾਣੀ ਨੇ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਲਿਆ। ਬਹੁਤ ਉਤਰਿਆ ਚੜ੍ਹਾ ਆਏ ਬੀਬੇ ਦੀ ਇੰਦਰੀ 'ਚ ਪਰ ਬੀਬੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਆਪਣੇ ਕੰਨ ਨਾ ਉਤਾਰੀ। ਪੈਟ ਪੋਕਿਆ ਦੀ ਇਹ ਆਖੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਸੀ ਉਹਦੇ

ਕੋਮ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ ਬੀਬੇ ਨੇ। ਮਾਂ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਬੀਬੇ ਨੂੰ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਪਕਾਉਂਦੇ ਵੇਖ ਝਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਪਰ ਬਿਮਾਰੀ ਰੱਥੇ ਤੰਗ ਸੀ, ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਛੋਟੀ ਜਾਤ 'ਚ ਬੀਬੇ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਈ। ਘਰ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤਾ ਪੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸਕੀ ਤੇ ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਉਹਦਾ ਮਨ ਤੁਰਿਆ ਗਿਆ। ਅੱਗੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਲੱਗੀ ਉਹ। ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਦਾ ਗਿਆ। ਬੀਬੇ ਤੇ ਵੀਰ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ। ਬਲਦੀਰ ਨੇ ਪਿੱਛੇ ਵਾਲੀ ਸਾਰੀ ਬਿਮੇਵਾਰੀ ਸਾੜ ਲਈ। ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਲਈ ਸਾਕ ਆਉਣ ਲੱਗੇ ਪਰ ਮਾਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਡਰਦਿਆਂ ਉਹਦੇ ਪਿੱਛੇ ਨੇ ਉਹਦਾ ਵਿਆਹ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਕਿ

ਅੰਤਮ ਅਰਦਾਸ

ਹੋਏ ਸਨ। ਅੰਤਮ ਅਰਦਾਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਤੇ ਤੀਵੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਪੀਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਮੈਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਕਿ ਰੋਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਸੋਚਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਕਿ ਕਿੰਨਾ ਖ਼ਰਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅੰਤਮ ਅਰਦਾਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਤਾਣੇ ਦੇ ਪੁੰਡਿਆਂ ਸਿਰ ਚਾਲੀ-ਪੰਜਾਹ ਯਜ਼ਾਹ ਕਰਕਾ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਹੋਣਾ। ਇਹ ਸੋਚਦਾ, ਸੋਚਦਾ ਮੈਂ ਚਾਰ ਪੀਤੇ ਬਗ਼ੈਰ ਹੀ ਉਸ ਪੰਡਾਲ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, 99158-03554

ਕਵਿਤਾਵਾਂ

ਕੁੜੀਆਂ ਤੇ ਚਿੜੀਆਂ

ਡਾ. ਬਖੀ ਸਿੰਘ 96465-66540

ਖ਼ਤਰੇ ਵਿਚ ਹਨ ਕੁੜੀਆਂ ਤੇ ਚਿੜੀਆਂ, ਬਾਜ਼ਾਂ ਨੇ ਹੋ ਖੋਲਾ ਪਾਇਆ। ਕਾਂ ਨੇ ਰੁੱਕਿਆ ਬੋਟ ਚਿੜੀ ਦਾ, ਧੀ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਵਿਚ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ। ਨਸਲ ਚਿੜੀਆਂ ਦੀ ਮੁੱਕਣ 'ਤੇ ਆਈ, ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਏਸੇ ਰਾਹ ਪਾਇਆ। ਚਿੜੀ ਨਾ ਚੁੱਕੇ ਸੰਝ-ਸਦੇ, ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਨਾ ਚਰਖਾ ਡਾਇਆ। ਚਿੜੀਆਂ ਉੱਡ-ਗਈਆਂ ਏਥੋਂ, ਬੰਦਿਆਂ ਚੋਰਾ ਜ਼ਹਿਰ ਚੁਗਾਇਆ। ਮਾਰ ਉਡਾਰੀ ਚਿੜੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਮੁਖ਼ਤ ਨਾ ਵਤਨੀ ਫੇਰਾ ਪਾਇਆ।

ਕੁੜੀਆਂ ਵੀ ਏਸੇ ਰਾਹ ਗਈਆਂ, ਐਸਾ ਯੁੱਗ ਮਸ਼ੀਨੀ ਆਇਆ। ਨੂੰਹ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਤਰਸ ਜਾਓਗੇ, ਜੋ ਨਾ ਧੀ ਨੂੰ ਡੋਲੀ ਪਾਇਆ। ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਕੋਈ ਆਪੇ ਜਾ ਕੇ, ਧੀਆਂ ਤੋਂ ਫਿਰ ਖੰਜਰ ਚਲਾਇਆ। ਘਰ 'ਚੋਂ ਮਾਂ ਨੂੰ ਜਦ ਕੱਢਿਆ ਪੁੱਤ ਨੇ, ਧੀ ਨੇ ਮਾਂ ਨੂੰ ਗਲੇ ਲਗਾਇਆ।

ਨਜ਼ਮ

ਅਜੇ ਕਲਮਾਂ ਨੇ ਮੁੜਣਾ ਏ ਅਜੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਨੇ ਜੁੜਣਾ ਏ ਅਜੇ ਤਾਂ ਸਾਰ ਲਿਖਿਆ ਏ ਅਜੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਕੀ ਏ।

</

ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਭਾਰਤ ਅਭਿਆਨ ਅਧੀਨ ਸਕੂਲ ਮੁੱਖੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਰੋਜਾ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਆਯੋਜਿਤ

ਪਟਿਆਲਾ, 14 ਮਾਰਚ/ਲਾਥਾ-ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-
ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਰਜੀਤ ਵਾਲੀਆ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ (ਸੈਕੰਡਰੀ) ਸੰਜੀਵ ਸ਼ਰਮਾ, ਉਪ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ (ਸੈਕੰਡਰੀ) ਡਾ. ਰਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਨੀਰੂ ਬਾਲਾ ਜਿਲ੍ਹਾ ਨੌਡਲ ਅਫ਼ਸਰ (ਯੁੱਧ ਨਸ਼ੇ ਵਿਰੁੱਧ/ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਭਾਰਤ ਅਭਿਆਨ) ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਭਾਰਤ ਅਭਿਆਨ ਸਬੰਧੀ ਇੱਕ ਰੋਜਾ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦਫ਼ਤਰ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਅਧੀਨ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਰਕਸ਼ਾਪ

ਵਿੱਚ ਜਿਲ੍ਹੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ/ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਇੰਚਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਇਸ ਟਰੇਨਿੰਗ ਨੂੰ ਦੋ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਜਿਲ੍ਹਾ ਨੌਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੀਰੂ ਬਾਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁੱਦੇ ਸਾਰੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ ਮੁੱਖੀਆਂ ਨੂੰ ਸੋ ਨੋ ਟੂ ਡਰੱਗ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਗੱਲਾਂ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਕੂਲ ਮੁੱਖੀਆਂ ਨੇ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਕਾਉਂਸਲਰ ਰੁਝੀ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਲੜ ਲੱਗਣ

ਯੂਥ ਸਰਵਿਸ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਭਾਰਤ ਅਭਿਆਨ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਯੂਥ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ : ਡਾ. ਅਨਹਦ ਗਿੱਲ, ਡਾ. ਰੋਹਿਤ ਗਰਗ

ਪਟਿਆਲਾ, 14 ਮਾਰਚ-ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-
ਯੂਥ ਸਰਵਿਸ ਵਿਭਾਗ ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਭਾਰਤ ਅਭਿਆਨ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਯੂਥ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ : ਡਾ. ਅਨਹਦ ਗਿੱਲ, ਡਾ. ਰੋਹਿਤ ਗਰਗ

ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਪ੍ਰਗਰਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਡਾ. ਰੋਹਿਤ ਗਰਗ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਤੇ ਮੁੱਖੀ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰ ਰਾਜਿੰਦਰਾ ਹਸਪਤਾਲ, ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਕ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਪੁੱਜੇਕਿਟ ਦਿਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬ ਏਡਜ਼ ਕੰਟਰੋਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਟੇਟ ਐਵਾਰਡ ਪਰਿਸਿਦਰ ਭਲਵਾਨ ਮੋਬਰ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਭਾਰਤ ਅਭਿਆਨ, ਗਵਰਨਰ ਐਵਾਰਡੀ ਜਤਵਿੰਦਰ ਗਰੇਵਾਲ ਮੋਬਰ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਭਾਰਤ ਅਭਿਆਨ, ਐਸ ਆਈ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਇੰਚਾਰਜ ਸਾਂਝ ਕੇਂਦਰ ਸਿਟੀ 1, ਡਾ ਚਾਰੂ ਗੋਤਮ ਵਿਦਿਯੋਗਪਰ, ਕੋਲਰ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਕੋਲਰ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਪੰਜਾਬ ਰੋਡ ਕਰਾਸ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰ, ਪੋਸਟਰ ਮੋਕਿੰਗ, ਚਾਰਟ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਜੱਜ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨਵਨੀਤ ਕੌਰ ਜੋਸ਼ੀ, ਲੈਕਚਰਾਰ ਗੁਰਸ਼ਰਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੇ ਸ਼ਿਕਰਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਡਾ. ਰੋਹਿਤ ਗਰਗ, ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਵਿਕ, ਡਾ ਅਨਹਦ ਗਿੱਲ, ਨਵਜੋਤ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਡਾਕਟਰ ਮਲਕੀਤ ਧਾਨ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੰਬਾਕੂ ਦੇ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਹਰ ਰੋਜ਼ 14000 ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੌਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਤੰਬਾਕੂ ਦੇ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਫੋਫੜਿਆਂ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਮੁੱਢ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਝਾਰੀ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਤੰਬਾਕੂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕੈਂਸਰ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਚੱਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੁਕਤ ਭਾਰਤ ਅਭਿਆਨ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਹਿ ਵੀ ਚੁਕਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਐਨ ਐਸ ਐਸ ਵਲੋਂ ਵਾਲੀਵਾਲੀ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀਊਆਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆ ਕੇ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਅਤੇ ਨਸ਼ਾ ਤਮਕਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਟੇਟ ਐਵਾਰਡੀ ਪਰਿਸਿਦਰ ਭਲਵਾਨ ਮੋਬਰ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਭਾਰਤ ਅਭਿਆਨ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਹਿ ਵੀ ਚੁਕਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਐਨ ਐਸ ਐਸ ਵਲੋਂ ਵਾਲੀਵਾਲੀ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀਊਆਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆ ਕੇ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਅਤੇ ਨਸ਼ਾ ਤਮਕਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਟੇਟ ਐਵਾਰਡੀ ਪਰਿਸਿਦਰ ਭਲਵਾਨ ਮੋਬਰ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਭਾਰਤ ਅਭਿਆਨ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਹਿ ਵੀ ਚੁਕਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਐਨ ਐਸ ਐਸ ਵਲੋਂ ਵਾਲੀਵਾਲੀ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀਊਆਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆ ਕੇ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਅਤੇ ਨਸ਼ਾ ਤਮਕਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਟੇਟ ਐਵਾਰਡੀ ਪਰਿਸਿਦਰ ਭਲਵਾਨ ਮੋਬਰ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਭਾਰਤ ਅਭਿਆਨ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਹਿ ਵੀ ਚੁਕਾਈ ਗਈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਾਵਾਂ-ਧੀਆਂ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਜਨਾ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਵੱਲ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਦਮ

ਪਟਿਆਲਾ, 14 ਮਾਰਚ-ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-
ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਆਰਥਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੇ ਚੋਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਇੰਚਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਇਸ ਟਰੇਨਿੰਗ ਨੂੰ ਦੋ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਜਿਲ੍ਹਾ ਨੌਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੀਰੂ ਬਾਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁੱਦੇ ਸਾਰੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ ਮੁੱਖੀਆਂ ਨੂੰ ਸੋ ਨੋ ਟੂ ਡਰੱਗ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਗੱਲਾਂ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਕੂਲ ਮੁੱਖੀਆਂ ਨੇ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਕਾਉਂਸਲਰ ਰੁਝੀ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਲੜ ਲੱਗਣ

ਤੋਂ ਜਿੰਦਰ ਮਹਿਤਾ ਅਤੇ ਇੰਚਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਇਸ ਟਰੇਨਿੰਗ ਨੂੰ ਦੋ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਜਿਲ੍ਹਾ ਨੌਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੀਰੂ ਬਾਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁੱਦੇ ਸਾਰੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ ਮੁੱਖੀਆਂ ਨੂੰ ਸੋ ਨੋ ਟੂ ਡਰੱਗ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਗੱਲਾਂ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਕੂਲ ਮੁੱਖੀਆਂ ਨੇ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਕਾਉਂਸਲਰ ਰੁਝੀ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਲੜ ਲੱਗਣ

ਰਹਪਾਲ ਜੁਨੇਜਾ ਨੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਹਿਲਾ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਮੁਫ਼ਤ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ

ਪਟਿਆਲਾ, 14 ਮਾਰਚ/ਲਾਥਾ-ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-
ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਅਤੇ ਟਰਾਂਸਪਾਰੈਂਟ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਲਾਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਰਹਿਮਤੀ ਮਹਿਲਾ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਮੁਫ਼ਤ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਅਤੇ ਟਰਾਂਸਪਾਰੈਂਟ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਲਾਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਰਹਿਮਤੀ ਮਹਿਲਾ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਮੁਫ਼ਤ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਅਤੇ ਟਰਾਂਸਪਾਰੈਂਟ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਲਾਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਰਹਿਮਤੀ ਮਹਿਲਾ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਮੁਫ਼ਤ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਦਾ ਪੂਰਾ ਖਰਚਾ ਚੋਅਰਮੈਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਰਹਪਾਲ ਜੁਨੇਜਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਰਿਆ ਗਿਆ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਜੁਨੇਜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਉਪਰਾਲੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਆਰਥਿਕ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੇ ਚੋਅਰਮੈਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਰਹਪਾਲ ਜੁਨੇਜਾ ਨੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਹਿਲਾ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਅੰਗ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਹਿਤ ਮਹਿਲਾ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਯੂ ਆਈ ਆਈ ਸੀ (ਯੂਨਾਇਟਿਡ ਇੰਡੀਆ ਇੰਡਸਟਰੀ ਕੌਂਸਲ) ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 2,50,000 ਰੁਪਏ ਕਰ ਕਰਦੀ ਖੀਮ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਖੀਮ ਯੋਜਨਾ

ਸਰਕਾਰੀ ਮਹਿੰਦਰਾ ਕਾਲਜ ਦੀ ਓਲਡ ਸਟੂਡੈਂਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਕਾਲਜ ਦੀ 150 ਸਾਲਾ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੁਇਜ਼ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਵਾਇਆ

ਪਟਿਆਲਾ, 14 ਮਾਰਚ-ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-
ਸਰਕਾਰੀ ਮਹਿੰਦਰਾ ਕਾਲਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਓਲਡ ਸਟੂਡੈਂਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਓਐਸਏ) ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕਾਲਜ ਦੇ 150 ਸਾਲਾ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੁਇਜ਼ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਕਾਲਜ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਨਿਸ਼ਾ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਨੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੌਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 126 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਈ। ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ 49 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 10 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਐਮ.ਐਸ. ਸੱਲ ਨੇ ਵੀ ਸ਼ਿਕਰਤ ਕੀਤੀ। ਸਟੇਜ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਪੁਨੀਤ ਨੇ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੁਇਜ਼ ਮਾਸਟਰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਰਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰੋਹੇ। ਸਾਰੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਖਰਚਾ ਤੋਂ ਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ (ਕਨੱਡਾ, ਓਐਸਏ ਮੈਂਬਰ) ਨੇ ਉਠਾਇਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਸੈੱਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 3,000 ਰੁਪਏ ਨਗਦ ਨਿਯਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਦੂਸਰਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਭਜੀਤ ਕੌਰ (ਐਮ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ) ਨੇ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਸੈੱਟ ਅਤੇ 2,000 ਰੁਪਏ ਨਗਦ ਨਿਯਮ ਮਿਲਿਆ। ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਪੀ ਜੀ ਡਿਪਲੋਮਾ ਇਨ ਯੋਗ) ਨੇ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਸੈੱਟ ਨਾਲ 1,000 ਰੁਪਏ ਨਗਦ ਨਿਯਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ - ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ (ਐਮ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ) ਅਤੇ ਸੀਏ (ਬੀਏ ਭਾਗ ਤੀਜਾ) - ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਲਾ ਵਾਧੂ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪੱਤਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 500 ਰੁਪਏ ਨਗਦ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲਗਭਗ

20,000 ਰੁਪਏ ਮੁੱਲ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਲਜ ਦੀ ਓਐਸਏ ਟੀਮ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਟੀਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੁਵਿਧ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਪੁਨੀਤ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਗੀਤ ਪੁਟ ਕੋਸ਼ਲ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵਿਲੀਅਮਸਟੀਐਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅੰਬਕ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਓਐਸਏ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਐਮ.ਐਸ. ਸੱਲ ਨੇ ਵੀ ਸ਼ਿਕਰਤ ਕੀਤੀ। ਸਟੇਜ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਪੁਨੀਤ ਨੇ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੁਇਜ਼ ਮਾਸਟਰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਰਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰੋਹੇ। ਸਾਰੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਖਰਚਾ ਤੋਂ ਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ (ਕਨੱਡਾ, ਓਐਸਏ ਮੈਂਬਰ) ਨੇ ਉਠਾਇਆ।

ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੰਨਦਿਆਂ ਹਰ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਪੂਰਾ : ਸਾਕਿਬ ਅਲੀ ਰਾਜਾ

ਮਲੋਰਕੋਟਲਾ, 14 ਮਾਰਚ-ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-
ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਚੋਅਰਮੈਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਬੋਰਡ ਸਾਕਿਬ ਅਲੀ ਰਾਜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਭਰੋਸੇ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਜ਼ਨਬੱਧ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਗਰੋਟੀ ਸਿਰਫ ਚੋਣ ਨਾ ਹੋਣੀ, ਸਗੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਹ ਵਾਅਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹਰ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਕੇ ਦਿਖਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੋਅਰਮੈਨ ਸਾਕਿਬ ਅਲੀ ਰਾਜਾ ਨੇ ਪ੍ਰੈਸ ਮਿਲਟੀ ਮੌਕੇ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਹਰੇਕ ਗਾਰੰਟੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਪੱਧਰ ਹੋਏ ਬਜਟ ਵਿਚ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਹਰ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ

ਤੋਂ ਜਿੰਦਰ ਮਹਿਤਾ ਅਤੇ ਇੰਚਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਇਸ ਟਰੇਨਿੰਗ ਨੂੰ ਦੋ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਜਿਲ੍ਹਾ ਨੌਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੀਰੂ ਬਾਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁੱਦੇ ਸਾਰੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ ਮੁੱਖੀਆਂ ਨੂੰ ਸੋ ਨੋ ਟੂ ਡਰੱਗ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਗੱਲਾਂ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਕੂਲ ਮੁੱਖੀਆਂ ਨੇ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਕਾਉਂਸਲਰ ਰੁਝੀ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਲੜ ਲੱਗਣ

ਬਲਾਕ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ

ਮਲੋਰਕੋਟਲਾ, 14 ਮਾਰਚ-ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-
ਬਲਾਕ ਕਾਂਗਰਸ ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੱਖਾ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਹੁਦਾਇਤਾਂ ਤੋਂ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਪੁਕਿਰਿਆ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਬਣੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਲਈ ਮੁਫ਼ਤ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਿਹਤ ਖੀਮ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਮੁਫ਼ਤ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਲਈ ਮੁਫ਼ਤ ਬਿਜਲੀ ਵਰਗੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਾਚਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਰਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਮਹਿਲਾ ਕਾਂਗਰਸ, ਯੂਥ ਕਾਂਗਰਸ, ਐਸ ਸੀ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ, ਬੀ ਸੀ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ, ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਪੱਚਾਇਤ ਰਾਜ ਆਦਿ ਦੇ ਸਾਰੇ ਆਰਥਿਕ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦਾ ਖੇਡਵਾਲ ਕੀਤਾ। ਸਾਰੇ ਆਰਥਿਕ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਉਂਦੇ ਵਾਲ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਹਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ, ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 48,000 ਰੁਪਏ ਨਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੰਦਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿੱਚ

ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ LPG, ਡੀਜ਼ਲ ਤੇ ਪੈਟਰੋਲ ਦੀ ਕੋਈ ਘਾਟ ਨਹੀਂ, ਘਬਰਾਹਟ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਾਰੀ ਨਾ ਕਰੋ :ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ

ਲੁਧਿਆਣਾ, 14 ਮਾਰਚ-ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ LPG ਗੈਸ ਸਿਲਿੰਡਰ, ਡੀਜ਼ਲ ਅਤੇ ਪੈਟਰੋਲ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਪਰਿਸਿਦਰ ਤਿਵਾੜੀ ਨੂੰ ਦੁਆਰਾ ਤੋਂ ਬਲਾਕ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਨ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਨੇ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸਹਿਜੋਮਾਰਾ, ਪੁਨੀਤ ਨਰਿੰਦਰ, ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ, ਵਨੀਤ ਕੁਮਾਰ ਝੜੋਈ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਜਾ ਸਿੰਘ, ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੋਹ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਮਾ, ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਵਰੁਨ ਬੋਸਲਾ, ਯੁਵਰਾਜਸੀਤ ਸਿੰਘ ਕੌਰ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸ਼ੇਰੀਆਂ, ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਿੰਦੂ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਚੋਣ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਚਾਰੂ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਟਾਕ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਣਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਪੈਨਿਲ ਬਾਇੰਗ ਤੋਂ ਬਚਣ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕ੍ਰਿੱਤਿਮ ਘਾਟ ਪੈਣਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਐਂਡਰਸਨਲ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਜਨਰਲ) ਪੁਨਮ ਸਿੰਘ ਨੇ LPG ਗੈਸ ਏਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਡੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ।

ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਿਹਤ ਯੋਜਨਾ ਨੇ ਮੰਡੋਲੀ ਦੇ ਮਕੈਨਿਕ ਨੂੰ 90,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਕਰਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਿਹਤ ਯੋਜਨਾ ਆਮ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਵਰਦਾਨ ਹੋਈ ਸਾਬਤ

ਪਟਿਆਲਾ, 14 ਮਾਰਚ-ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-
ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਿਹਤ ਯੋਜਨਾ ਆਮ ਘਰਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਵਰਦਾਨ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਨਿਰਭਰ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ, ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰਹਿਣਾ ਵੀ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮੰਡੋਲੀ ਦੇ 90 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਕਰਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸਕੀਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਨਵਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੰਭੀਰ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਬਿਮਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਤਲਬ ਨਾ ਸਿਰਫ ਆਦਮੀ

ਲੱਗਿਆ। ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣਾ ਕਾਰਡ ਬਣਵਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਧੂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਛੇ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਇਲਾਜ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸਦੇ ਖਰਚੇ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਵ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਹਤ ਤੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡਾ ਖਿਆਨ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਵੱਲ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਤੋਂ ਅਨਿਯਮਤ ਆਦਮਨ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਇਲਾਜ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲੈ ਸਕਣ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਕੇ ਕਰਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਵੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਜਿੰਨਾਂ ਹੀ ਸਿਹਤ ਯੋਜਨਾ ਹੈ।

ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਗਭਗ 65 ਲੱਖ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 3 ਕਰੋੜ ਸੁਖਾ ਨਿਵਾਸੀਆਂ

ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਤ ਕਵਰੇਜ ਅਤੇ 800 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ 2,300 ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਲਾਜ ਪੈਕੇਜਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਿਹਤ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੌਮਕਾਜੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ ਕਰਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਫਸਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ।

ਇਲਾਜ ਉਪਰੰਤ ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਖੇਡਵਾਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੈਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਿਵੇਂ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਕਾਰਡ ਨਾ ਬਣਦਾ ਤਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਕਰਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਤੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਹੁਣ ਠੀਕ ਚੱਲੇਗਾ।

ਗੁਆਉਣਾ ਸੀ ਬਲਕਿ ਡਾਕਟਰੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਵਧਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵੀ ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਉਪਰ ਮੰਡਰਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚਮਨ ਹਸਪਤਾਲ, ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਬੈਂਕ ਦੇ ਪਰਚਿਆਂ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਗਭਗ 10,000 ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਲਾਜ ਕਰ

ਐਨਕਾਂ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਵੀ ਮੁਫ਼ਤ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਲੱਬ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਰਾਮਨੋਟਵਾਲੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਚੱਲ ਰਹੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਤੀਆ ਬਿੰਦ ਦੇ ਲੈਜ ਵਾਲੇ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਹੁਣ ਤੱਕ ਲਗਭਗ 300 ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰੋ ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਲੋਕ ਵੀ ਬਸੇਤ ਰਿਹਤ ਕਲੱਬ ਦੀ ਇਸ ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਅਣਵਾਰ ਸਿੱਖ, ਮੋਹਰਵਾਨ ਸਿੰਘ ਮਾਰੀ, ਅੰਬਕ ਨਾਸਰਾ, ਨੀਵ ਨਾਸਰਾ, ਹਰਸ਼ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ।

ਜੰਗ ਕਾਰਨ ਮਿਡਲ ਈਸਟ 'ਚ 3 ਲੱਖ ਭਾਰਤੀ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਖਤਰੇ 'ਚ

ਦੁਬਈ: ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ 'ਚ ਵਧਦੇ ਤਨਾਅ ਦਾ ਅਸਰ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਖਾੜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਮਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਈਰਾਨ ਅਤੇ ਖਾੜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕੁੱਝ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੇਯਕੀਨੀ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਖਾੜੀ ਸਹਿਯੋਗ ਪਰਿਸ਼ਦ (GCC) ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਕੰਮ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੁਸਤ ਪੈ ਗਈ ਹੈ।

ਭਰਤੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਕੁੱਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤਕ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਾਵਿਤ ਨੌਕਰੀਆਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਫਿਲਹਾਲ ਆਰਜ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖਾੜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਗਭਗ 90 ਲੱਖ ਭਾਰਤੀ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਉਸਾਰੀ, ਤੇਲ ਤੇ ਗੈਸ, ਹੌਸਪੀਟੈਲਿਟੀ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਰਗੇ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਹੈ। ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਆਮ ਵਰਗੇ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਤਨਾਅ ਕਾਰਨ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਭਰਤੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਫਿਲਹਾਲ ਨਵੀਆਂ ਭਰਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟਾਉਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਓਵਰਸੀਜ਼ ਭਰਤੀ ਏਜੰਸੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ 'ਚ ਵਧਦੇ ਤਨਾਅ ਕਾਰਨ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਭਰਤੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਫਿਲਹਾਲ ਨਵੀਆਂ ਭਰਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟਾਉਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਓਵਰਸੀਜ਼ ਭਰਤੀ ਏਜੰਸੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ 'ਚ ਵਧਦੇ ਤਨਾਅ ਕਾਰਨ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਭਰਤੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਫਿਲਹਾਲ ਨਵੀਆਂ ਭਰਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟਾਉਣਾ ਪਿਆ ਹੈ।

ਵਾਲੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ 'ਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਉਰਜਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਂ-ਹੱਦ ਕਾਰਨ ਜਲਦੀ ਫਿਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਤਨਾਅ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਖਾੜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ UAE, ਕਤਰ ਅਤੇ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਰਥਿਕਤਾ ਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਵੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਪਿਛਲੇ ਕੁੱਝ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਖਾੜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਕਿਰਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਚ ਕਈ ਸੁਧਾਰ ਵੀ ਕੀਤੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ UAE ਨੇ 2024 'ਚ ਨਵੇਂ ਕਿਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ। ਕਤਰ ਨੇ 2021 'ਚ ਸਾਰੇ ਕਾਮਿਆਂ ਲਈ ਗ਼ੈਰ-ਪੱਖਪਾਤੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ। ਬਹਿਰੀਨ ਅਤੇ ਓਮਾਨ ਨੇ ਵੀ ਹਾਲੀਆ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਕਿਰਤ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਈਰਾਨ 'ਤੇ ਕਰਾਂਗੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ 20 ਗੁਣਾ ਵੱਡਾ ਹਮਲਾ - Trump

ਤਹਿਰਾਨ: ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਈਰਾਨ ਜੰਗ ਬਾਰੇ ਵੱਡਾ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰ ਕੇ ਜੰਗਬੰਦੀ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਟਰੰਪ ਨੇ ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੇਲ ਮਾਰਗ, ਸਟ੍ਰੇਟ ਆਫ ਹੋਰਮੂਜ਼ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬੇਹੱਦ ਸਖ਼ਤ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਈਰਾਨ ਨੇ ਤੇਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਕੋਈ ਚਲਾਕੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਇਸ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਈਰਾਨ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਈ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ 20 ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਖ਼ੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਟ੍ਰੇਟ ਆਫ ਹੋਰਮੂਜ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਟਰੋਲ ਹੇਠ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤੇਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਹਮਲਿਆਂ ਨੇ ਈਰਾਨ ਦੀ ਫੌਜੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਈਰਾਨ ਕੋਲ ਹੁਣ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਜਲ ਸੈਨਾ

ਬਚੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਈਰਾਨ ਦੀਆਂ ਮਿਜ਼ਾਇਲਾਂ ਅਤੇ ਡਰੋਨਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ। ਜੰਗ ਆਪਣੇ ਅੰਤਿਮ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਟ੍ਰੇਟ ਆਫ ਹੋਰਮੂਜ਼ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਚੋਕ ਪੁਆਇੰਟ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਤੇਲ ਦਾ ਲਗਭਗ 20 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਲੰਘਦਾ ਹੈ। ਈਰਾਨ ਦੀ ਰੈਵੋਲਿਊਸ਼ਨਰੀ ਗਾਰਡ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਯਕੀਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਜਾਰੀ ਰਹੇ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਖ਼ਾਬਗਾਨੇ 'ਚ ਹਲਚਲ ਮੱਚਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਜਾਰੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੂਟਨੀਤਕ ਮਾਹਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਈਰਾਨ 'ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਦਬਾਅ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਵਜੋਂ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕਿਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਹੀ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਖ਼ਾਤਮਾ, ਈਰਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਧਮਕੀ

ਤਹਿਰਾਨ: ਈਰਾਨ ਦੇ ਇੱਕ ਉੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇੱਕ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪੋਸਟ 'ਚ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਲੀ ਲਾਰੀਜਾਨੀ ਨੇ X 'ਤੇ ਇਹ ਪੋਸਟ ਦਿੱਤੇ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਟਰੰਪ ਨੇ ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤਹਿਰਾਨ ਨੇ ਹੋਰਮੂਜ਼ ਜਲਡਮਰੂ ਰਾਹੀਂ ਤੇਲ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਵੀਹ

ਗੁਣਾ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਹਮਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਲਾਰੀਜਾਨੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, "ਈਰਾਨ ਵਰਗਾ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਫ਼ੌਰੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਡਰਦਾ। ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਵੀ ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੋ, ਤੁਹਾਡਾ ਖ਼ੁਦ ਦਾ ਖ਼ਾਤਮਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।" 'ਤੇ ਤੇਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਈਰਾਨ 'ਤੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਟਰੰਪ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਖ਼ੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਟ੍ਰੇਟ ਆਫ ਹੋਰਮੂਜ਼ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ US ਕੰਟਰੋਲ ਹੇਠ ਲਿਆਉਣ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤੇਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਕਤਲ ਮਗਰੋਂ ਸਦਮੇ 'ਚ ਹੈ ਨੈੱਸੀ ਦੀ ਮਾਂ

ਜਲੇਧਰ: ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਕਤਲ ਕੀਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂ-ਟਿਊਬਰ ਨੈੱਸੀ ਗਰੇਵਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਮਗਰੋਂ ਨੈੱਸੀ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾ ਸਦਮਾ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਨੈੱਸੀ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਪੋਸਟ ਸਾਂਝੀ ਕਰ ਕੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਦਮੇ 'ਚ ਹਾਂ। ਮੇਰੀ ਧੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ, ਉਸ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਡੂੰਘਾ ਸਦਮਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ

ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾ ਰਹੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਤਕ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਨਹੀਂ। ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਲੋਕ ਪੁੱਛ ਰਹੇ ਹਨ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਮੈਂ ਕੀ ਬੋਲਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਨਹੀਂ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਲੋਕ ਮੈਨੂੰ ਫੋਨ 'ਤੇ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ ਲਵੋ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਲਓ, ਮੈਂ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਨਾਂ ਲਈ ਜਾ ਰਹੀ

ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਬਿਨਾਂ ਮਤਲਬ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਪਾਪ ਨਹੀਂ ਚੜਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਜੋ ਵੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਕਰਵਾਏ। ਪੁਲੀਸ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਜਿਹੜੇ ਨਾਮ ਬੁਲਵਾਏ ਹਨ, ਮੈਂ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਦੀ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਕਿਸੇ

ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਵੈਰ ਨਹੀਂ। ਮੇਰੀ ਚਲੀ ਗਈ, ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵਾਪਿਸ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ, ਅਸੀਂ ਉੱਜੜ ਗਏ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਫਿਰ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਦੀ ਹਾਂ। ਨੈੱਸੀ ਦੀ ਮਾਂ ਵੀ ਜਲੇਧਰ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਨੈੱਸੀ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਸਬੰਧੀ ਅਜੇ ਤਕ ਕੋਈ ਵੀਡੀਓ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਈ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਕੂਲ 'ਚ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ Open AI 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ

ਵੈਨਕੂਵਰ: ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ 'ਚ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਚੈਟਬੋਟ ਨਿਰਮਾਤਾ Open AI ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਹਮਲਾਵਰ ਇੱਕ ਸਮੂਹਿਕ ਹਮਲੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਮਲਾਵਰ ਨੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ-ਆਧਾਰਿਤ ਗੱਲਬਾਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ChatGPT ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। Open AI ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਮਲਾਵਰ ਦੀਆਂ

ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਵੀ ਲੈ ਲਈ। ਕੰਪਨੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹਮਲਾਵਰ ਦਾ ChatGPT ਖਾਤਾ ਬੰਦ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਖਾਤਾ ਬਣਾ ਕੇ ਪਾਬੰਦੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 'ਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਖ਼ਾਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਹਮਲਾਵਰ ਟੈਬਲਰ ਰਿਜ਼ ਵਰਗੀ ਸਮੂਹਿਕ-ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ChatGPT ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਮਲਾਵਰ ਨੇ ChatGPT ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਹਿਯੋਗੀ ਅਤੇ

ਸਲਾਹਕਾਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ 'ਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਾਇਆ ਗੋਬਾਲਾ ਨੂੰ ਨੇੜਿਓਂ ਤਿੰਨ ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ - ਇੱਕ ਸਿਰ 'ਚ, ਇੱਕ ਗਰਦਨ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਸ ਦੇ ਗਲੂ 'ਚ ਲੱਗੀ।

ਯੁੱਧ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ 25 ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਹੋਰ ਡੂੰਘਾ ਹੋਇਆ ਗੈਸ ਸੰਕਟ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਈਰਾਨ-ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਯੁੱਧ ਕਾਰਨ ਵਿਸ਼ਵ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਹਿੱਲ ਗਈ ਹੈ। LPG, ਪੈਟਰੋਲ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ 30 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤਕ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਯੋਰਪ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਰਥਿਕ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਨੀਆਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਉਰਜਾ ਸੰਕਟ ਵਲ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਇੱਕ ਦਹਾਕਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਜਲਡਮਰੂ 'ਚੋਂ ਲੰਘਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਈਰਾਨ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤ, ਚੀਨ, ਜਾਪਾਨ, ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਅਤੇ ਯੋਰਪੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 25 ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਰੋਸ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਕਿੱਥੋਂ-ਕਿੱਥੋਂ ਲੋਕਡਾਊਨ ਵਰਗੇ ਹਾਲਾਤ 'ਚ ਗੈਸ ਸੰਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਨਾ ਵਿਆਪਕ ਹੋ ਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਾਪਾਨ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ, ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੀਆਂ ਉਰਜਾ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦਾ 80% ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਯਾਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਥੇ ਬਿਜਲੀ ਕੱਟ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਉਤਪਾਦਨ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ 'ਚ ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਲਈ ਲੰਬੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਲੱਗ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ, ਗੈਸ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਸ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਕਗਾਰ 'ਤੇ ਹਨ। ਜੰਗ ਨੇ ਭਾਰਤ 'ਚ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਵੀ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੁਣੇ ਅਤੇ ਸ਼ਿਰਗਾਂ 'ਚ ਗੈਸ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਕਈ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਦ ਕਰਨੇ ਪਏ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਖੇਤਰ ਸਮੇਤ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਹੋਟਲ ਬੁਕਿੰਗਾਂ ਬੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤ 'ਚ ਰਸੋਈ ਗੈਸ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਆਰਡਰ 2026 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਅਤੇ ONGC ਵਰਗੀਆਂ ਰਿਵਾਇਨਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ LPG ਉਤਪਾਦਨ 'ਤੇ ਤਿਹਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੰਟਰੋਲ 'ਚ ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਲਈ ਲੰਬੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਲੱਗ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ, ਕੈਮੀਕਲ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ।

ਈਰਾਨੀ ਜੰਗ ਕਾਰਨ ਖ਼ਤਰੇ 'ਚ 23,000 ਭਾਰਤੀ

ਤਹਿਰਾਨ: ਮੱਧ ਪੂਰਬ 'ਚ ਜਾਰੀ ਭਿਆਨਕ ਜੰਗ ਨੇ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਵੀ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਈਰਾਨ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਵਿਚਕਾਰ ਖੂਨੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਰੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਖ਼ਬਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਸਰੋਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਈਰਾਨੀ ਜੰਗ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਮੌਜੂਦਾ ਲਗਭਗ 23 ਹਜ਼ਾਰ ਭਾਰਤੀ ਮਲਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਚਿੰਤਾ ਕਾਰਨ ਮਲਾਹ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਇਹ ਖ਼ਤਰਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋਰ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਖੇਤਰ 'ਚ ਲਗਾਤਾਰ ਬੰਬਾਰੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਵਲੋਂ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਅੱਧਰੇਸ਼ਨ ਐਂਪਿਕ ਫ਼ਿਊਰੀ ਕਾਰਨ ਈਰਾਨ 'ਚ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 1, 500 ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਬੰਬਾਰੀ ਅਤੇ AI ਤਕਨੀਕ

ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸ ਜੰਗੀ ਖੇਤਰ 'ਚ ਡਿਊਟੀ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਮਲਾਹ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 45 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਜੰਗੀ ਖੇਤਰ 'ਚ ਲਗਾਤਾਰ ਹੋ ਰਹੀ ਬੰਬਾਰੀ ਅਤੇ ਅਸਥਿਰਤਾ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਜਤਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਹ ਖ਼ਤਰਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋਰ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਖੇਤਰ 'ਚ ਲਗਾਤਾਰ ਬੰਬਾਰੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਵਲੋਂ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਅੱਧਰੇਸ਼ਨ ਐਂਪਿਕ ਫ਼ਿਊਰੀ ਕਾਰਨ ਈਰਾਨ 'ਚ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 1, 500 ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਬੰਬਾਰੀ ਅਤੇ AI ਤਕਨੀਕ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਈਰਾਨ-ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਯੁੱਧ ਕਾਰਨ ਵਿਸ਼ਵ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਹਿੱਲ ਗਈ ਹੈ। LPG, ਪੈਟਰੋਲ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ 30 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤਕ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਯੋਰਪ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਰਥਿਕ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਨੀਆਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਉਰਜਾ ਸੰਕਟ ਵਲ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਇੱਕ ਦਹਾਕਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਜਲਡਮਰੂ 'ਚੋਂ ਲੰਘਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਈਰਾਨ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤ, ਚੀਨ, ਜਾਪਾਨ, ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਅਤੇ ਯੋਰਪੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 25 ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਰੋਸ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਕਿੱਥੋਂ-ਕਿੱਥੋਂ ਲੋਕਡਾਊਨ ਵਰਗੇ ਹਾਲਾਤ 'ਚ ਗੈਸ ਸੰਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਨਾ ਵਿਆਪਕ ਹੋ ਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਾਪਾਨ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ, ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੀਆਂ ਉਰਜਾ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦਾ 80% ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਯਾਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਥੇ ਬਿਜਲੀ ਕੱਟ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਉਤਪਾਦਨ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ 'ਚ ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਲਈ ਲੰਬੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਲੱਗ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ, ਕੈਮੀਕਲ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ।

ਗੈਸ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਸ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਕਗਾਰ 'ਤੇ ਹਨ। ਜੰਗ ਨੇ ਭਾਰਤ 'ਚ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਵੀ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੁਣੇ ਅਤੇ ਸ਼ਿਰਗਾਂ 'ਚ ਗੈਸ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਕਈ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਦ ਕਰਨੇ ਪਏ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਖੇਤਰ ਸਮੇਤ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਹੋਟਲ ਬੁਕਿੰਗਾਂ ਬੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤ 'ਚ ਰਸੋਈ ਗੈਸ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਆਰਡਰ 2026 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਅਤੇ ONGC ਵਰਗੀਆਂ ਰਿਵਾਇਨਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ LPG ਉਤਪਾਦਨ 'ਤੇ ਤਿਹਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੰਟਰੋਲ 'ਚ ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਲਈ ਲੰਬੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਲੱਗ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ, ਕੈਮੀਕਲ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ।

ਹੜ੍ਹ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ : ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਰਣਬੀਰ ਗੰਗਵਾਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 14 ਮਾਰਚ - ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਜਨਸੰਪਰਕ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਰਣਬੀਰ ਗੰਗਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੜ੍ਹ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਿਸਾਰ ਦੇ ਗੰਗਵਾਲ ਤੋਂ ਆਰਿਆ ਨਗਰ ਤੱਕ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੜਕ (ਡੀ ਆਈਡੀ 11551) ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਰੰਮਤ ਕੰਮ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸੜਕ ਹੜ੍ਹ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਾਫੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਚਲਦੇ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਅਤੇ ਵਾਹਨ ਚਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵੀਤ ਕਰਨਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਿਰਮਾਣ ਰੋਡ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਤਹਿਤ ਇਸ ਸੜਕ ਦੇ ਮੁਰੰਮਤ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ

ਰਾਹਤ ਮਿਲੇਗੀ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਵੀ ਗਤੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਸਥਾਨਕ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਸ ਸੜਕ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਗਿਰਦ ਲੰਬੇ ਅਤੇ ਕੁਆਲਿਟੀ ਕੰਟਰੋਲ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਜਾਂਚ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਮਾਣ ਹਾਈਵੇ ਸਰਕਲ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਹੁਦੇ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਜੀਵ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਗੈਰ-ਭਿੰਨਿਗੋਂ ਕਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟਿੰਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰ-ਕਮ-ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਗਿਰਦ ਲੰਬੇ ਹਿਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਵਰਤੋਂ ਹਿਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਹਿਸਾਰ ਏ ਏ ਡੀ ਮੁਹੰਮਦ ਹੋਣ ਨਾਲ ਗੰਗਵਾਲ ਅਤੇ ਆਰਿਆ ਨਗਰ ਸਮੇਤ ਨੇੜੇ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 14 ਮਾਰਚ - ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਹਿਸਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਨਹਿਰੇ ਅਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਬੰਗਾਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸ਼ਾਸਨ, ਜਨਭਲਾਈਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਵਿਕਾਸ ਅਧਾਰਿਤ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਮਹੱਤਵ @ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਬੰਗਾਲ ਦੇ 24 ਪਰਗਨਾ ਨੂੰ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਆਯੋਜਿਤ ਜਨਸਭਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਨਵਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਜਤਾਇਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਲਗਾਤਾਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿਸਾਰ ਏ ਏ ਡੀ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭੂਮੀ @ਤੇ ਭਵਾਨ ਸ਼ੀਕਸ਼ਣ ਨੇ ਗੀਤਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੰਗਾਲ ਮੌਕੇ ਪਾਲਕ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਪੁਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਹੈ। ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਜਨਤਾ ਹਿਸਾਰ ਏ ਏ ਡੀ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਨਵਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਜਤਾਇਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਲਗਾਤਾਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿਸਾਰ ਏ ਏ ਡੀ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭੂਮੀ @ਤੇ ਭਵਾਨ ਸ਼ੀਕਸ਼ਣ ਨੇ ਗੀਤਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਬਰਪਾਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਨਾਲੇ ਟੁੱਟ ਗਏ, ਖੇਤੀ ਵੱਗ ਗਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੈਸਾ ਵੀ ਭਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਬੰਗਾਲ ਦਾ ਭਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਜਨਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਅਨਿਆਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਮਹਾਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਜਾਦੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਕਰਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਨ ਦੇਖਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਅਨਿਆਂ ਦੀ ਦੀਵਾਨ ਅਤੇ ਭਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਗਿਰਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਸਗੋਂ ਬੰਗਾ ਤੋਂ ਉਦਯੋਗ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਆਕ੍ਰੋਸ਼ ਹੈ। ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਘੁਸਪੇਠੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਂ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਗਲਤ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲੋਕਤੰਤਰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਯੁਸ਼ਮਾਨ ਭਾਰਤ ਵਰਗੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤਮੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਹੈ। ਹਿਸਾਰ ਵਿੱਚ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦਾ ਇਲਾਜ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਫਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ 27 ਲੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ 450 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਪਰ ਬੰਗਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਲਾਭ ਗਰੀਬਾਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚਿੰਤਾ ਜਤਾਈ ਕਿ ਕਈ ਯੋਗ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕਾਰਣਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਪਾਇਆ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਿਸਾਰ ਏ ਏ ਡੀ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕਾਰਣਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਪਾਇਆ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਿਸਾਰ ਏ ਏ ਡੀ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕਾਰਣਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਪਾਇਆ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਿਸਾਰ ਏ ਏ ਡੀ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕਾਰਣਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਪਾਇਆ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਮਹਾਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਜਾਦੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਕਰਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਨ ਦੇਖਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਅਨਿਆਂ ਦੀ ਦੀਵਾਨ ਅਤੇ ਭਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਗਿਰਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਸਗੋਂ ਬੰਗਾ ਤੋਂ ਉਦਯੋਗ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਆਕ੍ਰੋਸ਼ ਹੈ। ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਘੁਸਪੇਠੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਂ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਗਲਤ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲੋਕਤੰਤਰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਮਹਾਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਜਾਦੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਕਰਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਨ ਦੇਖਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਅਨਿਆਂ ਦੀ ਦੀਵਾਨ ਅਤੇ ਭਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਗਿਰਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਸਗੋਂ ਬੰਗਾ ਤੋਂ ਉਦਯੋਗ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਆਕ੍ਰੋਸ਼ ਹੈ। ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਘੁਸਪੇਠੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਂ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਗਲਤ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲੋਕਤੰਤਰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸੁਣੀ ਆਮਜਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 14 ਮਾਰਚ - ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਹਿਸਾਰ ਏ ਏ ਡੀ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਆਰਤੀ ਸਿੰਘ ਰਾਓ ਨੇ ਅੱਜ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਥਿਤ ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਆਵਾਸ ਤੋਂ ਆਮਜਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਅਤੇ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਰਵਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਲਦ ਹੱਲ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੂਬੇ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਨਭਲਾਈ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ। ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋੜਵੰਦ ਕਾਰਵਾਹੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।

27 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿਸਾਨ ਮੇਲਾ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, 14 ਮਾਰਚ - ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਖੇਤੀ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਅਪਣਾਉ, ਵਡਮੁੱਲਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਾਊਂਡ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨ ਮੇਲਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਰਿਜਨਲ ਸਟੇਸ਼ਨ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਖੇ 27 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਰਿਜਨਲ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ @ਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਯਕੀਨੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਖੇਤੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਬਾਰੇ ਸੁਆਲ-ਜੁਆਬ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੀ ਏ ਡੀ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਖੇਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਆਲ-ਜੁਆਬ ਵੀ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸੁਨਹਿਰੇ ਅਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਬੰਗਾਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਨਤਾ ਤਿਆਰ : ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 14 ਮਾਰਚ - ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਹਿਸਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਨਹਿਰੇ ਅਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਬੰਗਾਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸ਼ਾਸਨ, ਜਨਭਲਾਈਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਵਿਕਾਸ ਅਧਾਰਿਤ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਮਹੱਤਵ @ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਬੰਗਾਲ ਦੇ 24 ਪਰਗਨਾ ਨੂੰ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਆਯੋਜਿਤ ਜਨਸਭਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਨਵਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਜਤਾਇਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਲਗਾਤਾਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿਸਾਰ ਏ ਏ ਡੀ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭੂਮੀ @ਤੇ ਭਵਾਨ ਸ਼ੀਕਸ਼ਣ ਨੇ ਗੀਤਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੰਗਾਲ ਮੌਕੇ ਪਾਲਕ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਪੁਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਹੈ। ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਜਨਤਾ ਹਿਸਾਰ ਏ ਏ ਡੀ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਨਵਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਜਤਾਇਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਲਗਾਤਾਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿਸਾਰ ਏ ਏ ਡੀ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭੂਮੀ @ਤੇ ਭਵਾਨ ਸ਼ੀਕਸ਼ਣ ਨੇ ਗੀਤਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਹਿਸਾਰ ਏ ਏ ਡੀ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪੇਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚਾਰ ਵੱਡੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇਗਾ ਇਲਾਜ : ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 14 ਮਾਰਚ - ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਹਿਸਾਰ ਏ ਏ ਡੀ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਪੇਨਸ਼ਨਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਜਨਾਂ ਲਈ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹਿਸਾਰ ਏ ਏ ਡੀ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਆਰਤੀ ਸਿੰਘ ਰਾਓ ਨੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਹੁਣ ਹਿਸਾਰ ਏ ਏ ਡੀ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਪੇਨਸ਼ਨਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਜਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚਾਰ ਮੁੱਖ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਚਾਰ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲ ਸਕੇਗੀ।

ਹਿਸਾਰ ਏ ਏ ਡੀ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਪੇਨਸ਼ਨਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਜਨਾਂ ਲਈ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹਿਸਾਰ ਏ ਏ ਡੀ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਆਰਤੀ ਸਿੰਘ ਰਾਓ ਨੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਹੁਣ ਹਿਸਾਰ ਏ ਏ ਡੀ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਪੇਨਸ਼ਨਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਜਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚਾਰ ਮੁੱਖ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਚਾਰ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲ ਸਕੇਗੀ।

ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਆਰਤੀ ਸਿੰਘ ਰਾਓ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਰਾਜ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪੇਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਗੰਭੀਰ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੈਂਸਰ, ਗੀਬ ਦੀ ਚੋਟ ਅਤੇ ਲਿਵਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਗੰਭੀਰ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਉੱਚ ਤਿਰਥ ਇਲਾਜ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

ਹਿਸਾਰ ਏ ਏ ਡੀ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰੇਨ ਰਾਹੀਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ ਤੀਰਥ ਸਥਲਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਚਲ ਦਰਸ਼ਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 14 ਮਾਰਚ - ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਹਿਸਾਰ ਏ ਏ ਡੀ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਸੂਬੇ ਦੇ ਯੋਗ ਬਹੁਗੁਣ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਟ੍ਰੇਨ ਰਾਹੀਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤੀਰਥ ਸਥਲਾਂ ਦੀ ਮੁਫਤ ਯਾਤਰਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਹਿਸਾਰ ਏ ਏ ਡੀ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ ਯੋਜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਹਿਸਾਰ ਏ ਏ ਡੀ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਹੀਂ ਯੋਗ ਬਹੁਗੁਣ ਨੂੰ ਅਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੀ ਏ ਡੀ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਖੇਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਆਲ-ਜੁਆਬ ਵੀ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਤੀਰਥ ਸਥਲਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਿਸਾਰ ਏ ਏ ਡੀ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪੇਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਗੰਭੀਰ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੈਂਸਰ, ਗੀਬ ਦੀ ਚੋਟ ਅਤੇ ਲਿਵਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਗੰਭੀਰ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਉੱਚ ਤਿਰਥ ਇਲਾਜ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 99.93% ਸਾਖਰਤਾ ਦਰ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਖਰ ਬਣਿਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 14 ਮਾਰਚ - ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ 99.93% ਸਾਖਰਤਾ ਦਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਪਲਬਧੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਖਰ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਉਪਲਬਧੀ ਦਾ ਉਤਸਵ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਉਲਾਸ-ਨਵ-ਸਾਕਸ਼ਰਾਂ ਕਾ ਅਲੰਕਾਰ ਸਮਾਰੋਹ (ਨਵ-ਸਾਖਰਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ) ਦੇ ਤਹਿਤ @-ਨਵ-ਸਾਖਰਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ+ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਨਵੇਂ ਸਾਖਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧੀ ਲਈ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਅਤੇ ਯੂਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਲਾਬ ਚੰਦ ਕਟਾਰੀਆ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ, ਜਦਕਿ ਯੂਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਐੱਚ. ਰਾਜੇਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਨਵ-ਸਾਖਰਾਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਰੱਖਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਵਸਰ @ਤੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ੋਭਨ ਵਿੱਚ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ

ਐਚਪੀਵੀ ਟੀਕਾਕਰਣ ਮੁਹਿੰਮ ਲਈ ਮੀਡੀਆ ਸਹਿਯੋਗ ਜੂਰੀ : ਐਨਐਚਐਮ ਹਰਿਆਣਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 14 ਮਾਰਚ - ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਐਚਪੀਵੀ ਟੀਕਾਕਰਣ ਮੁਹਿੰਮ ਲਈ ਮੀਡੀਆ ਸਹਿਯੋਗ ਜੂਰੀ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾ ਸੰਸਥਾ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਥੇ ਜਾਰੀ ਬਿਆਲ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਚਪੀਵੀ ਟੀਕਾਕਰਣ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਟੀਕਾਕਰਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ @ਤੇ ਸਰਵਾਈਕਲ ਕੈਂਸਰ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਬਾ ਸੱਭ ਤੋਂ ਆਮ ਕੈਂਸਰ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਦੂਜਾ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕੈਂਸਰ ਹੈ। ਮਾਰਚ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਰਵਾਈਕਲ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਜਨਨਾੰਗ ਮਾਰਗ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਜੋਖਿਮ ਵਾਲੇ ਹਿਊਮਨ

ਪੈਪਿਲੋਮਾ ਵਾਇਰਸ ਸੰਕਰਮਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਐਚਪੀਵੀ ਟੀਕਾਕਰਣ ਮੁਹਿੰਮ 28 ਫਰਵਰੀ, 2026 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਚੱਲੇਗੀ। ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਵੈਕਸੀਨ-ਸਿਗਲ ਡੋਜ਼ ਸ਼ੈਡਿਊਲ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਟ੍ਰੇਨਡ ਸਿਹਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਤੋਹਣੀ, ਵੈਕਸੀਨ ਦੇ ਸਹੀ ਸਟੋਰੇਜ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਸਖਤ ਨਿਗਰਾਨੀ ਯਕੀਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਟੀਕਾਕਰਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਧਾਰ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗੀ।

ਨਿਦੇਸ਼ਕ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੀ ਕੁੜੀਆਂ-ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ 14ਵਾਂ ਜਨਮਦਿਨ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣੀ 15 ਸਾਲ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ-ਐਚਪੀਵੀ ਟੀਕਾਕਰਣ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ। ਯੋਗ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ @ਤੇ ਟੀਕਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਬਸ਼ਰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿੱਤੇ ਵੀ ਐਚਪੀਵੀ ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਕੋਈ ਖੁਰਾਕ ਨਾ ਲਈ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੀਡੀਆ ਵਰਕਸ਼ਾਪਸ ਦਾ ਆਯੋਜਨ, ਐਚਪੀਵੀ ਟੀਕਾਕਰਣ ਕੈਂਪਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਪ੍ਰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਿਆਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਟੀਕਾਕਰਣ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਫੈਲਾਉਣ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨੀ ਖੇਤਰ ਲਈ ਘੱਟ ਬਜਟ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ 'ਤੇ ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਚਿੰਤਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 14 ਮਾਰਚ - ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਬਜਟ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਚਰਚਾ ਦੌਰਾਨ ਕੁਪੂਰਲਾ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਧਾਇਕ ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੱਜ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ 2026-27 ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੇਤਰ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਕੇਵਲ 715,377 ਕਰੋੜ ਦੇ ਬਜਟ ਪ੍ਰਬੰਧ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ।

ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਫਸਲੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ (ਕਰਾਪ ਡਾਇਵਰਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨ) ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਫਸਲੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 2022 ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸਾਲ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਏ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਹੋਈ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਰਬੀ ਦੀ ਕਟਾਕ ਮੌਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋਰ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ, ਇਨਾ ਵੱਡਾ ਅਨਾਜ ਭੰਡਾਰ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕਿੱਥੇ ਸੰਭਾਲੇਗੀ? ਆਪਣੇ ਤਜਰਬੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਲਾਹਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਗਰ ਬੀਟ, ਮੋਕੀ ਵਰਗੀਆਂ ਨਕਦੀ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਕਸਾਵਾ ਉਲਝਦੀ ਖੇਤੀ 'ਤੇ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਸਾਨੀ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਡਰਾਮੇ ਤੋਂ ਉੱਠ ਕੇ ਸਾਥੇ ਯਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿੱਧਾਈ ਲਈ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਵਾਧੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਦਰ 67 ਬੀਸੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ 100 ਬੀਸੀ ਤੱਕ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਕੇ ਦੀ ਖੇਤੀ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਮਦਦਕਾਰ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸਥਿਤ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਫਸਲੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਜਦੋਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 99.93% ਸਾਖਰਤਾ ਦਰ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਖਰ ਬਣਿਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 14 ਮਾਰਚ - ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ 99.93% ਸਾਖਰਤਾ ਦਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਪਲਬਧੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਖਰ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਉਪਲਬਧੀ ਦਾ ਉਤਸਵ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਉਲਾਸ-ਨਵ-ਸਾਕਸ਼ਰਾਂ ਕਾ ਅਲੰਕਾਰ ਸਮਾਰੋਹ (ਨਵ-ਸਾਖਰਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ) ਦੇ ਤਹਿਤ @-ਨਵ-ਸਾਖਰਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ+ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਨਵੇਂ ਸਾਖਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧੀ ਲਈ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਅਤੇ ਯੂਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਲਾਬ ਚੰਦ ਕਟਾਰੀਆ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ, ਜਦਕਿ ਯੂਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਐੱਚ. ਰਾਜੇਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਨਵ-ਸਾਖਰਾਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ

ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਿਹਤ ਯੋਜਨਾ ਨੇ ਮੰਡੋਲੀ ਦੇ ਮਕੈਨਿਕ ਨੂੰ 90,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਕਰਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ

ਪਟਿਆਲਾ, 14 ਮਾਰਚ - ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ - ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਿਹਤ ਯੋਜਨਾ ਆਮ ਘਰਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਵਰਦਾਨ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਡਾਕਟਰੀ ਕਰਜ਼ੇ ਤੋਂ ਨਿਰਭਰ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ, ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰਹਿਣਾ ਵੀ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮੰਡੋਲੀ ਦੇ ਇੱਕ ਮਕੈਨਿਕ ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 90

ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਕਰਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸਕੀਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਨਵਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਿਮਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਮਦਨੀ ਗੁਆਉਣਾ ਸੀ ਬਲਕਿ ਡਾਕਟਰੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਵਧਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਵੀ ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਉਪਰ ਮੰਡਰਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਔਰਤ, ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਖੋੜ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਗਭਗ 10,000 ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਲਾਜ ਕਰ ਕੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਇਲਾਜ

ਉਪਰ ਕੁੱਲ ਖਰਚਾ 80,000-90,000 ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਤੱਕ ਆਵੇਗਾ। ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਰਾਹਤ ਦਾ ਸਾਹ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਇਸ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਿਹਤ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ।

ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣਾ ਕਾਰਡ ਬਣਵਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਧੂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਛੇ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਇਲਾਜ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸਦੇ ਖਰਚੇ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਵ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਵੱਲ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਤੋਂ ਅਨਿਯਮਤ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਇਲਾਜ ਸਹੂਲਤ ਲੈ ਸਕਣ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਕੇ ਕਰਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਵੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਜਿੰਨਾ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਗਭਗ 65 ਲੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 3 ਕਰੋੜ ਸੁਖਾ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਤ ਕਵਰੇਜ ਅਤੇ 800 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ 2,300 ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਲਾਜ ਪੈਕਜ਼ਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਿਹਤ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੌਮਕਾਜੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ ਕਰਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਫਸਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ।

ਇਲਾਜ ਉਪਰੰਤ ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪੰਨਵਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੈਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਿਵੇਂ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਕਾਰਡ ਨਾ ਬਣਦਾ ਤਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕਣਾ ਪੈਣਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਮੁਹੱਬਤ ਕਰਨੀ ਪੈਣੀ ਸੀ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 14 ਮਾਰਚ - ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ - ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਲ ਸਰੋਤ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਬਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਗੋਇਲ ਨੇ ਅੱਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹੋਰ ਕੰਮ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਕਾਨਿਆਵਾਲੀ ਮਾਈਨਰ ਦੀ ਕਪੋਸਿਟੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸੁਚੱਜਾ ਵਹਾਅ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਜਾਈ ਲਈ ਪਾਣੀ ਨਿਰੰਤਰ ਮਿਲਦਾ ਰਹੇ।

114% ਪਾਣੀ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹਿਰ ਆਪਣੀ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਾਣੀ ਲਿਆਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰੱਥ ਹੈ।

ਬੋਧਿੰਦਰ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਨਹਿਰ ਦੀ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਸਮਰੱਥਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕੇਂਕੀਟ ਲਾਈਨਿੰਗ ਜਾਂ ਸਮਰੱਥਾ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਬਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਗੋਇਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਮਾਈਨਰ ਦਾ ਪੈਦਵਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਮਾਈਨਰ ਦੀ ਕਪੋਸਿਟੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਲਈ ਜੋ ਵੀ ਕੰਮ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਜਾਈ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ।

5.5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਬਠਿੰਡਾ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਕਾਇਮਕਾਲਪ: ਮੇਅਰ

ਬਠਿੰਡਾ, 14 ਮਾਰਚ - ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ - ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਤਹਿਤ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਮੇਅਰ ਸ੍ਰੀ ਪਦਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਕੌਮਲ ਸ੍ਰੀ ਉਮੇਸ਼ ਗਰਗ 'ਗੋਗੀ' ਦੇ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 32 ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸਿਬੋਰੀ ਰਾਮ ਹਸਪਤਾਲ ਰੋਡ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀਮਿਕਸ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਰਸਮੀ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੌਮਲ ਸ੍ਰੀ ਉਮੇਸ਼ ਗਰਗ 'ਗੋਗੀ', ਸ੍ਰੀ ਵਿਮਲ ਮਿੱਤਲ, ਐਮਜ਼ੀਓ ਸ੍ਰੀ ਲਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੜਕ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਮੇਅਰ ਅਤੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਮੇਅਰ ਸ੍ਰੀ ਪਦਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦਾ ਬਠਿੰਡਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਡਲ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸ਼ਹਿਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਰਦਾਰ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ

ਪਟਿਆਲਾ ਸਮੇਤ ਸੂਬੇ ਭਰ ਦੇ ਡੀ.ਸੀ. ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਬੰਦ, ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਨਾਰੇਬਾਜ਼ੀ

ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਅੱਧੀ ਰਾਤੀਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਰੋਸ 'ਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਕਲਮਛੇੜ ਗੜਤਾਲ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ > ਪਟਿਆਲਾ ਸਮੇਤ ਸੂਬੇ ਭਰ ਦੇ ਡੀ.ਸੀ. ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਬੰਦ, ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਨਾਰੇਬਾਜ਼ੀ

ਪਟਿਆਲਾ, 14 ਮਾਰਚ - ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ - ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਮਿਨਿਸਟੀਰੀਅਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਡੀ.ਸੀ. ਦਫਤਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਦੇ ਸੱਚੇ 'ਤੇ ਅੱਜ ਸੂਬੇ ਭਰ ਦੇ ਡੀ.ਸੀ. ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਮਲ ਕਲਮਛੇੜ ਗੜਤਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ। ਇਹ ਰੋਸ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਤਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੰਗਲ ਨੂੰ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਘਰ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਹਵਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 8 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਮੰਗਾਲੀ ਵਿਖੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਉੱਤੇ ਹੋਏ ਪੁਲਿਸ ਤਬੱਦਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਯੂਨੀਅਨ ਆਗੂ ਕੁਲਜੋਤ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜਲੰਧਰ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਆਸਵਾਦ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਰਾਤ ਕਰੀਬ 12 ਵਜੇ ਸ੍ਰੀ

ਤਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੰਗਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਖਿਲਾਫ ਨਾਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਮਿਓਪੈਥੀ ਡਾਕਟਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇੱਕ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਵਫ਼ਦ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੌਰਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 14 ਮਾਰਚ - ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ - ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਮਿਓਪੈਥੀ ਡਾਕਟਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇੱਕ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਵਫ਼ਦ ਨੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਛੋਕਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਗਗਨ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਮਿਓਪੈਥੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 'ਸੇਪੇਗਾਇਰਿਕ' ਦਵਾਈਆਂ ਲਈ ਨਿਰਮਾਣ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਪੈਥੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਿਹਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਸੁਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਫ਼ਦ

ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗਾਂ 'ਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਮਿਓਪੈਥੀ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਡੇਟਾ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਵਿਧਾਇਕ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁੱਖੀ, ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼ੇਰੀ ਕਲਸੀ, ਵਿਧਾਇਕ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮੂਹ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ।

ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਨੀਤਵਾਲ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਨਕੋਦਰ ਦੇ ਡਾ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਫਾ. ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਬੁਢਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਵਾ, ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਡਾ. ਗੀਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, ਡਾ. ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਹੀਦ, ਡਾ. ਬਾਹਾ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਅਬਹਰ ਦੇ ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਕੋਟਕਪੂਰ ਦੇ ਡਾ. ਤੇਜਵੰਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਠਾਣਾ, ਡਾ. ਜਗਸੀਰ ਖਾਰਾ (ਏ ਐੱਫ਼ ਡੀ ਫਾਰਮਾ), ਗੁਰਮਲ ਸਿੰਘ ਚਾਰਲ, ਡਾ. ਕੌਮ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਜ਼ੀਆ, ਡਾ. ਗੀਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੰਗਰਾ, ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਬਰਗਾੜੀ, ਡਾ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾਜ, ਡਾ. ਗੁਰਮਲ ਸਿੰਘ ਚਿੱਲਵਾ, ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਲਕੇ, ਡਾ. ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਪੁਲਾਣਾ, ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਨਕੋਦਰ ਦੇ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਫਾ. ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਬੁਢਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਵਾ, ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਡਾ. ਗੀਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, ਡਾ. ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਹੀਦ, ਡਾ. ਬਾਹਾ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਅਬਹਰ ਦੇ ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਕੋਟਕਪੂਰ ਦੇ ਡਾ. ਤੇਜਵੰਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਠਾਣਾ, ਡਾ. ਜਗਸੀਰ ਖਾਰਾ (ਏ ਐੱਫ਼ ਡੀ ਫਾਰਮਾ), ਗੁਰਮਲ ਸਿੰਘ ਚਾਰਲ, ਡਾ. ਕੌਮ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਜ਼ੀਆ, ਡਾ. ਗੀਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੰਗਰਾ, ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਬਰਗਾੜੀ, ਡਾ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾਜ, ਡਾ. ਗੁਰਮਲ ਸਿੰਘ ਚਿੱਲਵਾ, ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਲਕੇ, ਡਾ. ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਪੁਲਾਣਾ, ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਨਕੋਦਰ ਦੇ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਫਾ. ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਬੁਢਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਵਾ, ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਡਾ. ਗੀਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, ਡਾ. ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਹੀਦ, ਡਾ. ਬਾਹਾ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਅਬਹਰ ਦੇ ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਕੋਟਕਪੂਰ ਦੇ ਡਾ. ਤੇਜਵੰਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਠਾਣਾ, ਡਾ. ਜਗਸੀਰ ਖਾਰਾ (ਏ ਐੱਫ਼ ਡੀ ਫਾਰਮਾ), ਗੁਰਮਲ ਸਿੰਘ ਚਾਰਲ, ਡਾ. ਕੌਮ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਜ਼ੀਆ, ਡਾ. ਗੀਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੰਗਰਾ, ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਬਰਗਾੜੀ, ਡਾ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾਜ, ਡਾ. ਗੁਰਮਲ ਸਿੰਘ ਚਿੱਲਵਾ, ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਲਕੇ, ਡਾ. ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਪੁਲਾਣਾ, ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਨਕੋਦਰ ਦੇ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਫਾ. ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਬੁਢਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਵਾ, ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਡਾ. ਗੀਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, ਡਾ. ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਹੀਦ, ਡਾ. ਬਾਹਾ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਅਬਹਰ ਦੇ ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਕੋਟਕਪੂਰ ਦੇ ਡਾ. ਤੇਜਵੰਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਠਾਣਾ, ਡਾ. ਜਗਸੀਰ ਖਾਰਾ (ਏ ਐੱਫ਼ ਡੀ ਫਾਰਮਾ), ਗੁਰਮਲ ਸਿੰਘ ਚਾਰਲ, ਡਾ. ਕੌਮ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਜ਼ੀਆ, ਡਾ. ਗੀਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੰਗਰਾ, ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਬਰਗਾੜੀ, ਡਾ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾਜ, ਡਾ. ਗੁਰਮਲ ਸਿੰਘ ਚਿੱਲਵਾ, ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਲਕੇ, ਡਾ. ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਪੁਲਾਣਾ, ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਨਕੋਦਰ ਦੇ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਫਾ. ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਬੁਢਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਵਾ, ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਡਾ. ਗੀਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, ਡਾ. ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਹੀਦ, ਡਾ. ਬਾਹਾ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਅਬਹਰ ਦੇ ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਕੋਟਕਪੂਰ ਦੇ ਡਾ. ਤੇਜਵੰਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਠਾਣਾ, ਡਾ. ਜਗਸੀਰ ਖਾਰਾ (ਏ ਐੱਫ਼ ਡੀ ਫਾਰਮਾ), ਗੁਰਮਲ ਸਿੰਘ ਚਾਰਲ, ਡਾ. ਕੌਮ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਜ਼ੀਆ, ਡਾ. ਗੀਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੰਗਰਾ, ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਬਰਗਾੜੀ, ਡਾ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾਜ, ਡਾ. ਗੁਰਮਲ ਸਿੰਘ ਚਿੱਲਵਾ, ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਲਕੇ, ਡਾ. ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਪੁਲਾਣਾ, ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਨਕੋਦਰ ਦੇ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਫਾ. ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਬੁਢਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਵਾ, ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਡਾ. ਗੀਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, ਡਾ. ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਹੀਦ, ਡਾ. ਬਾਹਾ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਅਬਹਰ ਦੇ ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਕੋਟਕਪੂਰ ਦੇ ਡਾ. ਤੇਜਵੰਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਠਾਣਾ, ਡਾ. ਜਗਸੀਰ ਖਾਰਾ (ਏ ਐੱਫ਼ ਡੀ ਫਾਰਮਾ), ਗੁਰਮਲ ਸਿੰਘ ਚਾਰਲ, ਡਾ. ਕੌਮ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਜ਼ੀਆ, ਡਾ. ਗੀਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੰਗਰਾ, ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਬਰਗਾੜੀ, ਡਾ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾਜ, ਡਾ. ਗੁਰਮਲ ਸਿੰਘ ਚਿੱਲਵਾ, ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਲਕੇ, ਡਾ. ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਪੁਲਾਣਾ, ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਨਕੋਦਰ ਦੇ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਫਾ. ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਬੁਢਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਵਾ, ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਡਾ. ਗੀਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, ਡਾ. ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਹੀਦ, ਡਾ. ਬਾਹਾ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਅਬਹਰ ਦੇ ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਕੋਟਕਪੂਰ ਦੇ ਡਾ. ਤੇਜਵੰਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਠਾਣਾ, ਡਾ. ਜਗਸੀਰ ਖਾਰਾ (ਏ ਐੱਫ਼ ਡੀ ਫਾਰਮਾ), ਗੁਰਮਲ ਸਿੰਘ ਚਾਰਲ, ਡਾ. ਕੌਮ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਜ਼ੀਆ, ਡਾ. ਗੀਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੰਗਰਾ, ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਬਰਗਾੜੀ, ਡਾ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾਜ, ਡਾ. ਗੁਰਮਲ ਸਿੰਘ ਚਿੱਲਵਾ, ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਲਕੇ, ਡਾ. ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਪੁਲਾਣਾ, ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਨਕੋਦਰ ਦੇ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਫਾ. ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਬੁਢਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਵਾ, ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਡਾ. ਗੀਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, ਡਾ. ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਹੀਦ, ਡਾ. ਬਾਹਾ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਅਬਹਰ ਦੇ ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਕੋਟਕਪੂਰ ਦੇ ਡਾ. ਤੇਜਵੰਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਠਾਣਾ, ਡਾ. ਜਗਸੀਰ ਖਾਰਾ (ਏ ਐੱਫ਼ ਡੀ ਫਾਰਮਾ), ਗੁਰਮਲ ਸਿੰਘ ਚਾਰਲ, ਡਾ. ਕੌਮ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਜ਼ੀਆ, ਡਾ. ਗੀਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੰਗਰਾ, ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਬਰਗਾੜੀ, ਡਾ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾਜ, ਡਾ. ਗੁਰਮਲ ਸਿੰਘ ਚਿੱਲਵਾ, ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਲਕੇ, ਡਾ. ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਪੁਲਾਣਾ, ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਨਕੋਦਰ ਦੇ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਫਾ. ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਬੁਢਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਵਾ, ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਡਾ. ਗੀਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, ਡਾ. ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਹੀਦ, ਡਾ. ਬਾਹਾ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਅਬਹਰ ਦੇ ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਕੋਟਕਪੂਰ ਦੇ ਡਾ. ਤੇਜਵੰਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਠਾਣਾ, ਡਾ. ਜਗਸੀਰ ਖਾਰਾ (ਏ ਐੱਫ਼ ਡੀ ਫਾਰਮਾ), ਗੁਰਮਲ ਸਿੰਘ ਚਾਰਲ, ਡਾ. ਕੌਮ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਜ਼ੀਆ, ਡਾ. ਗੀਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੰਗਰਾ, ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਬਰਗਾੜੀ, ਡਾ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾਜ, ਡਾ. ਗੁਰਮਲ ਸਿੰਘ ਚਿੱਲਵਾ, ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਲਕੇ, ਡਾ. ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਪੁਲਾਣਾ, ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਨਕੋਦਰ ਦੇ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਫਾ. ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਬੁਢਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਵਾ, ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਡਾ. ਗੀਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, ਡਾ. ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਹੀਦ, ਡਾ. ਬਾਹਾ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਅਬਹਰ ਦੇ ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਕੋਟਕਪੂਰ ਦੇ ਡਾ. ਤੇਜਵੰਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਠਾਣਾ, ਡਾ. ਜਗਸੀਰ ਖਾਰਾ (ਏ ਐੱਫ਼ ਡੀ ਫਾਰਮਾ), ਗੁਰਮਲ ਸਿੰਘ ਚਾਰਲ, ਡਾ. ਕੌਮ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਜ਼ੀਆ, ਡਾ. ਗੀਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੰਗਰਾ, ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਬਰਗਾੜੀ, ਡਾ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾਜ, ਡਾ. ਗੁਰਮਲ ਸਿੰਘ ਚਿੱਲਵਾ, ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਲਕੇ, ਡਾ. ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਪੁਲਾਣਾ, ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਨਕੋਦਰ ਦੇ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਫਾ. ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਬੁਢਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਵਾ, ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਡਾ. ਗੀਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, ਡਾ. ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਹੀਦ, ਡਾ. ਬਾਹਾ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਅਬਹਰ ਦੇ ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਕੋਟਕਪੂਰ ਦੇ ਡਾ. ਤੇਜਵੰਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਠਾਣਾ, ਡਾ. ਜਗਸੀਰ ਖਾਰਾ (ਏ ਐੱਫ਼ ਡੀ ਫਾਰਮਾ), ਗੁਰਮਲ ਸਿੰਘ ਚਾਰਲ, ਡਾ. ਕੌਮ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਜ਼ੀਆ, ਡਾ. ਗੀਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੰਗਰਾ, ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਬਰਗਾੜੀ, ਡਾ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾਜ, ਡਾ. ਗੁਰਮਲ ਸਿੰਘ ਚਿੱਲਵਾ, ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਲਕੇ, ਡਾ. ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਪੁਲਾਣਾ, ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਨਕੋਦਰ ਦੇ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਫਾ. ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਬੁਢਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਵਾ, ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਡਾ. ਗੀਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, ਡਾ. ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਹੀਦ, ਡਾ. ਬਾਹਾ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਅਬਹਰ ਦੇ ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਕੋਟਕਪੂਰ ਦੇ ਡਾ. ਤੇਜਵੰਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਠਾਣਾ, ਡਾ. ਜਗਸੀਰ ਖਾਰਾ (ਏ ਐੱਫ਼ ਡੀ ਫਾਰਮਾ), ਗੁਰਮਲ ਸਿੰਘ ਚਾਰਲ, ਡਾ. ਕੌਮ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਮਨਦੀਪ

ਇੱਕ ਮਿੱਥ ਦਾ ਟੁੱਟਣਾ !

ਯਸ਼ਪਾਲ

ਗੱਲ ਦਸੰਬਰ 1997 ਦੀ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਹੈ ਦਿੱਲੀ ਦੀ। ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਆਯੋਜਿਤ 'ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਜ਼ੋਨ ਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ' ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਨਿਰੋਲ ਪੇਂਡੂ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਵਾਲੇ ਦੇਸੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਮਹਾਂਨਗਰ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਮਾਡਲ/ਕੋਨਵੈਂਟ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਹੋਏ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲੀ ਸਕੂਲ ਖਮਾਣੋਂ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਬਤੌਰ ਸਾਇੰਸ ਅਧਿਆਪਕ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਅ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਭਾਰੀ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਸ਼ਾ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਵਿਗਿਆਨਕ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ 'ਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ 'ਚ ਡੂੰਘੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਾਇੰਸ ਬਲਕ ਜੁੜੇ ਹੋਰ ਅਧਿਆਪਕ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬਲੈਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਪੂਰੀ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਸਦਕਾ ਖਮਾਣੋਂ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਈ ਮਾਡਲ ਲਈ ਪੰਜ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 'ਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਪਹਿਲੀਆਂ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਹਰ ਪੱਧਰ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 'ਚੋਂ ਜਿੱਥੇ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਲਈ ਮਾਡਲ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਹਰ ਸਾਲ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ 'ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਜ਼ੋਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ' ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਵੀ ਪੰਜ ਮਾਡਲਾਂ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਚੋਣੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤੇ ਸਾਲ 1997 'ਚ ਖਮਾਣੋਂ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਡਲ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮਾਡਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਮਾਡਲ ਸੀ- ਐੱਫ ਐੱਮ. ਰੋਡੀਓ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਵਰਕਿੰਗ ਮਾਡਲ। ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖਮਾਣੋਂ ਦਾ ਹੀ ਚੰਦਨ ਵਰਮਾ ਉਮਰ 15 ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਮਾਡਲ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਗਵਾਈ ਦੇਣ ਤੇ ਸਹਾਈ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਖਮਾਣੋਂ ਦਾ ਹੀ ਸਾਥਕਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਮਰ 14 ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਮਾਡਲ ਵੀ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ 'ਚੋਂ ਅੰਤਲ ਆਉਂਦੇ ਰਹੇ ਸਨ।

ਕੋਠੇ ਕਰਾਸ ਡਰਾ, ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਇਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਮਾਡਲ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚੰਦਨ ਵਰਮਾ, ਸਹਾਇਕ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮੈਂ ਤੇ ਮੇਰਾ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਸਾਇੰਸ ਅਧਿਆਪਕ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਏ ਸਾਂ। ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰਨਾਂ ਛੇ ਰਾਜਾਂ (ਦਿੱਲੀ, ਹਰਿਆਣਾ, ਹਿਮਾਚਲ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਰਾਜਸਥਾਨ ਤੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ) ਦੇ ਵੀ ਪੰਜ-ਪੰਜ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮਾਡਲ ਸਨ। ਜਿੱਥੇ ਖਮਾਣੋਂ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਮਾਡਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇੱਕ ਚੋਟੀ ਦੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਮਾਡਲ ਸੀ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 'ਚ ਹਰ ਵੀ ਕਈ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਮਾਡਲ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਨੂੰ ਆਮ ਲੋਕ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇਖਣ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਿਰੋਲ ਪੇਂਡੂ ਪਿਛਕੜ ਵਾਲੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਮਾਡਲ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ 'ਚ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਸਨ ਪਰ ਹਿੰਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਭਾਅ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚੜ੍ਹਦੀ। ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਚ ਸਮਝਾਉਣਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਡਲ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਡਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਟੁੱਟੀਆਂ-ਫੁੱਟੀਆਂ, ਫਾਲਤੂ ਸੁੱਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਵਸਤੂਆਂ/ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਸੀ ਵੀ ਵਰਕਿੰਗ ਮਾਡਲ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਖਮਾਣੋਂ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਕੇ ਟੈਸਟ ਕਰਕੇ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਉਸ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਲੀ ਐੱਫ ਐੱਮ. ਰੋਡੀਓ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਗਰਮ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ

ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮਾਡਲ ਦੀ ਕਾਰਜ ਵਿਧੀ ਪਿੰਡ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਿਪਾਂਤ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਮਝਾਈ ਹੋਈ ਸੀ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਲਗਵੇਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮਾਡਲ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੇਜ-ਤਰਾਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਚ ਰਹੇ ਹੋਏ ਭਾਸ਼ਣ ਵਾਂਗ ਸਮਝਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਿਪਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਪ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਪੱਖੋਂ ਪਛੜ ਜਾਣਗੇ। ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਖਦਸ਼ਾ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰੋਲ ਪੇਂਡੂ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮਾਡਲ ਦਾ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਚੁਣੇ ਜਾਣਾ ਹੀ ਭਾਰੀ ਤਸੱਲੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸੀ।

ਜਸਮੇਂ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਾਨੂੰ ਪੁੱਛ ਕੇ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਮਾਡਲ ਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਤਾ। ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਲਾਇਆ ਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਮਾਡਲਾਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ 'ਚ ਵਾਈਲਾ ਫੜੀ ਕੁਝ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਟਾਈਪ ਬੰਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛ-ਪੁੱਛਣ ਲਗੇ ਸਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਆਇਆ, ਫਿਰ ਦੂਜਾ ਤੇ ਫਿਰ ਤੀਜਾ। ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਇਹੋ ਹੀ ਜੱਜ ਹੋਣਗੇ। ਹੋਰਨਾਂ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 'ਚ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਟੀਮ ਇਕੱਠੀ ਮਿਲ ਕੇ ਮਾਡਲਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਬਾਅਦ 'ਚ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਇੱਥੇ ਇਕੱਲੇ-ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਆਪੋ-ਆਪਣੀ ਜਜਮੇਂਟ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਖਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਮਿਲ ਕੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਜਜਮੇਂਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਜੇ. ਐੱਨ. ਯੂ. ਤੇ ਐੱਨ. ਟੀ. ਐੱਨ. ਟੀ. ਦੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਦ ਇੱਕ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਸਾਡੇ ਮਾਡਲ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵੀ ਉਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਖੜ੍ਹੇ ਸਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਵਾਲੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮਾਡਲ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੁਆਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੜੀ ਤੇਜ-ਤਰਾਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਚ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਸਾਡੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਜਿੰਨਾ ਕੁ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਸੀ ਉਸ ਮੁਤਾਬਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਤੇ ਨਾਲ ਟੁੱਟੀ-ਫੁੱਟੀ ਹਿੰਦੀ 'ਚ ਦੱਸਿਆ। ਜਦ ਸਾਡੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਾਡਲ ਦੇ ਇਕੱਲੇ-ਇਕੱਲੇ ਪੁਰਜੇ/ਹਿੱਸੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰ ਰਹੇ ਜੱਜ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਮਾਡਲ ਬਣਾਇਆ ਕਿਵੇਂ ਹੈ? ਤੇ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਮਾਡਲ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ?" ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ 'ਚ ਜਜਮੇਂਟ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਮਾਡਲ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਨਵੀਂ ਦੇਸੀ ਵਿਧੀ ਦੀ ਕਾਢ ਕੱਢਣ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਦੇ ਜੁਆਬ 'ਚ ਸਾਡੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇੰਨਾ ਹੀ ਜੁਆਬ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਤੁਸੀਂ ਇੰਜ ਕਰੇ, ਸਾਡੇ ਇਸ ਮਾਡਲ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿਓ। ਖੋਲ੍ਹ ਦਿਓ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮੁੜ ਦਸ ਮਿੰਟਾਂ ਬਾਅਦ ਇਉਂ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਨੇ ਲਿਓ।" ਮੈਂ ਤੇ ਮੇਰਾ ਸਾਥੀ ਅਧਿਆਪਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਜੁਆਬ ਤੋਂ ਬੜੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ ਤੇ ਜਾਪਿਆ ਕਿ ਜੱਜ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੀ।

ਅਖੀਰਲੇ ਦਿਨ ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੁੱਲ 10 ਮਾਡਲਾਂ (ਚੌਥੇ ਸਥਾਨ ਵਾਲੇ 4, ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ ਵਾਲੇ 3, ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ ਵਾਲੇ 2 ਅਤੇ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਮਾਡਲ ਨੂੰ) ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਮੱਧਮ ਜਿਹੀ ਆਸ ਨਾਲ ਸਮਾਗਮ ਹਾਲ 'ਚ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸਾਂ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਤੇ ਸਾਡੇ ਮਾਡਲ ਦਾ ਵੀ ਨੰਬਰ ਲੱਗ ਜਾਵੇ। ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉੱਘੇ ਵਿਗਿਆਨੀ ਪ੍ਰੋ. ਯਸ਼ਪਾਲ ਸਨ। ਸਮਾਗਮ ਦੀਆਂ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਡਲਾਂ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਸਕੂਲਾਂ ਤੇ ਰਾਜਾਂ ਬਾਰੇ ਐਲਾਨ ਹੋਣ ਲੱਗਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਚਲਦੀ ਵਿਧੀ ਮੁਤਾਬਕ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਚਾਰ ਮਾਡਲਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਡੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਮਾਡਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਹੋਈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਮਾਡਲ ਹੇਠਲੇ ਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰਲੀਆਂ 'ਚ ਆਉਣ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਆਸ ਵੀ ਘੱਟ ਹੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਮਾਡਲਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਸਾਡੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਮਾਡਲ ਇੱਥੋਂ ਵੀ ਗਾਇਬ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਆਸ ਖਤਮ ਹੋ ਚੱਲੀ। ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋ ਮਾਡਲਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ ਵੀ ਨਾ। ਤੇ ਫਿਰ ਅਖੀਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਮਾਡਲ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਣਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਸਾਥਿਆਂ ਦੇ ਕੰਨ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਚਲੇ ਚੱਲੇ ਐੱਫ ਐੱਮ. ਰੋਡੀਓ ਮਾਡਲ ਹੋਗਾ।

ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਿਹਾ ਜਦ ਅਸੀਂ ਐਲਾਨ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਸੱਤ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ 35 ਮਾਡਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਤਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਮਾਡਲ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਖਮਾਣੋਂ ਕਲਾਂ (ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਸਾਹਿਬ) ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚੰਦਨ ਵਰਮਾ ਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਉਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾ 'ਚ ਸਿਰ ਸੁੱਟ ਕੇ ਬੈਠੇ ਸਾਡੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਨੱਚਣ ਤੇ ਪੁੱਟੀਆਂ ਫਾਲਾਂ ਮਾਰਨ। ਇਹ ਸੋਚ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੇਂਡੂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਮਹਾਂਨਗਰ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਤ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹੀ। ਸਾਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਇੱਕ 'ਮਿੱਥ' ਟੁੱਟੀ ਜਾਪ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਚੋਟੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਾਲੇ ਦੇਸੀ ਪੇਂਡੂ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਬੁੱਧੀਮਾਨ, ਗੁਸ਼ਿਆਰ ਤੇ ਸਿਰਜਣਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਵੀ ਪੱਕੀ ਹੋਈ ਕਿ ਜੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੇਂਡੂ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਜੁੜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਤੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਉੱਕਰੇ ਮੌਕੇ ਮੁਹੱਈਆ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਹਾਰਕ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਵੀ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਖੀਤੇ ਹੋਇਆ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਖਮਾਣੋਂ ਵੱਲ ਚਲੇ ਪਾ ਦਿੱਤੇ, ਜਿੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਸਕੂਲ, ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ, ਪੰਚਾਇਤ ਤੇ ਮਾਧਿਅਮ ਵੱਲੋਂ ਭਰਪੂਰ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਭਿਬਾਚਾਂ 'ਚ ਬਖਰਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਤੇ ਇੱਕ ਪੇਂਡੂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਨਾਂ ਉੱਚਾ ਹੋਇਆ।

ਧਰਤੀ ਦੇ ਰਹੱਸ

- ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੌਲਾ

ਧਰਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਤਕਰੀਬਨ ਪੰਜ ਸੌ ਕਰੋੜ ਵਰ੍ਹੇ ਹੈ। ਪ੍ਰਭਾਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨੀ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਕਿ ਦੂਜੇ ਗ੍ਰਹਿ ਧਰਤੀ ਦੁਆਲੇ ਚੱਕਰ ਕੱਟਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਹਾਨ ਤਾਰਾ ਵਿਗਿਆਨੀ ਆਰਿਆ ਡੱਟ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਧਰਤੀ ਗੋਲਾਕਾਰ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਆਪਣੇ ਧੁਰੇ ਦੁਆਲੇ ਚੱਕਰ ਕੱਟਦੀ ਹੈ। ਪਵਿੱਤਰ ਗ੍ਰੰਥ ਬਾਈਬਲ ਤੇ ਕੁਰਾਨ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਚਪਟੀ ਪਲੱਟ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਸਧਾਰਨ ਮਾਨਵ ਵੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਪੱਧਰੀ ਧਰਾਤਲੀ ਚੱਟਾਨ ਵਾਂਗ ਦੇਖਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਤਾਰਾ ਮੰਡਲ ਵਿਗਿਆਨੀ ਕੋਪਰਨਿਕਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ 'ਵੱਡੇ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਣ' ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਧਰਤੀ ਆਪਣੀ ਧੁਰੀ ਦੁਆਲੇ ਪੱਛਮ ਤੋਂ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਚੱਕੀ ਘੁੰਮਦੀ ਧਰਤੀ ਚੱਕਰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਧਰਤੀ ਗੋਲਾਕਾਰ ਹੈ। ਸੂਰਜ ਮੰਡਲ ਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਤਾਰਾ ਮੰਡਲਾਂ ਦੇ ਭੇਦ ਜਾਣਨਾ ਮਨੁੱਖੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਧਰਤੀਆਂ, ਆਕਾਸ਼ ਤੇ ਪਤਾਲ ਹੋਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ:

ਤਿਥੈ ਖੰਡ ਮੰਡਲ ਵਰਭੰਡ ॥
ਜੇ ਕੇ ਕਥੇ ਤ ਅੰਤ ਨਾ ਅੰਤ ॥

ਭਾਵ ਇਹ ਕਿ ਆਕਾਸ਼ੀ ਤਾਰਾ ਮੰਡਲਾਂ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਸੂਰਜ ਪਰਿਵਾਰ ਹਨ। ਪੂਰੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਿਚ ਅਣਗਿਣਤ ਗ੍ਰਹਿ ਹਨ। ਧਰਤੀ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਘਰ ਹੈ। ਇਸ ਮਨੁੱਖੀ ਘਰ ਸਬੰਧੀ ਆਮ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ। ਸਾਧਾਰਨ ਜਗਿਆਸੂ ਮਨੁੱਖ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਧਰਤੀ ਦਾ ਆਕਾਰ ਗੋਲ ਹੈ ਤਾਂ ਮਹਾਂਸਾਗਰਾਂ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਗੋਲਾਈਦਾਰ ਸਥਿਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਠਹਿਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਆਪਣੀ ਧੁਰੀ ਦੁਆਲੇ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਪਥ 'ਤੇ ਕਿਸ ਥਲਾ (6੭੪੬੬) ਸਹਾਰੇ ਘੁੰਮ ਰਹੀ ਹੈ। ਭੂ-ਮੱਧ ਖੇਤ 'ਤੇ ਧਰਤੀ ਦੀ ਧੁਰੀ ਦੁਆਲੇ ਗਤੀ 1,038 ਮੀਲ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਹੈ। ਇਥੇ 45 ਡਿਗਰੀ ਵਿਚਕਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਗਤੀ 1120 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਹੈ। ਪਰਵਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਗਤੀ ਸਿਰਫ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਦਾ 71 ਵੀਸਰੀ ਹਿੱਸਾ ਪਾਣੀ ਤੇ 29 ਵੀਸਰੀ ਭੂਮੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਧਰਤੀ ਇੱਕ 'ਜਲ-ਗ੍ਰਹਿ' ਹੈ। ਧਰਤੀ ਆਪਣੇ ਸਾਲਾਨਾ ਪਥ (ਰਗਲਜਵ) 'ਤੇ 595 ਮਿਲੀਅਨ ਮੀਲ ਲੰਮਾ ਅੰਡਾਕਾਰ ਹੈ 'ਤੇ 18 ਮੀਲ ਪ੍ਰਤੀ ਸਕਿੰਟ ਦੀ ਗਤੀ ਜਾਂ 66,000 ਮੀਲ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਧਰਤੀ ਉੱਪਰ ਮਹਾਂਸਾਗਰਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਕ੍ਰਿਤਾ (ਇਮਾਰਤਾਂ) ਸਥਿਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਧਰਤੀ ਪੂਰਨ ਗੋਲਾਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਚਪਟੇ ਧਰਵਾਂ ਵਾਲਾ ਲਗਪਗ ਗੋਲਾ (ਰਲ; ਹੈ)। ਧਰਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਪਿਆਜ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਦਾ ਇਹ ਆਕਾਰ ਧਰਵਾਂ ਦੁਆਲੇ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਗਤੀ ਵਿਚ ਘੁਮਾਉਣ-ਬਲ ਕਾਰਨ

ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਧਰਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਪੂਰਨ ਵਾਯੂ ਮੰਡਲ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਦੇ ਧਰਵਾਂ ਤੋਂ ਚਪਟੀ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੂਰਜ ਤੋਂ ਚੰਦ ਦੀ ਗੁਰੂਤਾ-ਆਕਰਸ਼ਣ ਪਿੱਛ ਵੀ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਅਰਧ ਗੋਲੇ ਵਿਚ ਧਰਾਤਲੀ

ਇਕ ਅਨੁਮਾਨ ਮੁਤਾਬਕ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਛੇ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਵਜ਼ਨ ਦੇ ਖਰਾਬਰ ਵਾਯੂ ਦਾ ਚੱਕਰ ਹੋਂਦ ਹੈ। ਸਮੁੰਦਰ ਵਾਯੂ ਮੰਡਲ ਦੀ ਹਵਾ ਦਾ ਵਜ਼ਨ 500 ਕਰੋੜ ਟਨ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤਹਿ ਉੱਤੇ ਲਗਪਗ 1.03 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਵਾਯੂ ਦਾ ਚੱਕਰ ਹੈ। ਇਹੀ ਵਾਯੂ ਦਬਾਅ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣਯੋਗ ਸਥਾਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਜਦੋਂ ਉੱਪਰਲੀਆਂ ਵਾਯੂ ਮੰਡਲੀ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਉਡਾਨ ਭਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜਹਾਜ਼ ਅੰਦਰਲੇ ਵਾਯੂ ਦਾ ਚੱਕਰ ਨਿਯੰਤਰਣ ਸੀਮਾ 'ਤੇ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਦੇ ਭੂ-ਮੰਡਲ ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 50 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਮੋਟਾਈ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਮਹਾਂਸਾਗਰਾਂ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਪਰਤ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਭਾਗ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਨੁੱਖ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਧਰਤੀ ਅੰਦਰ ਸੱਤ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਦਾ ਭੂ-ਮੰਡਲੀ ਭਾਗ ਗਲੋਬ 'ਤੇ ਕਲਪਿਤ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਅੰਡੇ ਦੀ ਉਪਰੀ ਤਹਿ ਜਿੰਨਾ ਮੋਟਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਜੇਕਰ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਤੇ ਮਹਾਂਸਾਗਰਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਗਲੋਬ 'ਤੇ ਕਲਪਿਤ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਪਾਣੀ ਦੀ ਪਤਲੀ ਪਰਤ ਵਾਂਗ ਹੈ।

ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਧਾਤੂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਪਲੱਟਾਂ ਪਿਸ਼ਕ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਹਾਂਸਾਗਰਾਂ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਭੂਚਾਲ (ਸੁਨਾਮੀ) ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕਈ ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜੈਲੋ-ਸਟੋਨ ਸਭ ਤੋਂ ਪਿੱਛਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਫਟਣ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਮਹਾਂਦੀਪ ਰਾਖ ਨਾਲ ਢਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਰਤੀ ਦੇ ਚੱਕਰ

ਕੱਟਣ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੀਵ ਜੰਤੂ ਖਤਮ ਹੋ ਕਿ ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਧਰਤੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਭਾਗ ਹਨ। ਧਰਤੀ ਦਾ ਆਕਾਰ (ਖੇਤਰਫਲ) 510 ਮਿਲੀਅਨ ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਜ਼ਨ (ਕੁਲ ਮਾਦੇ ਦਾ ਭਾਰ) 6.586 x 10¹⁸ ਟਨ ਹੈ। ਐਨੇ ਵਜ਼ਨ ਤੇ ਵੱਡੇ ਆਕਾਰ ਵਾਲੇ ਗ੍ਰਹਿ ਦੀ ਗੁਰੂਤਾ ਸ਼ਕਤੀ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਮਹਾਂਸਾਗਰ, ਸਮੁੰਦਰ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਆਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਘੱਟ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਦੀਵਾਰ ਨਾਲ ਚਿੱਬੜੇ ਬਾਰੀਕ ਚਿੱਬੜੇ ਤੇ ਚੱਟਾਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਵਾਂਗ ਸਥਿਰ ਹਨ। ਧਰਤੀ ਆਪ ਇੱਕ ਚੁੰਬਕ ਵਾਂਗ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਰਤੀ ਉੱਪਰ ਵਾਯੂ ਦਾ ਦਬਾਅ ਵੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਭੂ-ਮੱਧ ਰੇਖੀ ਘੱਟ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 40,077 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ ਤੇ ਇਥੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਠੀਕ ਗਤੀ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਮਨੁੱਖੀ ਕਲਪਨਾ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਤੇਜ਼ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਭਾਗ ਪਿਘਲੇ ਹੋਏ ਲਾਵੇ ਨਾਲ ਬਣਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੋਹ ਕਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲੋਹ ਦੇ ਗੁਣ ਅਧਿਕ ਤਾਪਮਾਨ ਅਤੇ ਘੱਟ ਤਾਪਮਾਨ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਭਿੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤੇ ਦਬਾਉ ਦੇ ਅਧਿਕ ਤਾਪਮਾਨ ਨਾਲ ਆਇਰਨ ਆਕਸਾਈਡ ਚੁੰਬਕੀ ਖੇਤਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ 'ਤੇ 18 ਮੀਲ ਪ੍ਰਤੀ ਸਕਿੰਟ ਦੀ ਗਤੀ ਜਾਂ 66,000 ਮੀਲ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਧਰਤੀ ਉੱਪਰ ਮਹਾਂਸਾਗਰਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਕ੍ਰਿਤਾ (ਇਮਾਰਤਾਂ) ਸਥਿਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਕੱਟਣ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੀਵ ਜੰਤੂ ਖਤਮ ਹੋ ਕਿ ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਧਰਤੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਭਾਗ ਹਨ। ਧਰਤੀ ਦਾ ਆਕਾਰ (ਖੇਤਰਫਲ) 510 ਮਿਲੀਅਨ ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਜ਼ਨ (ਕੁਲ ਮਾਦੇ ਦਾ ਭਾਰ) 6.586 x 10¹⁸ ਟਨ ਹੈ। ਐਨੇ ਵਜ਼ਨ ਤੇ ਵੱਡੇ ਆਕਾਰ ਵਾਲੇ ਗ੍ਰਹਿ ਦੀ ਗੁਰੂਤਾ ਸ਼ਕਤੀ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਮਹਾਂਸਾਗਰ, ਸਮੁੰਦਰ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਆਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਘੱਟ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਦੀਵਾਰ ਨਾਲ ਚਿੱਬੜੇ ਬਾਰੀਕ ਚਿੱਬੜੇ ਤੇ ਚੱਟਾਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਵਾਂਗ ਸਥਿਰ ਹਨ। ਧਰਤੀ ਆਪ ਇੱਕ ਚੁੰਬਕ ਵਾਂਗ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਰਤੀ ਉੱਪਰ ਵਾਯੂ ਦਾ ਦਬਾਅ ਵੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਪਿੰਡ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ

ਬਲਰਾਜ ਕੁਹਾੜਾ

ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਬਣੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਤਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਕੁ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਹੱਦਰਾ ਬਦਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ-ਗੀਤ ਅਤੇ ਸਿੱਠਣੀਆਂ ਵੀ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਚੰਗਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ,

ਤੂੰ ਕਾਹਦਾ ਲੰਬਰਦਾਰ ਵੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਹੈ ਨੀ,

ਬੈਠੇ ਕੋਲੇ ਨਾਲ ਵੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਹੈ ਨੀ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਣਤਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਗੇਟ ਗੋਲਾਈ 'ਚ ਡਾਟ ਡੇਡ ਕੇ ਬਣਾਏ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਉੱਪਰ ਸੰਦੂਖੀ ਜਾਂ ਸਿਰਕੀ ਵਾਲੀ ਛੱਤ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਉੱਚੇ-ਉੱਚੇ ਥੜ੍ਹੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਚੌਤਰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਬਣੇ ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਵਿਚਕਾਰ ਲੰਬਣ ਵਾਸਤੇ ਰਸਤਾ ਛੱਡਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਲੱਕੜ ਦੇ ਬਣੇ ਵੱਡੇ ਬੁਰੇ ਲੱਗੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਦਿਨ ਦੇ ਡਿਫਾ ਨਾਲ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੇ ਅਬਦਾਲੀ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖੋਲ੍ਹ 'ਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਜੋ ਰਾਤ ਭਰ ਕਿਸੇ ਓਪਰੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਣ ਦਿੰਦੇ।

ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਭਾਵੇਂ ਅੱੱਪ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਇਸ ਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਕੋਠੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਵਸੇ ਹਨ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਸਮਿਆਂ 'ਚ ਪਿੰਡ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਰਸਤਾ ਕੇਵਲ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਪਿੰਡ 'ਚ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਮੂੰਹ-ਖੁਰ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਪੈ ਜਾਣ 'ਤੇ ਹਨ੍ਹਾਨ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮਾਲ-ਡੰਗਰ ਨੂੰ ਗੁੱਗਲ ਦੀ ਪੂਣੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇਸ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਲੰਘਾਇਆ

ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਮਾਲ-ਡੰਗਰ ਦੀ ਸੁੱਖ-ਸਾਂਤੀ ਲਈ ਸਵਾ ਮਣ ਕੱਚੇ ਆਣੇ ਦਾ ਰੋਟ ਪਕਾ ਕੇ ਗਰੀਬ-ਸੇਕ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਭੇਲੀ ਵੰਡਦਾ। ਭੇਲੀ ਤੋਂ ਭਾਵ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੁਖੀਆ ਪੇਸ਼ੀਆਂ ਭੰਨ ਕੇ ਪਰਾਤ 'ਚ

ਉਤਾਰਦੀ ਤਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਓਪਰੀ ਨਜ਼ਰ ਉਸ ਦੇ ਮਗਰ ਘਰ ਤੱਕ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਪਿੰਡ 'ਚ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਬਾਰਾਤ ਚੜ੍ਹਦੀ ਤਾਂ ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਇਸ ਦੇ ਬੜ੍ਹੇ 'ਤੇ ਖੰਮਣੀ ਜਾਂ ਮੌਲੀ 'ਚ ਲਿਪਟੇ ਲੱਭੂ ਰੱਖ ਅਸੀਰਵਾਦ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਨਿਵਾਉਣਾ ਉਥੇ ਇਹ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵੱਜ ਰਹੇ ਵਾਜੇ ਦੀਆਂ ਧੁਨਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਖੁਮ ਉਠਦਾ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਖੇਡੇ ਵੱਡਾ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਕੇ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਨਵੀਂ ਨਵੇਲੀ ਦੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੁਰਾਗ ਗੀਤ ਸੁਣਨ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ 'ਚ ਖੀਵਾ ਹੋ ਸੁਭਾਗੀ ਘੜੀ ਲਈ ਉ - ਡੀ ਕ ਵਾ ਨ ਹੋਇਆ ਲੱਗਦਾ।

ਗੁਰਬੇ 'ਚ ਵੱਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੋਹ ਮੁਹੱਬਤ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਲੱਗ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਨਾਲ, ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ ਸਾਂਝਾਂ ਖੋਖਲੀਆਂ ਹੋ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਹਰ ਬੰਦਾ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਖੱਬੀ ਖਾਨ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਘੱਟ, ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਗਰੁੱਪਾਂ 'ਚ ਵੰਡੇ ਗਏ ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੋੜੀਂਦੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਅੱਗੇ

ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਇਰਾਨ 'ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਹਮਲੇ; ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ ਵਾਧਾ

ਟਰੰਪ ਨੇ G7 ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਇਰਾਨ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ: ਰਿਪੋਰਟ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 14 ਮਾਰਚ
ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਖੇ
ਇਰਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਰੀ ਫ਼ੌਜੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਅੱਜ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਲੱਗਾ ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਹਵਾਈ ਫ਼ੌਜ ਦਾ ਇੱਕ 'ਗੋਲਡੀਲੋਕ' (ਤੇਲ ਭਰਨ ਵਾਲਾ) ਜਹਾਜ਼ ਪੱਛਮੀ ਇਰਾਕ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਹਾਦਸਾਗ੍ਰਸਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਮਰੀਕੀ ਸੈਂਟਰਲ ਕਮਾਂਡ (35th 3rd 135th ਕਿਸਮ ਦਾ ਇਹ ਜਹਾਜ਼ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਜਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਉਡਾਣ 'ਤੇ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਦਸੇ ਵੇਲੇ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੰਜ ਕਰੋੜ ਮੈਂਬਰ ਸਵਾਰ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਕਿਸੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਜਾਂ 'ਫ੍ਰੈਂਡਲੀ ਫਾਇਰ' ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰਿਆ, ਪਰ ਜਹਾਜ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਾਪਤਾ ਕਰੂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਲਈ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਚਾਅ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 28 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਇਰਾਨ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿਚਾਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਚੌਥਾ ਅਮਰੀਕੀ ਜਹਾਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵੀ ਕੁਵੈਤ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਲੜਾਕੂ ਜਹਾਜ਼ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਗਏ ਸਨ। ਪੱਟਾਗੁਆ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ 7 ਅਮਰੀਕੀ ਸੈਨਿਕ ਹਮਲਾ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ 140 ਦੇ ਕਰੀਬ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹਨ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਪੀਟ ਹੋਗੇਸ ਨੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਜਤਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜੰਗ ਲੌਥੀ ਖਿੱਚਣ ਕਾਰਨ ਅਮਰੀਕੀ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਾਰਚ ਅੰਤਸਰ 60 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਡਿਫ਼ੈਂਸੀਵ ਨਵੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ KC-135 ਟੈਂਕਰਾਂ ਦੀ

ਕੋਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕਈ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀਆਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਰਾਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਯਾਤਰਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਅਤੇ ਜੇ ਲੋਕ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਉਹ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਉਪਲਬਧ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ 'ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੋਰਟਰੋਲ ਰੂਮ' ਸਰਗਰਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੇਰਹਾਨ ਵਿੱਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਹੌਲਪਲਾਈਨ ਤੇ ਈਮੇਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ, 14 ਮਾਰਚ
ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਖੇ
ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ (ਸ਼ਾਨਕ ਸਮੇਂ) ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਲ 'ਤੇ ਗੈਰੁੱਧ ਆਫ ਸੈਵਨ' (77) ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਰਾਨ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਐਕਸੀਓਸ ਨੇ ਤਿੰਨ 77 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਕਾਲੇ ਨਾਲ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਕਾਲ 'ਤੇ ਸਨ।

ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅੱਜ ਜੇ ਹਵੇਰਾ ਉਸ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਹਮਲਾ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਮਰੀਕਾ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਰਹੀ, ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ, ਡਰੋਨ ਅਤੇ ਬਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਤੋਂ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬੇਮਿਸਾਲ ਮਾਰੂ ਸ਼ਕਤੀ, ਅਸੀਸਤ ਗੋਲਾ-ਬਾਰਦ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਹੈ - ਦੇਖੋ ਅੱਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਗਲ ਬਦਸ਼ਾਹਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ 47 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਮਾਸੂਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਮੈਂ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ 47ਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਕਿੰਨੇ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਵੱਲੋਂ ਇਰਾਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 14 ਮਾਰਚ
ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਖੇ
ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੀ ਜੰਗ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਦੇ ਰਾਤ ਇਰਾਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮੁਹੰਮਦ ਪੱਸ਼ਕੀਆ ਨਾਲ ਟੈਲੀਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਧਦੇ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਜਾਣ 'ਤੇ ਡੂੰਘੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਸਮ, ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ ਕੂਟਨੀਤੀ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਰਸਤਾ ਹੈ। 28 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ-ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉੱਚ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਸਿੱਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਰਾਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸੁਪਰੀਮ ਲੀਡਰ ਮੁਜ਼ਤਬਾ ਖ਼ਮੇਨੀਏ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 'ਜ਼ਖ਼ਮੀ' ਹੋਏ ਹਨ। ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੌਰਾਨ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਕਾਫ਼ੀ ਨੁਕਸਾਨ ਗਏ ਹਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਲੀਡਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਜ਼ਤਬਾ ਖ਼ਮੇਨੀਏ ਅਜੇ ਤੱਕ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਏ ਹਨ। ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਬਿਆਨ ਵੀ ਇੱਕ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਪੇਸ਼ਕਾਰ

ਵੱਲੋਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਲੋਕ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਰਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਮੌਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਵੇਂ ਲੀਡਰ ਹਮਲਿਆਂ ਦੌਰਾਨ 'ਮਾਮੂਲੀ ਜ਼ਖ਼ਮੀ' ਹੋਏ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਮੁਜ਼ਤਬਾ ਨੂੰ Strait of Hormuz ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂ ਖਾਧੀ ਅਤੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨੇ ਜਨਤਕ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਦੇ ਫ਼ੌਜੀ ਐਂਡਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ। ਚੌਥੇ ਦਿਨ ਏਈਏ ਕਿ 28 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਆਗਰੀ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਜੰਗ ਨੂੰ ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜੰਗ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪਿੱਛੇ ਲਟਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਲਹਾਣੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਹਿਦ ਲਿਆ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਰਾਸ਼ਨ ਡਿਊਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵੱਡੇ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ 1,176 ਕਿਲੋਲੀਟਰ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਅਲਾਟ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 14 ਮਾਰਚ
ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਖੇ
ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਊਰਜਾ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮੌਜੂਦਾ ਭੂ-ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਜਨਤਕ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਸ਼ਨ ਡਿਊਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵੱਡੇ ਲਈ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਐਡਹਾਕ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ 1,176 ਕਿਲੋਲੀਟਰ (ਲਿਟਰ) ਸੁਪਰੀਅਰ ਮਿੱਟੀ ਦਾ

ਤੇਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੇਟਰੋਲੀਅਮ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ 12 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਾਲਣ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਵਾਧੂ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਖਾਣਾ ਪਕਾਉਣ ਅਤੇ ਗੈਸ ਦੀ ਉਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 14 ਮਾਰਚ
ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਖੇ
ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਰਦਾਰ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੈਸ਼ਨਲ ਮੈਰਾਥਨ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਿਕ ਟੀ-ਸ਼ਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਮੈਰਾਥਨ ਨੌਵੀਂ ਵਾਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਕਦਮ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੌਜੂਦ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸ. ਜੈ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਰੋੜੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੀ ਯੁੱਧ ਨਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਸੁਨਿਹਾਰ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸੁਖ ਨੂੰ ਮੁੜ ਗੱਦਾ-ਬੱਦਲ ਤੋਂ ਰੱਖਣਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ 22 ਮਾਰਚ 2026 ਨੂੰ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੀ ਨਰਸਰੀ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਿੰਸਿਪ ਮਹਿਲਪੁਰ (ਗੜ੍ਹਸ਼ੇਕਰ), ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਵਿਖੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੈਰਾਥਨ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੇ ਸਮਾਜਮਾਨ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਉਪਰੰਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਹਰ ਸਾਲ

ਭਗਤੀ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ. ਰੋੜੀ ਨੇ ਮੈਰਾਥਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਨੈਸ਼ਨਲ ਮੈਰਾਥਨ ਵਿੱਚ 5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ, 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ, 21 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਅਤੇ 42 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੈਟਗੋਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖੱਬੇ, ਨੌਜਵਾਨ, ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਗ ਲੈ ਸਕਣਗੇ। ਜੇਤੂਆਂ ਦੀ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅਵਸਥਾ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਨਾਮਾਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬੱਚੇ-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਾਨਾ ਖੱਬੇ-ਵਾਲੀਆਂ ਕਈ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਸਤੀਆਂ ਵੀ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਨਗੀਆਂ।

ਇਫ਼ਤਾਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ : ਐਸ ਐਮ ਓ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਮਲੋਰਕੋਟਲਾ, 14 ਮਾਰਚ
ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਖੇ
ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫ਼ਸਰ ਡਾਕਟਰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ 'ਰੱਜਾ ਇਫ਼ਤਾਰ ਪਾਰਟੀ' ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ, ਮੁਸਲਿਮ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਧਾਇਕ ਡਾਕਟਰ ਜਮੀਲ ਉਰ ਰਹਿਮਾਨ ਦੀ ਹਰਮ ਪਤਨੀ ਮੈਡਮ ਫਰਿਆਲ ਰਹਿਮਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਹਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਬੈਠ ਕੇ ਰੱਜਾ ਖੋਲ ਕੇ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ।

ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਫ਼ਤਾਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਨੀ ਨਹੀਂ ਡਾਕਟਰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਤੇ ਯਸੀਨ ਨੇ ਸੈਕਿਓਰਿਟੀ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਇਫ਼ਤਾਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਏ ਮਨ ਨੂੰ ਸਾਂਝੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੀਏ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ

ਨਿਵੇਸ਼ ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਮਾਰਕਵੈੱਡ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਿਖਾਈ

ਮੁਕਾਮ, 14 ਮਾਰਚ
ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਖੇ
ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਵੱਡੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਸਟਾਲਾਂ ਤੇ ਡੈਲੀਗੇਟਸ ਵੱਲੋਂ ਭਰਪੂਰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਿਖਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਿਕਾਰੀ ਅਦਾਰੇ ਮਾਰਕਵੈੱਡ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਸਟਾਲਾਂ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਿੱਚਾ-ਕਿੱਚੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਾਰਕਵੈੱਡ ਦੇ ਉਤਪਾਦ ਆਸਲੀਆਂ, ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਕਨੋਟਾ ਅਰਬ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਦਿਨੋਦਿਨ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਕੁਝ ਡੈਲੀਗੇਟਸ ਨੇ ਅਫ਼ਰੀਕਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕਵੈੱਡ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਰਕਵੈੱਡ ਰਾਬਤਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇੰਚਾਰਜ ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ ਪੁਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਲੈਣ ਆਏ ਹੋਏ ਡੈਲੀਗੇਟਸ ਵੱਲੋਂ ਮਾਰਕਵੈੱਡ ਦੇ ਸ਼ਹਿਦ ਮਸਾਲਾ ਗੁੜ, ਤੇਲ, ਅਚਾਰ ਅਤੇ ਡੱਬਾਬੰਦ ਭੋਜਨ ਪਦਾਰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਡੈਲੀਗੇਟਸ ਵੱਲੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਾਰਕਵੈੱਡ ਦੇ ਉਤਪਾਦ ਆਸਲੀਆਂ, ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਕਨੋਟਾ ਅਰਬ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਦਿਨੋਦਿਨ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਕੁਝ ਡੈਲੀਗੇਟਸ ਨੇ ਅਫ਼ਰੀਕਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕਵੈੱਡ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਰਕਵੈੱਡ ਰਾਬਤਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇੰਚਾਰਜ ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ ਪੁਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਲੈਣ ਆਏ ਹੋਏ ਡੈਲੀਗੇਟਸ ਵੱਲੋਂ ਮਾਰਕਵੈੱਡ ਦੇ ਸ਼ਹਿਦ ਮਸਾਲਾ ਗੁੜ, ਤੇਲ, ਅਚਾਰ ਅਤੇ ਡੱਬਾਬੰਦ ਭੋਜਨ ਪਦਾਰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਡੈਲੀਗੇਟਸ ਵੱਲੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਾਰਕਵੈੱਡ ਦੇ ਉਤਪਾਦ ਆਸਲੀਆਂ, ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਕਨੋਟਾ ਅਰਬ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਦਿਨੋਦਿਨ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਕੁਝ ਡੈਲੀਗੇਟਸ ਨੇ ਅਫ਼ਰੀਕਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕਵੈੱਡ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਰਕਵੈੱਡ ਰਾਬਤਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇੰਚਾਰਜ ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ ਪੁਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਲੈਣ ਆਏ ਹੋਏ ਡੈਲੀਗੇਟਸ ਵੱਲੋਂ ਮਾਰਕਵੈੱਡ ਦੇ ਸ਼ਹਿਦ ਮਸਾਲਾ ਗੁੜ, ਤੇਲ, ਅਚਾਰ ਅਤੇ ਡੱਬਾਬੰਦ ਭੋਜਨ ਪਦਾਰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਡੈਲੀਗੇਟਸ ਵੱਲੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਾਰਕਵੈੱਡ ਦੇ ਉਤਪਾਦ ਆਸਲੀਆਂ, ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਕਨੋਟਾ ਅਰਬ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਦਿਨੋਦਿਨ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਕੁਝ ਡੈਲੀਗੇਟਸ ਨੇ ਅਫ਼ਰੀਕਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕਵੈੱਡ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਰਕਵੈੱਡ ਰਾਬਤਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਵਧਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਰੂਸੀ ਤੇਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਹਰੀ ਝੰਡੀ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ, 14 ਮਾਰਚ
ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਖੇ
ਇਰਾਨ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਜੰਗ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਵਿਸ਼ਵ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਵਧਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਰੋਹਨਾ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹ ਰੂਸੀ ਤੇਲ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਅਸਬਾਬੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਵੇਲੇ ਸੁਮੱਰ ਵਿੱਚ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਰੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਰੂਸੀ ਤੇਲ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ 28 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਜੰਗ ਕਾਰਨ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ

ਹੀ ਸਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁੱਧ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਰੂਸ ਨੂੰ ਤੇਲ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਸਲ ਕਮਾਈ ਦਾ ਕੱਢਣ ਵੇਲੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸਾਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਦਮ ਅਮਰੀਕੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕੁਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਰਚ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਰਾਨ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਜੰਗ ਦਾ ਕੋਈ ਪੱਕਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਤੇਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਕੌਸਰ ਦੀ ਜਕੜ 'ਚ; ਰੋਜ਼ਾਨਾ 68 ਮਿੰਟਾਂ ਦਰਜ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 14 ਮਾਰਚ
ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਖੇ
ਕੌਸਰ ਦੀ ਨਾਮੁਰਾਦ ਬਿਮਾਰੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਕੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅੱਧੇ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 2025 ਦੌਰਾਨ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਲਗਪਗ 68 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਕੌਸਰ ਕਾਰਨ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇ ਫੈਲਣ ਅਤੇ ਦੋਹਰੇ ਦੌਰੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਗਿਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਾਰੀ ਸਮੁੱਚੇ ਰੁਝਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਆਇਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਰੋਜ਼ਾਨਾ 2,380 ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਕੌਸਰ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਗਵਾਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 343 ਮੌਤਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੌਸਰ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲ 2025 ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ 50 ਅਤੇ

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 15 ਮਿੰਟਾਂ ਕੌਸਰ ਕਾਰਨ ਹੋਈਆਂ। ਅੰਕੜੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ 2025 ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 15,69,793 ਕੌਸਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਅਤੇ ਕੌਸਰ ਕਾਰਨ ਮੌਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਕੇਸ 8,68,588 ਰਹੇ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 24886 ਮੌਤਾਂ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 2025 ਵਿੱਚ ਕੌਸਰ ਦੇ 43,196 ਕੇਸ ਅਤੇ 24,886 ਮੌਤਾਂ ਹੋਈਆਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਸਾਲ 33,395 ਕੇਸ ਅਤੇ 18,387 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਤਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 2025 ਦੌਰਾਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 1,25,184 ਕੌਸਰ ਮੌਤਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇਖੇ ਗਏ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉੱਥੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ 2,26,125 ਸੀ।

ਭਾਰਤੀ ਮੈਡੀਕਲ ਖੋਜ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ (ICMR) ਦੇ 2021 ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਐਨ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੌਸਰ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ 2021 ਵਿੱਚ 39,251 ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 2025 ਵਿੱਚ 43,196 ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਗਿਣਤੀ 30,015 ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 33,395 ਹੋ ਗਈ।

ਜੀਰਾ ਸੋਡਾ ਦੀ ਸੀਲਬੰਦ ਬੋਤਲ 'ਚ ਮਰੀ ਹੋਈ ਮੱਖੀ; ਉਪਭੋਗਤਾ ਨੂੰ 5000 ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 14 ਮਾਰਚ
ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਖੇ
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖਪਤਕਾਰ ਝਗੜਾ ਨਿਵਾਰਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੇ ਅਫ਼ਗਾਨੀ ਜੀਰਾ ਸੋਡਾ ਦੀ ਮੈਕਟੇਕਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਨਿਵਾਸੀ ਨੂੰ 5000 ਰੁਪਏ ਮੁਆਵਜ਼ਾ

ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਪੀਣ ਲਈ ਪੈਕ ਕੀਤੀ ਬੋਤਲ ਖਰੀਦੀ ਜੀ ਪਰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਮਰੀ ਹੋਈ ਮੱਖੀ ਪਾਈ ਗਈ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਪਭੋਗਤਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਫੰਡ (Consumer Legal Aid Fund) ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਕਤਾਬ ਨੂੰ 10 ਰੁਪਏ ਨਕਦ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਵੀ 5,000 ਰੁਪਏ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਾਹਿਲ ਸਿੰਘਲਾ ਰਾਹੀਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਦਾਇਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 04 ਅਪਰੈਲ, 2022 ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਹੱਲਮਾਜਰਾ ਦੀ ਇੱਕ ਵਕਤਾਬ ਤੋਂ 10 ਰੁਪਏ ਨਕਦ ਦੇ ਕੇ ਅਫ਼ਗਾਨੀ ਜੀਰਾ ਸੋਡਾ (200 ਮਿਲੀਲੀਟਰ) ਦੀ ਇੱਕ ਬੋਤਲ ਖਰੀਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਬੋਤਲ ਖੋਲਣ ਵਾਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸੋਡੇ ਦੀ ਸੀਲਬੰਦ ਬੋਤਲ 'ਚ ਮਰੀ ਹੋਈ ਮੱਖੀ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹ ਹੋਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਸੋਡੇ ਦੀ ਬੋਤਲ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਮਰੀ ਹੋਈ ਮੱਖੀ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਮਾਨਸਿਕ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ

ਕਿ ਨਿਰਾਗਤਾ ਅਤੇ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰ (ਓਪੀਜ਼) ਪੈਕਿੰਗ ਅਤੇ ਸੀਲਿੰਗ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹਦੇ ਬੋਤਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਵਰਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਘਾਟ ਅਤੇ

ਓਪੀਜ਼ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਵਪਾਰਕ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਾਰ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕੁਮਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿੱਠਾਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅੱਜ ਕੇ ਫੁਡ ਐਂਡ ਬੇਵਰੇਜਿਜ਼, ਤਰਾਵਤੀ,

ਪੰਜਾਬ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕਤਰਫਾ (ex-parte) ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਨਿਰਮਾਤਾ 'ਹਿਮਾਲੀਅਨ ਮਿਨਰਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼', ਮੁਹਾਲੀ, ਪੰਜਾ

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਪੜ੍ਹਨ-ਲਿਖਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਖੋਰੀ

ਬਰਿੰਦਰ ਕੌਰ
98147-49409

ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਕੀਤੀ।

- **ਛੁੱਟੀਆਂ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਜਾਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਸੀ?**
ਉਸ ਵਕਤ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾਦਕੇ ਜਾਂ ਨਾਨਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਬਿਤਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਮੈਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਨਾਨਕੇ ਤਰਨ ਤਾਰਨੀ ਜੀ ਬਿਤਾਉਂਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਥੇ ਨਾਨੀ ਜੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਲਾਭ ਪਿਆਰ ਮਿਲਦਾ ਸੀ।
- **ਤੁਸੀਂ ਲਿਖਣਾ ਕਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ?**
ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਸੀ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਕਾਲਜ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨੇ ਐਡੀਟਰ ਸਾਂ। ਉਸ ਵਕਤ ਮੈਂ ਕੁਝ ਆਰਟੀਕਲ ਲਿਖੇ ਜੋ ਕਾਫ਼ੀ ਪਸੰਦ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਹ ਵੇਰਵੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤਾਇਆ ਜੀ ਪੁਰਨ ਸਿੰਘ 'ਗੁਰਨ' ਤੋਂ ਚਾਚਾ ਜੀ 'ਕਿਸਰ' ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਲੱਗੀ।
- **ਤੁਹਾਡਾ ਬੀ.ਏ. ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਸਫ਼ਰ?**
ਬੀ.ਏ. ਮੈਂ ਹਿੰਦੂ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਫਸਟ ਡਵੀਜ਼ਨ 'ਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਤੇ ਫੇਰ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਮੈਂ ਇੰਡੀਆ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਟਰੱਕ ਤੋਂ ਇਕ ਸਾਈਕਲ ਲੈ ਕੇ। ਉੱਥੇ ਮੈਂ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਇੰਟਰਵਿਊ ਪਰ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਾ ਮਿਲੀ। ਏਸ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ 'ਤੇ ਵਾਰੀ ਸ਼ਿਮਲਾ ਜਾ ਕੇ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉੱਥੇ ਵੀ ਗੱਲ ਨਾ ਬੀਤੀ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਤੇ ਦੂਸਰੀ ਵਾਰੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ। ਮੈਂ ਬੀ.ਏ. ਫਸਟ ਕਲਾਸ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸੋਚਿਆ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਏਰੀਓਨ ਕਾਲਜ ਜੁਆਇਨ ਕਰ ਕੇ ਆਂ। ਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਆ ਗਈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਏਸਟ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਮੈਂ ਚਲਿਆ ਗਿਆ, ਸਿਲਕਟ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਕਈ ਸਾਲ ਟਿਕਿਆ ਰਿਹਾ। ਸ਼ਿਮਲਾ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਕਰੋ, ਕੁਝ ਬਣੋ, ਕੁਝ ਕਰ ਕੇ ਦਿਖਾਓ ਵਾਲਾ ਜ਼ਬਾਬ ਸੀ। ਤਬਦੀਲੀ ਖ਼ੁਸ਼ਗਵਾਰ ਸੀ।
- **ਸ਼ਿਮਲਾ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ?**
ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਮੈਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ ਸੀ। ਖ਼ੁਲ੍ਹਾ ਮਹੌਲੇ, ਖ਼ੁਸ਼ਗਵਾਰ ਮੌਸਮ, ਇਕ ਨਵੀਂ ਥੀ ਦੁਨੀਆ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਮਨ ਟਿਕ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ

ਰਾਜਧਾਨੀ ਸ਼ਿਮਲਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਾ ਮੈਂ ਠੀਕ ਥਾਂ 'ਤੇ ਆ ਗਿਆ ਹਾਂ। ਇਹ ਮਹੌਲੇ ਮੈਨੂੰ ਰੰਗਾ ਲੱਗਾ। ਸਟਰਗਲ ਤਾਂ ਕਰਨੀ ਪਈ।

- **ਕੀ ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਹਿਤਕ ਸਫ਼ਰ ਸਹੀ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਸ਼ਿਮਲੇ ਜਾ ਕੇ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲੇ ਨਾਵਲਾਂ 'ਪਰਛਾਵੇਂ', 'ਰੋਜ਼ ਛਲ', 'ਕਸਕ' 'ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਰੂਪ' ਵਿਚ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਾਫ਼ ਝਲਕਦਾ ਹੈ?**
ਬਿਲਕੁਲ, ਮੈਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਕਹਾਣੀ ਉਚਰੂ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਸੀ, 'ਸਿਰਵਾਰ'। ਇਹੀ ਕਹਾਣੀ ਫੇਰ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ 'ਪਰਛਾਵੇਂ' ਦਾ ਰੂਪ ਬਣ ਗਈ। ਮੈਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸ਼ਿਮਲਾ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਹੈ ਤੇ ਮੇਰਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉੱਥੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਮੈਂ ਪਹਿਲੇ ਤੋਂ ਨਾਵਲ ਲਿਖੇ ਉਚਰੂ ਵਿਚ, ਬਾਅਦ 'ਚ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਨਾਵਲ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤੇ ਜੋ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਕੀਤੇ ਗਏ।
- **ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਦੱਸੋ?**
ਮੇਰਾ ਵਿਆਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਕੈਲਸ ਕੌਰ ਮੇਰੇ ਹਮਸਫ਼ਰ ਨੇ। ਮੇਰੀਆਂ ਦੋ ਧੀਆਂ ਬਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਤੇ ਹਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਹਨ ਤੇ ਬੇਟਾ ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਮਵਰ ਡਾਕਟਰ ਹੈ।
- **ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਾਨੀ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮਿਲੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ?**
ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਕਦੀ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਨਾਮ ਲਈ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਮੇਰੀ ਝੋਲੀ ਪਏ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਮੈਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਹੈ।
- **ਸੋਵੀਅਤ-ਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੰਡੀਆ ਸਟੇਟੀਵੀਟਿਊਟ ਆਫ ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ਿੰਗ ਤੋਂ ਜਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੋਲੰਟੀਅਰ ਲਈ ਸੱਦਾ ਆਇਆ ਤੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵਕਤ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ਿਮਲੇ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਲੱਗਾ?**
ਅਸਲ ਵਿਚ ਸ਼ਿਮਲਾ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਮੈਨੂੰ ਵੀਆਈ ਮਾਰਚੋਲ ਮਿਲਿਆ। ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ਗਵਾਰ ਵਾਤਾਵਰਨ। ਉੱਥੇ ਮੈਂ 'ਤੇ ਸਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰੇ। ਵੀਹ ਸਾਲ ਦੇ ਵਕਤ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਦੋਬਾਰਾ ਉੱਥੇ ਰਿਹਾ। ਮਾਰਚੋ

ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸ਼ਿਮਲੇ ਮੈਂ ਵੱਧ ਕ੍ਰੀਟੇਟਿਵ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਲਿਖਣ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੈਂਟੀਆ-ਮੈਂਟੀਆ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨੀਆਂ, ਰਾਤੀ ਜਾਗ-ਜਾਗ ਕੇ ਕੰਥਲ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਮਾਰਕੇ ਬੈਠਦਾ। ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ਿੰਗ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲਿਖਣਾ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਇੰਜ ਲੱਗਦੇ ਕਿ ਮੈਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਜੋ ਰਾਜਿਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਰ ਲਿਆ। ਮੇਰੀ ਤਮੰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ੀਅਲ ਨਾਲ ਏਨਾ ਜੁੜ ਜਾਵਾਂ ਕਿ ਮੇਰਾ ਥਾਂ ਬਣ ਜਾਵੇ ਤੇ ਹੋਇਆ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ। ਮੇਰੀ ਐਸੀ ਕੋਈ ਤਮੰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਆਲੋਚਕਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਵੀ ਮੇਰੇ ਨਾਵਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਵੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਲੱਭਦੀਆਂ ਨੇ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦੇ ਜਿਹਦੇ ਆਈਡੀਐਚ ਮੈਂ ਇੰਤੋ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਆਲੋਚਕ ਹਾਲੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਨੇ। ਇਸ 'ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਫ਼ਕਰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਦਾ। ਘਰ ਵਿਚ ਕਦੇ ਕੋਈ

ਅਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਕਈ ਵਾਰ ਸੋਚਦਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਮੈਂ ਇਕ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਖ਼ਾਸ ਸਫ਼ਰ ਕਰ ਗਿਆ ਵਰਨਾ ਹੋਰ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਣਨੀ ਕਿਉਂਕਿ ਨੇ ਗੱਲ ਮੈਂ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਉਹ ਮੈਂ ਉਚਰੂ, ਇੰਗਲਿਸ਼ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਐੱਮ.ਏ. ਇੰਗਲਿਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਿਆ 'ਚ ਏਨਾ ਵਾਧਾ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰਾ ਆਪਣਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਵਕਤ ਨੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਜੋ ਮਿਲਿਆ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਹੀ ਮਿਲਿਆ, ਉਸ ਲਈ ਮੈਂ ਕੋਈ ਉਚੇਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅੱਜ ਤੀਕ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਜੁਰਅਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੇਰੀ ਕਿਸੇ ਪੁਸਤਕ 'ਚ ਤੋਂ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਆਇਆ ਉਹ ਉਚਰੂ ਤੋਂ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿਚ ਹੈ।

- **ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ, ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਅਵਾਰਡ ਅਤੇ**

ਪ੍ਰੋ. ਨਰਿੰਦਰ ਤਸਨੀਮ

- **ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਿਮਲੇ ਤੋਂ ਪੱਕੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸ ਕਾਰਨ ਫਰਵਾਲੇ ਆ ਕੱਚੀ ਨੌਕਰੀ ਜੁਆਇਨ ਕਰ ਲਈ?**
ਅਸਲ ਵਿਚ ਮੈਂ ਸ਼ਿਮਲੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟਲੀ ਐੱਮ.ਏ. ਇੰਗਲਿਸ਼ ਕਰ ਲਈ ਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ, ਮੈਂ ਸੈਂਟਰਲ ਡਵੀਜ਼ਨ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਨੂੰ ਇੰਜ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਏਜੀ ਆਫ਼ਿਸ ਵਾਲੀ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮੰਨੀ ਸਕਦੀ ਕਿ ਕਾਲਜ ਫਰਵਾਲਾ ਲੋਕਚਰ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉੱਥੇ ਸਿਫਟ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਯੂ.ਪੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਪਰਮਾਨੈਂਟ ਹੋ ਗਿਆ।

ਮੇਰੀ ਐਸੀ ਕੋਈ ਤਮੰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਹਦੇ ਆਈਡੀਐਚ ਮੈਂ ਇੰਤੋ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਆਲੋਚਕ ਹਾਲੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਨੇ। ਇਸ 'ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਫ਼ਕਰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਦਾ। ਘਰ ਵਿਚ ਕਦੇ ਕੋਈ

ਰੂਬਰੂ

ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਕਈ ਵਾਰ ਸੋਚਦਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਮੈਂ ਇਕ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਖ਼ਾਸ ਸਫ਼ਰ ਕਰ ਗਿਆ ਵਰਨਾ ਹੋਰ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਣਨੀ ਕਿਉਂਕਿ ਨੇ ਗੱਲ ਮੈਂ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਉਹ ਮੈਂ ਉਚਰੂ, ਇੰਗਲਿਸ਼ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਐੱਮ.ਏ. ਇੰਗਲਿਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਿਆ 'ਚ ਏਨਾ ਵਾਧਾ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰਾ ਆਪਣਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਵਕਤ ਨੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਜੋ ਮਿਲਿਆ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਹੀ ਮਿਲਿਆ, ਉਸ ਲਈ ਮੈਂ ਕੋਈ ਉਚੇਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅੱਜ ਤੀਕ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਜੁਰਅਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੇਰੀ ਕਿਸੇ ਪੁਸਤਕ 'ਚ ਤੋਂ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਆਇਆ ਉਹ ਉਚਰੂ ਤੋਂ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿਚ ਹੈ।

- **ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ, ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਅਵਾਰਡ ਅਤੇ**

ਸਾਹਿਤ ਰਤਨ ਬਹੁਤ ਉੱਚ ਕੋਟੀ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸਨਮਾਨ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਹੈ?
ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਂ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਤਮੰਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕੁਝ ਮਿਲਿਆ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਆਇਆ। ਰੋਲੀ-ਰੋਲੀ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਅਵਾਰਡ ਮੇਰੀ ਝੋਲੀ ਪਏ। ਅਵਾਰਡਜ਼ ਮਿਲੇ ਮੇਰੇ ਹੋਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਹੀ ਮਿਲੇ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਡੰਡਾ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਲਿਖਣ ਦਾ ਜੋ ਸਟਾਈਲ ਹੈ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ। ਉਹ ਉਚਰੂ ਤੋਂ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿਚ ਹੈ।

ਉਹ ਕੁਦਰਤੀ ਤੇ ਬੱਚੀ ਦਾਤ ਹੈ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਬਿਮਾਰ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫੋਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਏਨਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਸੀਂ ਘਰ ਆ ਕੇ ਤੁਹਾਡਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਮੈਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਮੇਰਾ ਇਕ ਬੁਝਿਆ-ਬੁਝਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਮੈਂ ਕੋਈ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੀ ਕਦਰ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਹੋਰ ਗਿਆਦਾ ਕਦਰ ਪਵੇਗੀ। ਮਤਲਬ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਹਿਤਕ ਕੰਮਾਂ ਦੀ।

- **ਤੁਸੀਂ ਬੜੀ ਐਕਟਿਵ ਲਾਈਫ਼ ਜੀਵੀ ਹੋ, ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਈਕਲ ਤੇ ਫੇਰ ਐਕਟਿਵ 'ਤੇ, ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਡੀ ਇੰਡੀਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਫ਼ ਤਕਰੀਬਨ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ, ਕਿੰਨਾ ਲੱਗਾ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਡਰਾਈਵਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੌਜਬ ਨਾਲ ਘੱਟ ਖਾਹ ਜਾਣਾ?**
ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਵੀ ਅਜੀਬ ਸੀ। ਮੈਂ ਸੜਕ ਪਾਰ ਕਰ ਕੇ ਖੱਬੇ ਨਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ, 'ਏਥੇ ਵੀ ਕੁਝ ਜਾਂਚ। ਅੱਗ ਨਾ ਜਾਂਚ'। ਸੜਕ 'ਤੇ ਕੋਈ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਈ ਕੁਝ ਗਿਆ, ਤਕਰੀਬਨ ਇਕ ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਇਕ ਸਕੂਟਰ ਵਾਲਾ ਆ ਕੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਮਾਰੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਦਾ ਸਕੂਟਰ ਫੜ ਕੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਲਟਦਾ, ਉਲਟਦਾ ਏਨਾ ਨੀਵੇਂ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਾ ਮੈਂ ਸੜਕ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਸੱਜੀ ਲੱਤ ਸੜਕ 'ਤੇ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਤੇ ਫਰੀਕਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਤੇ ਹੋਰਾ ਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿੰਦੇ ਵਾਲੀ ਨੌਬਤ ਆ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਾਰੀ ਗਈ। ਜਿਸ ਦਾ ਮੈਂ ਆਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਚੋਰੀ ਗਈ।
- **ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਤਬੀਅਤ ਨਾਸਾਫ਼ ਲੱਗ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਫੇਰ ਵੀ ਲਿਖਣ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ, ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਸੱਤ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਬੈਠ ਕੇ ਵੀ ਸੀਮਤ ਹੋ ਗਏ ਹੋ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਚੁੱਪ ਕਰ ਕੇ ਲੇਟੇ ਰਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਕ ਸੋਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਸੱਚੇ ਸੱਚ ਦੱਸੋ?**
ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਹੋਰ ਚਾਰੀਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਸਮੇਟਣ ਦਾ

ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਅਚਾਨਕ ਬਿਮਾਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਡਿਪੈਂਡੈਂਟ ਜਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਮਾਜ ਤਾਂ ਹਾਲੇ ਵੀ ਬੀਟੇਟਿਵ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਕ੍ਰੀਏਟੀਵਿਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਉਲਝਦੇ ਕਈ ਹੁਣ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਮੇਰੇ ਵਿਚ। ਹੋਲਪੈਲੋਲੋਨੀਸ ਦੀ ਕੀਲਿੰਗ ਹੈ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਇਹ ਸ਼ੇਅਰ ਮਿਠਕਾ ਗਿਆ, ਬਾਅਦ 'ਚ 'ਆਸੀ ਜਾਤਾ ਤੋਂ ਰਾਹ ਫਰ ਗਲਿਬ ਕੋਈ ਦਿਨ ਔਰ ਕੀ ਜੀਏ ਹੋਤੇ।' ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਇਹੀ ਖਿਆਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਵਰ ਸਮਾਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤੇ ਤੁਸ ਆਉਂਦੇ ਕਿ ਆਪਣੇ ਨਿੱਤ ਦੇ ਕੰਮ ਵੀ ਆਪ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ। ਚਲੇ ਫੇਰ ਵੀ ਜੇ ਬਹੁਤ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਮੇਰਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ...।

- **ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਪੜਾਅ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ?**
ਸੋਵੀਅਤ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੰਦਾ ਸੋਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਉਸ ਨੇ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸਾਰਾ ਵਕਤ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਮਾਲਿਕ ਹੁੰਦੇ... ਜਦੋਂ ਚਰਚੇ ਪੜ੍ਹੇ, ਲਿਖੇ ਤੇ ਸੋਚੇ-ਜਾਓ।
- **ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?**
ਮੈਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ, ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਨੇ ਅੱਜ ਦੀ ਰੁਚੀ ਖੋਹ ਲਈ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਘਰ ਅਜਿਹੇ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਇਕ ਵੀ ਕਿਤਾਬ ਨਹੀਂ। ਕਈ ਘਰਾਂ 'ਚ ਤਾਂ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਖੁਬ ਹੀ ਬੁਰਾ ਲੱਗਦੇ... ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਰੋਕਰ ਬਦਲ ਗਏ ਨੇ, ਲੋਕੀ ਸੋਚਦੇ ਨੇ ਅਸੀਂ ਕੀ ਲੈਣਾ।
- **ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਗਿਲਟਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਬਸ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ ਲੇਟੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿਉਂ?**
ਮਿਲਣ ਗਿਲਟਾ ਨੂੰ ਇੰਤੋ ਤਾਂ ਕਰਦੇ ਪਰ ਬਹੁਤਾ ਲੁਭ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ... ਜੀ ਕਰਦੇ ਬੰਦਾ ਲੱਗਾ ਪਿਆ ਕਰੋ, ਸੋਚੋ ਡਾਕਟਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਪਰ ਲੱਗੇ ਕਿਸੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ। (ਮੈਂ ਹੋਰਾਨ ਹਾਂ ਕਿ ਏਸ ਹਾਲਤ 'ਚ ਤੇ ਉਮਰ ਦੇ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੈਸ ਆਫ ਡਿਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ।)

ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ ਵਿੱਲੋਂ

98150-30221

ਸੱਚ ਹੈ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਜਾਂ ਉਸ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਕ ਵੱਡੇ ਮੁੱਲਾਂ ਤੋਂ ਭਰਵਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਜੀਵ ਜੰਤੂ, ਪਸ਼ੂ ਪੰਛੀ ਅਤੇ ਬਨਸਪਤੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਜੀਵਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਨੂੰ ਸੋਚਣ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਇੰਤੋ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦਾ ਚੰਜ ਦਿੱਤਾ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਹਰ ਸੋਚੇ, ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਰੱਜਕੇ ਜਿਉਣ ਦਾ ਚੰਜ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਸੱਚੀ ਕੁਦਰਤ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਖ਼ੁਬਸੂਰਤ ਤੋਂ ਭਰਵਾਂ ਹੈ। ਇਸ ਖ਼ੁਬਸੂਰਤ ਤੋਂ ਭਰਵਾਂ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਖ਼ੁਬਸੂਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਾ ਜਿਉਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਦੁੱਖ ਵੇਲੇ ਡੁੱਬ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਘਬਰਾ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਵੀ ਹੈ। ਅਭਿਆਸ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਲੋਕ ਬਦਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਕੁਝ ਗਲਤ ਵਾਪਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਕ ਗੱਲ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਚਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚਲਦੀ ਕਲਾ ਵਿਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖ਼ੁਬਸੂਰਤ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਦੁਸਰਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਵੀ ਖ਼ੁਬਸੂਰਤ ਰਹਿਣ ਦਿਉ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਦੁਸਰਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਬਦਲਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੀ ਬਦਲਦੇ ਹੋ ਤੇ ਉਹ ਉੱਚੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੈ। ਜੇ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਸੁੱਖ ਦੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਦੁੱਖ ਵਿਚ ਇੰਨੇ ਦੁਖੀ ਨਾ ਹੋਵੋ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਫੈਲ ਜਾਵੇ। ਸੁੱਖ ਵਿਚ ਇੰਨਾ ਹਵਾ ਵਿਚ ਨਾ ਰਹੋ ਕਿ ਸਮੀਨ ਨਾਲੋਂ ਪਰ ਉੱਚ ਡੁੱਬ ਕੇ ਡੁੱਬੇ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖ਼ੁਬਸੂਰਤ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੱਚ ਅਤੇ ਹੱਕ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਾ ਜਾਵੋ। ਬੇਵਜ੍ਹਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਨਾ ਛੱਡੋ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਉੱਡਦੀ ਪੂੜ ਆਪਣੇ 'ਤੇ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਖ਼ੁਬਸੂਰਤੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੋ...

ਬਣਾਈ ਰੱਖੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖ਼ੁਬਸੂਰਤ

ਰਹਿ ਜਾਣ ਅਤੇ ਮੁੱਢ ਭਾਰ ਡਿੱਗੇ। ਜਿਵੇਂ ਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਜਿਵੇਂ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਹੋ ਨਤੀਜਾ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਧੇਰੇ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਰਥਾਤ ਰੁਝਿਅਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਬਦਲੇ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰੋ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖ਼ੁਬਸੂਰਤ ਦੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖ਼ੁਬਸੂਰਤ ਹੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖੋ, ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਖ਼ੁਬਸੂਰਤ ਦੇਵੇਗੀ।

ਗਲਤ ਖਿਆਲ ਚਾਰੋ ਕਿਸੇ ਲਈ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹੋ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬੇਵਜ੍ਹਾ ਤੇਜ਼ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਚ ਪੱਖੀ

ਜਸਵੀਰ ਸ਼ਰਮਾ ਦੱਦਾਰੂ

94176-22046

ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਇਨਸਾਨ ਆਪੋ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਤ-ਪਾਤਾਂ ਤੇ ਬਰਾਬਰੀਆਂ ਵਿਚ ਵੱਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ ਕਿ 'ਮਨਸ ਕੀ ਜਾਤ ਸੱਭ ਏਕੇ ਪਰਿਵਾਰ' ਪਰ ਦੁਨੀਆਈ ਝਮੇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਅਜੋਕਾ ਇਨਸਾਨ ਆਪੋ ਉਲਝ ਕੁੱਝਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਪਰਮ ਪਿਆਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਜਗਤ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਉਕਾ ਹੀ ਡੁੱਲ ਕੁੱਝਿਆ ਹੈ ਤੇ ਮੇਰ ਮਾਪਿਆਂ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਉਲਝ ਕੇ ਪਰਿ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਭਾਂਤ-ਭਾਂਤ ਦੇ ਇਨਸਾਨ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੰਗ, ਸੁਆਦ, ਦਿਲੇ ਦਿਮਾਗ ਗੱਲ ਕੀ ਬਿਨਾ ਖੁਨ ਤੋਂ ਬਾਕੀ ਕੁਝ ਵੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮੇਰ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ, ਪਰ ਖੁਨ ਦਾ ਰੋਗ ਜੋ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਪਸ਼ੂ ਪੰਛੀ ਜੀਵ ਜੰਤੂ ਇਸ ਸਿਸਟੀ 'ਤੇ ਆਇਆ ਭਾਵ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਰੰਗ ਸਭਨਾ ਦਾ ਇਕੋ ਸਮਾਨ ਭਾਵ ਲਾਗ ਹੈ। ਅਸੀਂ-ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਆਮ ਹੀ ਕਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮਾਂ ਦੇ ਕਰਮ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਜੋ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮਾਂ ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਕਰਮ ਭਾਵ ਪੁੰਨ ਕੀਤੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇ ਇਸ ਜਨਮ ਵਿਚ ਰੰਗ ਭਾਗ ਲਾਏ ਨੇ, ਰੱਖ-ਰੱਖ ਕੇ ਡੁੱਲਦੇ ਨੇ, ਅਸੀਂ ਦੀ ਝਲਕ ਵਿਚ ਨੇ ਪੂਰੀ ਇੱਛਤ ਪਾਏ ਸ਼ੁਰੂਗਤ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿਹਦੇ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਹੱਥੀ ਛਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ ਘਰ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਪਕਾਵਨ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਨੌਕਰ ਚਾਕਰ ਘਰੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਨੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤ ਘਰ 'ਚ ਸੋਚਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਕਰਮਾਂ 'ਚ ਕੋਈ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿਸੇ ਸਾਧੂ ਸੰਤ ਮਹਾਤਮਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਓਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇ ਇਸ ਮਨਸ ਜਨਮ ਦੇ ਚੋਲੇ ਵਿਚ ਅੰਤ ਦੀ ਗ਼ਰੀਬੀ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਗ਼ਲਤੀ ਦਾ ਖਮਿਆਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਲਈ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਆਖ਼ਰੀ ਸਟੇਸ਼ਨ

ਮਜ਼ਹੂਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਡੁੱਲ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਨਸ ਦੇ ਚੋਲੇ 'ਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਜੂਨੀ ਸੁਧਾਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੀਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਲੋਕ ਆਉਂਦੇ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗ਼ਰੀਬ ਭਾਵ ਘਰ-ਘਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ-ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਕੱਟਣ ਲਈ ਵੀ ਐਸੇ ਲੋਕ ਮਜ਼ਹੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਪਰ ਆਪ ਆਪਣੇ ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਕਰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਮਿਥਿਆਸਕ ਜਾਪਦੀਆਂ ਨੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਦੀ ਅੱਜ ਤਕ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕਲਗੁਰ ਦੇ ਅਜੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਅਖ਼ਬਾਰੀ ਖ਼ਬਰਾਂ

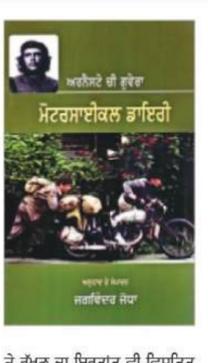

ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਚੁਰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਨੇ ਕਿ ਫਲਾਣੇ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਇਕ ਬੰਦਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਓਹ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਜਨਮ ਦੀ ਭਵਿੱਖ ਬਾਣੀ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਸਚਾਈ ਹੈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਹੀ ਹੈ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਆਇਟੀ ਵਾਲੇ ਏਸਟ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਸਾਮ ਆਰਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਨਾਂ ਨਕਾਰਦੇ ਹਨ।

ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਜੋ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਰਾਜ, ਮਹਾਰਾਜ, ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਅਮੀਰ, ਸਮੀਨ ਨਾਇਦਾ ਵਾਲਾ, ਕੋਈ ਸਾਧੂ ਸੰਤ ਮਹਾਤਮਾ ਤੇ ਕੋਈ ਗ਼ਰੀਬ ਇਨਸਾਨ ਜੋ ਇਸਦੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਪਾਲਣਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਜਾਂ ਡਿਕ ਕੋਈ ਹੋਵੇ ਵੱਧ ਲਾਚਰ ਤੇ ਬੇਸ਼ਾਹਾ ਹੋਵੇ ਓਹ ਇਨਸਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਇਕ ਸਮਾਨਤਾ ਤਾਂ ਚੁਰੂ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਤਾਂ ਸਭਨਾ ਦਾ ਖੁਨ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਦੂਸਰਾ ਜਦ ਵੀ ਉਚਰੂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਜਦ ਆਪਣੇ ਦਿਤੇ ਹੋਏ ਸਵਾਮੀ ਦੀ ਪੁੰਜੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰਕੇ ਇੱਥੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਹੀ ਜਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ (ਉਚਰੂਕ ਰੋਕ ਨੂੰ ਹੀ) ਸਮਾਨਤਾ ਭ੍ਰਮੀ ਵਿਚ ਹੀ ਲਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਨਤਾ ਬਰਾਬਰੀ) ਸ਼ਾਨ (ਮਤਲਬ ਬਰਾਬਰੀ) ਭਾਵ ਦੁਨੀਆਈ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਕਿੰਨਾ ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਤੁਰਬਾ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਆਖ਼ਰ ਵਿਚ ਸਮਾਨਤਾ ਭ੍ਰਮੀ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹ ਵੱਡੇ ਛੋਟੇ ਆਉਣਾ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਸਭ ਏਕ ਸਮਾਨਤਾ ਭਾਵ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਹਉਮੈ ਨੂੰ ਤਿਆਗਕੇ 'ਮਾਨਸ ਕੀ ਜਾਤ ਸੱਭ ਏਕੇ ਪਰਿਵਾਰ' ਦੇ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਗ਼ਰੀਬ ਜਾਂ ਮਹਾਤਮਾ ਕਹਿਣਾ ਜਾਂ ਮਾਣ ਕਰਿਕੇ ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਖਿਓਕਣ ਚਾਹੀਦਾ। ਜਦਕਿ ਆਪ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਭਲੀਭਾਂਤ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਆਖ਼ਰੀ ਸਟੇਸ਼ਨ ਸਮਾਨਤਾ ਘਾਟ (ਭ੍ਰਮੀ) ਹੈ ਤੇ ਓਥੇ ਜਾ ਕੇ ਸਭ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਡਾਇਰੀ

ਅਰਨੈਸਟ ਦੀ ਗੁਵੇਰਾ ਦੀ 1951 ਏਸੋਬਰ ਤੋਂ 1952 ਤੋਂ ਅਗਸਤ ਤਕ ਅਰਜਨਟਾਈਨਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਚਿਲੀ, ਪੇਰੂ, ਕਲੀਫੋਰਨੀਆ, ਵੈਨੇਜ਼ੁਏਲਾ ਤੇ ਪੇਰਾਗੁਏ ਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਰਜਨਟਾਈਨਾ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਿਊਨੋਸ ਆਇਰੇਸ ਵਿਚ ਮੈਡੀਕਲ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਟਰ ਸਾਈਕਲ ਡਾਇਰੀ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਜਗਦੀਵਰ ਜੋਧਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੀ ਗੁਵੇਰਾ ਦੀ ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਉਸ ਦੇ ਏਸਟ ਅਲਬਰਟੋ ਦੇ ਸਾਥ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਹੀਕਲ ਸਾਥੀ 'ਲਾ ਪੇਦਰੋਸ' ਦੇ ਮਾਡਲ ਦਾ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਕੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਵੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਸਥਾਨ ਦੇ ਨਿੱਕੇ-ਨਿੱਕੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸ

ਤੇਲ ਦੇ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੰਕਟ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਕੋਲ ਕਾਫ਼ੀ ਭੰਡਾਰ ਤੇ ਆਯਾਤ ਹਨ: ਸਰਕਾਰ

ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 14 ਮਾਰਚ। ਇਰਾਨ ਜੰਗ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਉਰਜਾ ਸੰਕਟ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਭਾਰਤ ਲਈ ਰਾਹਤ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਹੈ। ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਣਨੀਤਕ ਤੇਲ ਭੰਡਾਰਨ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ 40 ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਤੇਲ ਦੀ ਦਰਮਾਦ (ਇੰਪੋਰਟ) ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੱਡੇ ਝਟਕੇ ਤੋਂ ਬਚਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਕਿੱਲਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਭਾਰਤ ਕੋਲ ਅਗਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਤੇਲ ਖਿੱਲ ਭਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਭੰਡਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਕੋਲ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਅਤੇ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਇਨਾ ਸਟਾਕ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ 74 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਭੰਡਾਰ 11 ਤੋਂ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਦਰਮਾਦ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਤੇਲ ਦਰਮਾਦ ਖਿੱਲਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਰ 2.75 ਫੀਸਦੀ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ, ਜੋ ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਰਣਨੀਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਹੋਰਮੁਸ਼ ਦੀ ਜਲਭਰਤ' ਰਾਹੀਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਦੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਨੂੰ 50 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 20 ਫੀਸਦੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭਾਰਤ ਰੂਸ ਤੋਂ ਸਸਤਾ ਕੱਚਾ ਤੇਲ ਖਰੀਦ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੁੱਲ ਦਰਮਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਹੁਣ ਇਰਾਕ, ਸਾਊਦੀ

ਅਰਬ, ਯੂਏਈ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਰਗੇ 40 ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਤੇਲ ਮੰਗਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਖਰੀਦਦਾਰੀ) ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਤੇਲ ਮੰਗਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜੰਗ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਰਜਾ ਸੰਕਟ ਨਾ ਆਵੇ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪੁਰੁੱਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਆਰਥਿਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਦੋ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਟੱਕਰ, ਇੱਕ ਕਾਰ ਸਵਾਰ ਜ਼ਖਮੀ

ਅਬੋਹਰ 14 ਮਾਰਚ। ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ ਅਬੋਹਰ ਹਨੂੰਮਾਨਗੜ ਰੋਡ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਰਫਤਾਰ ਕਾਰ ਦੂਜੀ ਕਾਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੋਵੇਂ ਕਾਰਾਂ ਨੁਕਸਾਨੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਕੋਈ ਜ਼ਖਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਰ ਸਵਾਰ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਨੇੜਲੇ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਨੂੰ ਪੁਲ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਲਈ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਇਆ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਾਰ ਚਾਲਕ ਅਕਸ਼ੈ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸਵੇਰੇ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਕਾਲਜ ਵੱਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀ ਸਵਿੱਚ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰ, ਓਵਰਟੇਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਤੇਜ਼ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਕਾਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਈ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਕਾਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਕਾਰ ਦਾ ਟਾਇਰ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਟੱਕਰ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਕਾਰ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ। ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਦੇ ਹੀ ਪੁਲਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਅਤੇ ਸਬਿਤੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਦਿਵਿਆਂਗ ਆਸ਼ਰਮ ਸਥਿਤ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਲੱਗੀਆਂ 3 ਅਤਿ-ਆਧੁਨਿਕ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਾਲੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ

ਜਲੰਧਰ 14 ਮਾਰਚ। ਸਥਾਨਕ ਦਿਵਿਆਂਗ ਆਸ਼ਰਮ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਹਤ ਭਲਾਈ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਸੇਵਾ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਤਰਸੇਮ ਕਪੂਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 46 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਅਤਿ-ਆਧੁਨਿਕ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਾਲੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਲੋਕ-ਭਲਾਈ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦਾ ਸ਼ੁੱਭਅਰੰਭ 'ਪੰਜਾਬ ਕੇਸਰੀ ਗਰੁੱਪ' ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਭਿਜੈ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਅੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਰਿਹ ਡਾ. ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਪਾਨ ਦੀ ਟੋਮੀ ਕੋਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਮਸ਼ੀਨ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਆਪੋਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੈਜ਼ ਦਾ ਸਹੀ ਨੰਬਰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਲੇਜ਼ਰ ਮਸ਼ੀਨ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਪੁਤਲੀ ਦੀ ਸਫਾਈ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਧੁਨਿਕ ਨੇਤਰ ਅਲਟਰਾਸਾਊਂਡ ਜਾਂਚ ਮਸ਼ੀਨ ਅੱਖ ਦੇ ਅਗਲੇ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀਆਂ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਅਭਿਜੈ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸੇਵਾ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਨੇੜਿਓਂ ਦੱਖਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਟੋਮੀ ਕੋਪਨੀ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ 11 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈੱਕ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤਰਸੇਮ ਕਪੂਰ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਾਰੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੋ-ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੁਨੀਤਾ ਕਪੂਰ, ਆਰ. ਕੇ. ਭੰਡਾਰੀ, ਬਿਜ ਮਿੱਤਲ, ਸੁਭਾਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ, ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਬਲਦੇਵ ਕਤਿਆਲ, ਸੰਜੇ ਸੰਭਰਵਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਉਮੇਸ਼ ਚੌਗੜਾ, ਡਾ. ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸੁਮਿਤ ਪੁਰੀ, ਨਿਪੀ ਪੁਰੀ, ਪ੍ਰਾਣਨਾਥ ਭੱਲਾ, ਦੇਸ਼ਬੰਧੂ ਭੱਲਾ, ਲਲਿਤ ਭੱਲਾ, ਸੋਲਜਾ ਭੱਲਾ, ਭਾਵਨਾ ਸੰਭਰਵਾਲ, ਸੁਮਨ ਖੰਨਾ, ਕੁਲਦੀਪ ਭਗਤ, ਸੁਰਜੀਤ ਲਾਲ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੇਠ, ਪਵਨ ਮਹਿਤਾ, ਸਦੀਪ ਨਾਰੰਗ, ਮਨਵੀਨ ਕੌਰ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਰਜੁਨ ਮਹਿਰਾ, ਆਡਰਾਥ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਡੁੱਬਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ : ਸਤਨਾਮ ਸੰਧੂ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 14 ਮਾਰਚ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਬੀਤੇ ਸਾਲ ਆਏ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਭਾ 'ਚ ਆਜ਼ਾਦ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੂਬੇ 'ਚ ਨਦੀਆਂ ਦੀ ਸਮੇਂ ਰਹਿੰਦੇ ਸਫਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੋੜ ਮਾਈਨਿੰਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਸਖ਼ਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ। ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਨਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਡੁੱਬਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਗਸਤ 2025 'ਚ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 23 ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਲਗਭਗ 1400 ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹੜ੍ਹ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ 1988 ਦੇ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਦਹਾਕਿਆਂ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਖ਼ਰਾਬ ਮੌਸਮਾਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਹੜ੍ਹ ਨੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਹੇਕਟੇਅਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਫਸਲ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋ ਗਈ, ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਚਲੀ ਗਈ। ਸੰਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਸੰਕਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਰੋੜ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਖੋਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਦੀਆਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਹਾਅ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਹਰ ਸਾਲ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਆਜ਼ਾਦ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਦੁਹਰਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਹੋਣਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਡੁੱਬਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।'

ਉ ਤੇਰੀ..! ਮਹੀਨੇ ਦਾ 7000 ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆ ਗਿਆ 2,00,00,000 ਦਾ ਨੋਟਿਸ, ਦੇਖ ਹੱਕਾ-ਬੱਕਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਬੰਦਾ

ਸਿਧਾਰਥਨਗਰ 14 ਮਾਰਚ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਿਧਾਰਥਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋਫਾਪੜੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹੋਰਾਨੀਜਨਕ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸਕੂਲ 'ਚ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਜੀ.ਐੱਸ.ਟੀ. ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਲਗਭਗ 2 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਟੈਕਸ ਜਮਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇਖ ਕੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਹੱਸ ਉੱਭਰ ਗਏ ਹਨ। ਡੁਮਰੀਆਗੰਜ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਪਿੰਡ ਭਰਵਨੀਆ ਮੁਸਤਕਹਮ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਰਮਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਅਧਿਆਪਕ ਹਨ ਅਤੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ 6 ਤੋਂ 7 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਨ। 10 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਨੋਟਿਸ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਜਿਸ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1,99,42,313 ਰੁਪਏ ਦਾ ਬਰਾਇਆ ਟੈਕਸ ਚੁਕਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪੀੜਤ ਨੇ ਸੋਲ ਟੈਕਸ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ। ਜਾਂਚ 'ਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਜਾਲਸਾਜ਼ ਨੇ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਪੈਨ ਕਾਰਡ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ 2 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫਰਮਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਵਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਓਮ ਟੀ.ਐੱਸ.ਟੀ. ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ। ਵਰਮਾ ਇੰਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ਿਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਯੂ.ਪੀ. ਦੇ ਫਰੂਖਾਬਾਦ 'ਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ। ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ 'ਓਮ ਟੀ.ਐੱਸ.ਟੀ.' ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 11 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਜੀ.ਐੱਸ.ਟੀ. ਨਾ ਭਰਨ ਕਾਰਨ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਅਸਲੀ ਪੈਨ ਕਾਰਡ ਧਾਰਕ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਕਦੇ ਸੁਣਨ 'ਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ ਕਿ ਕਦੇ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਚੋਗੀ-ਛਿੱਪ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਲਈ ਗਈ। ਪੀੜਤ ਨੇ ਡੁਮਰੀਆਗੰਜ ਥਾਣੇ 'ਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਦਫਤਰ 'ਚ ਵੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਗੁਹਾਰ ਲਗਾਈ ਹੈ। ਫਿਰਕਾਲ ਪੁਲਸ ਅਤੇ ਸਬਦੀਤ ਵਿਭਾਗ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਫਰਜ਼ੀਵਾਜ਼ੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਿਹੜਾ ਗਿਰੋਹ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ 3.34 ਲੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰਾਹਤ ਭਰੀ ਖ਼ਬਰ! ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ 31 ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ...

ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ

ਲੁਧਿਆਣਾ 14 ਮਾਰਚ। ਖ਼ੁਸ਼ਕਾਰ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਟੀਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੇਂਟਰਲ ਸਰਤਾਜ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ 'ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਗਰੀਬ ਕਲਿਆਣ ਐਨ ਯੋਜਨਾ' (ਪੀ. ਐੱਮ. ਜੀ. ਕੇ. ਵਾਈ.) ਤਹਿਤ 75 ਫੀਸਦੀ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਨਾਜ ਵੰਡਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਲਾਭ ਹਰ ਯੋਗ ਪਰਿਵਾਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ 31 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਦੀ ਆਖ਼ਰੀ ਤਾਰੀਖ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਐਂਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਭਰ 'ਚ 10 ਮਾਰਚ ਤੱਕ 3,34,000 ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਮੁੜਤ ਕਣਕ ਦਾ ਕੋਟਾ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਨ ਗਿਰੋਹ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 1 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ 31 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਦੇ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮੁੜਤ ਕਣਕ ਵੰਡੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 5 ਕਿੱਲੋ ਦੇ ਰਿਸ਼ਾਬ ਨਾਲ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ 15 ਕਿੱਲੋ ਕਣਕ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ 'ਚ 7 ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਰਾਹਤ 105 ਕਿੱਲੋ ਮੁੜਤ ਕਣਕ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਖ਼ੁਸ਼ਕਾਰ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕੇਂਟਰਲ ਸਰਤਾਜ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 31 ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਨੋਟੇ ਦੇ ਰਾਸ਼ਨ ਡਿਊ ਤੋਂ ਕਣਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਣ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਣਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਚ ਕੋਈ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਵਿਭਾਗੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ। ਚੀਮਾ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਲਹਿਜ਼ੇ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਣਕ ਦਾ ਇੱਕ ਦਾਣਾ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਅਮਾਨਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਹੋਰ-ਫੇਰੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸੀ. ਬੀ. ਐੱਸ. ਈ. ਮੈਂਬਰ ਪੇਪਰ ਦਾ ਕਿਊ ਆਰ ਸਕੈਨ ਕਰਦੇ ਹੀ ਵੱਜਣ ਲੱਗਾ ਪੌਪ ਸੌਗ, ਵਿਵਾਦ ਛਿੜਨ ਕਾਰਨ ਬੋਰਡ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਸਫਾਈ

ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ

ਲੁਧਿਆਣਾ 14 ਮਾਰਚ। ਸੀ. ਬੀ. ਐੱਸ. ਈ. ਕਲਾਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਊ ਆਰ ਕੋਡ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਛਿੜ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਕਿਊ ਆਰ ਕੋਡ ਨੂੰ ਸਕੈਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਗਾਇਕ ਰਿਕ ਐਂਸਟੋਲੀ ਦੇ ਪਾਪੂਲਰ ਗਾਣੇ 'Never gonna give You up' ਦਾ ਯੂ-ਟਿਊਬ 'ਤੇ ਵੀਡੀਓ ਖੁੱਲ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਵਾਲ ਉੱਠਣ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵੀ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮੀਸਜ਼ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਇਰਲ ਹੋਣ ਲੱਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਸੈਂਟਰਲ ਬੋਰਡ ਆਫ ਸੈਕੰਡਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (ਸੀ. ਬੀ. ਐੱਸ. ਈ.) ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਸੀ. ਬੀ. ਐੱਸ. ਈ. ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਾਇਰਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਮੁੜ ਨਾ ਵਾਪਰਨ, ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ 12ਵੀਂ ਗਣਿਤ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ 'ਕਿਊ. ਆਰ. ਕੋਡ' ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ

ਭਰਮ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ 'ਚ ਨੂੰ ਕਨਫੁਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਬੋਰਡ ਨੇ ਭਰਮਾਂ ਵੀ ਪੁਸ਼ਨ-ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਪਰ ਨਾਲ ਛੱਡਣ ਦਾ ਡਰ ਸਤਾਉਣ ਲੱਗਾ। ਸੀ. ਬੀ. ਐੱਸ. ਈ. ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਊ. ਆਰ. ਕੋਡ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅਥੋਟੀਕੇਸ਼ਨ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਲੀਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੱਟਫਾਰਮ 'ਐਕਸ' 'ਤੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮੀਸਜ਼ ਦਾ ਹੜ੍ਹ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਯੁਜ਼ਰ ਨੇ ਕੁਮੈਂਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਐਂਗਰਜ਼ਾਮ ਵਿੱਚ 'ਇੰਟੀਗ੍ਰਲਜ਼' ਹੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬੋਰਡ 'ਰਿਕੋਲ' ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਡਾਕਘਰਾਂ ਨੂੰ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ

ਜੈਪੁਰ 14 ਮਾਰਚ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡਾਕਘਰਾਂ ਨੂੰ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਧਮਕੀ ਦੀ ਈਮੇਲ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਆਹਤੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਗਈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕੀ ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖ਼ਾਸਵਾੜਾ, ਬੀਕਾਨੇਰ ਅਤੇ ਖ਼ਾਸਰਵ ਵਿੱਚ ਡਾਕਘਰਾਂ ਨੂੰ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਵਾਲੇ ਈਮੇਲ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਸ ਅਤੇ ਸੀਆਈਡੀ ਟੀਮਾਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਾਵਣੀਲ ਵਜੋਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਟੀਮ ਨੇ ਪੁੱਟਕੋਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਮਾਰਤ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ

ਗੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ 'ਚ ਲੱਗੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ! 7 ਮਈ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੇ ਹੁਕਮ

ਗੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ 14 ਮਾਰਚ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਗੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ ਆਸ਼ਿਕਾ ਜੈਨ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਧਿਤਾ 2023 ਦੀ ਧਾਰਾ 163 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ 'ਚ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ 'ਚ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਕੈਂਪਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਖਣ, ਮਨੁੱਖਰਸ਼ੁਦਾ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੱਟ/ਵੇਚਟ ਅਤੇ ਇਹ ਦਵਾਈ ਬਿਨਾਂ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਪਰਚੀ ਤੋਂ ਵੇਚਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ 'ਚ ਗਰਾਮੀਣਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 6 ਤੋਂ ਸਵੇਰੇ 6 ਵਜੇ ਤੱਕ ਅਤੇ ਸਰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 5 ਤੋਂ ਸਵੇਰੇ 7 ਵਜੇ ਤੱਕ ਗਊਵੱਸ਼ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ 'ਤੇ ਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਊ ਵੱਸ਼ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ/ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵੱਲੋਂ ਜਨਤਕ ਇਕੱਠਾਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ, ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮਾਗਮਾਂ 'ਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਫਰਤ ਭਰਿਆ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ 'ਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਰ! ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ 45,778 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵਾਪਿਆ ਕਰਜ਼ਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 14 ਮਾਰਚ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ 'ਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਬੋਝ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਸਿਰਫ਼ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਂਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲ 2021-22 ਤੋਂ 2023-24 ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਕਿਸਾਨਾਂ 'ਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ਾ ਕਰੀਬ 45,778.26 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵਾਧਿਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ 2021-22 ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ 19,272.74 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਹੀ 2023-24 ਵਿੱਚ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਕੇ 65,051 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਮਾਰਿਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤੀ ਦੀ ਵਧਦੀ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਆਮਦਨ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨ ਹਰ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਡਰਾਮਾ ਦੇ ਰਕਬੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੱਡੇ ਬਦਲਾਅ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਰ ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ 'ਤੇ ਪਈ ਹੈ। ਸਾਲ 2023-24 ਵਿੱਚ ਦਾਲਾਂ ਹੇਠ ਰਕਬਾ 75.2 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ ਸੀ, ਜੋ 2024-25 ਵਿੱਚ 50.93 ਫੀਸਦੀ ਘਟ ਕੇ ਸਿਰਫ਼ 36.9 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੱਕੀ ਦੇ ਰਕਬੇ ਵਿੱਚ 8.89 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਕਣਕ ਵਿੱਚ 0.11 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਮਾਮੂਲੀ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਭੋਂ ਹੇਠਲਾ ਰਕਬਾ 2.02 ਫੀਸਦੀ ਵਾਧਿਆ ਹੈ। ਖਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਬੰਧੀ ਐਂਕੜੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ 2024-25 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟੇਅਰ 247.20 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਖਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਖੇਤੀ ਮਾਰਿਹ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੇਤੀ 'ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨੌਸ਼ ਕਦਮ ਨਾ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਤਾਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਦਬਾਅ ਹੋਰ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਕਰਜ਼ਾ ਵਾਪਾਉਣ ਨਾਲ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਗੋਂ ਫ਼ਸਲੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ, ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ ਕਮੀ, ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਬਿਹਤਰ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਫਿਰੋਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹਸਪਤਾਲ 'ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ, ਹੋਏ ਅਹਿਮ ਖੁਲਾਸੇ

ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ 14 ਮਾਰਚ। 50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਫਿਰੋਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬੰਗਾ ਸਥਿਤ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋ ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ 'ਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਦੋ ਪਿਸਤੌਲ, 7 ਜ਼ਿੰਦਾ ਕਾਰਤੂਸ ਅਤੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦਿਆਂ, ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਪੀ. ਤੁਸ਼ਾਰ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 9 ਮਾਰਚ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮ ਰੋਡ 'ਤੇ ਮਹਿੰਦਰਾ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਬਾਹਰ ਬਾਈਕ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਦੋ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਪਤਾਲ ਦੇ ਮਾਲਕ, ਡਾਕਟਰ ਓਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਪੁੱਤਰ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਮੁਕੱਦਮ ਰੋਡ ਨੇੜੇ ਪੁਨੀਆ ਫਾਟਕ ਨੂੰ 3 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੈਂਬਰਿਸ਼ ਨੰਬਰ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਮਜ਼ਾ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਕੰਨੂ ਜੋਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਨ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ 50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਫਿਰੋਜ਼ੀ ਮੰਗੀ ਸੀ। ਜਿਸ 'ਤੇ ਡਾ. ਓਕਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੁਲਸ ਨੇ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 8 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਡਾ. ਓਕਾਰ ਨੂੰ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਕੰਨੂ ਵੱਲੋਂ ਫਿਰੋਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ

ਹੋਏ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੋਨ ਆਇਆ। ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਪੀ. ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 9 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਕੰਨੂ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਦੋ ਅਣਪਛਾਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸਵੇਰੇ ਸਾਢੇ 6 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਮਹਿੰਦਰਾ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਬਾਹਰ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਪੁਲਸ ਨੇ ਸੀ. ਸੀ. ਟੀ. ਵੀ. ਕੋਮਰਿਸ਼ਾਂ, ਤਕਨੀਕੀ ਆਉਟਪੁੱਟ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਸੂਰਾਂ, ਸਾਵਨ ਪੁੱਤਰ ਕੁਲਵੀਰ, ਵਾਸੀ ਸਾਹਗਰ, ਥਾਣਾ ਮੋਹਨੀਆਣਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਤੁਸ਼ਾਰ ਸਰੀਨ ਪੁੱਤਰ ਦਿਨੇਸ਼ ਸਰੀਨ, ਵਾਸੀ ਕੀਰਤ ਨਗਰ, ਰਹਿਮਪੁਰ ਮੰਡੀ, ਗੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ। 30 ਬੋਰ ਦਾ ਚੀਨੀ ਪਿਸਤੌਲ, ਪੰਜ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕਾਰਤੂਸ, ਇੱਕ 32 ਬੋਰ ਦਾ ਪਿਸਤੌਲ ਅਤੇ ਦੋ ਜ਼